ՊԵՏԱԿԱՆ-ՀԱՆՐԱՅԻՆ
Հ. Հ.
ԳՐԱԴԱՐԱՆ

2004

1801

203
230
1936
727
3723
1801
1930

ՊԱՐՏԻՔ
ՀՕԳԵՒՈՐ

Յորում պարունակին զա-
նազան ջերմեռանդական
աղօթք :

Ի պէտս պաշտօնատարութեան եկե-
ղեցւոյ եւ ժամանակի :

Տպագրեալ ամի Տն. 18[illegible]
Եւ [illegible]

Государственная Библиотека имени А. Мясникяна
Ա. ՄՅԱՍՆԻԿՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ
7/XII 1924

ՊԵՏԱԿԱՆ-ՀԱՆՐԱՅԻՆ
Հ. Հ. 243
ԳՐԱԴԱՐԱՆ

Ամենասուրբ Երրորդութիւն:

200
365-ԴԿ

Իւրաքանչիւր հաւատարիմ քրիստոնեայ, յորժամ յառնէ յանկողնոյ յառաւօտու, պարտ է [illegible] զերեսն նշանաւ սբ խաչին ասելով:

ՅԱՆՈՒՆ ՀՕՐ և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ. ամէն:

Նա յետոյ մատուցանել առ Աստուած զաղօթս հետեւեալս:

Հայր մեր որ յերկինս ես՝ սբ եղիցի անուն քո. եկեսցէ արքայութիւն քո. եղիցին կամք քո

որպ յերկինս և յերկրի , զհաց
մեր հանապազորդ տուր մեզ
այսօր . և թող մեզ զպարտիս
մեր, որպ և մեք թողումք մերոց
պարտապանաց . և մի տանիր
զմեզ 'ի փորձութի . այլ փրկեա
զմեզ 'ի չարէ . զի քո է արքայ-
ութի և զօրութի , և փառք յա-
ւիտեանս . Ամէն :

Ողջոյն քեզ մարիամ, լի շնոր-
հօք , տր ը քեզ : օրհնեալ ես
դու 'ի կանայս , և օրհնեալ է
պտուղ որովայնի քոյ յս : Սր-
բուհի մարիամ մայր այ բարե-
խօսեա վն մեր մեղաւորացս
այժմ, և 'ի ժամու մահուան
մերոյ . ամէն :

Հաւատամ 'ի մի ած հայրն
ամենակարօղ՝ ստեղծօղն երկ-
նի և երկրի : Եւ 'ի յս քս որդի
նր միածին տր ն մեր , որ յղա-
ցաւ

ցաւ 'ի հոգւոյն սրբոյ. ծնաւ 'ի մարիամայ կուսէն: չարչարեցաւ ընդ պոնտացւով պիղատոսիւ. խաչեցաւ. մեռաւ. և թաղեցաւ: էջ 'ի դժոխս: յերրորդ աւուր յարեաւ 'ի մեռելոց: համբարձաւ յերկինս. նստի ընդ աջմէ այ հօր ամենակարողի. ուստի գալոց է դատել զկենդանիս և զմեռեալս: Հաւատամ 'ի հոգին սբ: 'ի մի կաթուղիկէ եկեղեցին: 'ի հաղորդութն սրբց: 'ի թողութն մեղաց: 'ի յարութն մարմնոյ: և 'ի կեանս յաւիտենականս: ամէն:

Գոհանամ զքէն տէր իմ և ած իմ 'ի բոլորէ սրտէ իմմէ և 'ի բնաւից մտաց իմոց, զի 'ի գիշերիս յայսմիկ արժանի արարեր զիս պահել և պահպա-

 նել,

նել , ոչ յաղագս իմոյ բարե-
գործութեան , զի նորաւ մեղա-
ւոր եմ ես . այլ վասն քոյոյ մեծի
գթութեան և բարերարութեան ։
Վ̃ն որոյ խոնարհութեամբ աղա-
չեմ զքեզ . տո՛ւր ինձ զմեծա-
գին շնորհս քո տ̃ր՝ առանց որոյ
ոչինչ կարեմ առնել . ո՛չ զի
նովաւ կարիցեմ կառավարել
զիս այսօր 'ի փառս քոյոյ ամ̃ե-
այնոյ հանդիսավեհութեան , 'ի
փրկութիւն հոգւոյ իմոյ՝ և 'ի յօ-
գուտ մերձաւորաց իմոց ։

Տուր և օգնեա՛ ինձ ո՛վ քաղցր
տ̃ր իմ, զի կարիցեմ այսուհե-
տև սկսանիլ զբարիս խորհիլ,
խօսիլ, և գործել, և փոխել
զկենցաղավարութիւն իմ անպա-
տեհ , և առնել զամ̃ ինչ այ-
սօր , և 'ի բոլոր կեանս 'ի պա-
տիւ և 'ի փառս անուան քոյ
ս̃բյ , ամէն ։

Տ̃ր

ՏԷՐ իմ յս̃ քս̃, Թէպէտ մե-
ղաւոր եմ ես և անար-
ժան քոյոց շնորհաց, յաղագս
ծանրութե̃ իմոյ չարագործու-
թե̃, սակայն դաւանիմ ճշ-
մարտապէս, հաւատամ բո-
լորով սրտիւ, և խոստովանիմ
բերանով զսբ̃ կաթուղիկէ, և
զառաքելական հաւատն հան-
դերձ իւրայնովք մասամբք,
ը̃ն որում հաւատայ, և ուսու-
ցանէ սբ̃ եկեղեցին հռոմէա-
կան: Եւ քանզի երբեմն յան-
կարծակի հանդիպին կասկա-
ծանք բազումք ՚ի զանազան
փորձութիւս, զորօրինակ ՚ի մե-
ծամեծ հիւանդութիւս և յայլ
սոցին նմանս՝ յորոց փրկեսցէ
զիս քոյդ ամենակարող զօրու-
թիւն, եթէ ՚ի պատճառ նո-
ցին կորուսանիցեմ զմիտ իմ,
մինչ գի տարակուսիցիմ ՚ի վե̃

 ումանց

ոմանց մէջ հաւատոյն մասն-
կանց, կամ թէ հաւանեցիմ
մոլորութեանց ոմանց, աղերսեմ
և հայցեմ թախանձանօք 'ի
քումմէ հանդիսաւորութենէ,
բարեխօսութեամբ սրբուհ-
ւոյ ա̃ծածնին և ամենայն սրբոց,
զի ներիցես ինձ։ Քանզի կա-
միմ ես կեալ և մեռանիլ ա-
ռանց հաւանելոյ երբէք այս-
պիսեաց մեղաց, այսու սրբա-
զանի հաւատով և մեծաւ ջեր-
մեռանդութեամբ 'ի գոգ սրբա-
զանի մօրն իմոյ եկեղեցւոյ,
և ոչ ամփ[illegible] զբաղօսնկս իւ-
րոյ պէտութեան ընդդէմ այնոցիկ,
որք խոնարհութեամբ դիմեն առ
նա. ամէն։

ԱՂՕԹՔ առ պահապան հրեշտակն։

Ի խորոց սրտի իմոյ հեզութեամբ
մտաց աղաչեմ զքեզ ով

գէ

գերապայծառ հոգւի հրեշտա-
կական, իշխան արքայութե,
որ ես կարգեցեալ 'ի ժամու
ծննդեան իմոյ յամենաուստ
ադքերք հանդիսավեհութեն
ոյ` 'ի պահպանութի, և 'ի նա-
խախնամութի իմոյ անարժա-
նի անձին ։ Պահեա և պահ-
պանեա զիս այսօր 'ի պատրա-
նաց, 'ի խաբէութե, և 'ի հը-
նարից սատանայի ։ Եւ զի զօ-
րութե նշանի սրբոյ խաչին կա-
րիցեմ յաղթահարել զամ ցան-
կութի մարմնական, զամ հպար-
տութի կենցաղոյս, և զամ խա-
բէութի հնոյ օձին ։ Եւ քան-
զի աղերսանք իմ ոչ են արժա-
նիք, և ոչ բաւականք առ 'ի
ընդունիլ զոր հայցեմ, վսյ
արա, զի աղօթիւք քոյք հա-
ճիցի Տր հեղուլ 'ի սիրտ իմ
զվերնական շնորհ հոգւոյն սրբոյ`

Օ ի որչափ տեսանես՝ մոլորիմ ի-
մոլ ծուլութիւն եւ անհոգութիւն
արտաքոյ հրամանաց փրկչին
իմոյ, եւ գնամ ՚ի ճանապարհ
խաւարային. մի՛ ուրեմն թո-
ղուր զիս ՚ի բաց, ո՛վ պահապան
հրեշտակ իմ. այլ որքան տե-
սանես, թէ ոսոխն մեր սատա-
նայ կամիցի որսալ զիս ուռկա-
նաւ մեղաց, այնքան քոյով տա-
վորականաւ բարեգթութեամբդ
զգուշաւոր լեր ինձ օգնական:
Այնպէս ես աղաչեմ զքեզ ո՛վ
պատուական հրեշտակդ Աստուծոյ,
զի ՚ի ժամու մահուան իմոյ մի՛
ձգիցէ զիս սատանայ ՚ի խորս
յուսահատութեան, այլ զինա-
ւորեցես զինուք սրբոյ եկեղեց-
ւոյ կարիցեմ յաղթահարել
զամենայն զօրութիւն թունաւորի օ-
ձին: Եւ այսպէս քոյով նպաս-
տութեամբդ առաջնորդեալ ինձ

մինչեւ

մինչև 'ի վերնական տեսութիւն
աստեղծողին իմոյ · զի ար-
դեամբք չարչարանաց նորին
հանդերձ համայնիւք երջան-
կօք քաղաքակցօք կարիցեմ
հրճուիլ յանդրաւականութեամ
խնդութեան · ամէն ։

Յորժամ ելանէ ոք 'ի տանէ 'ի դուրս
պարտի կնքել զերեսն նշանաւ սբ̄յ խա-
չին ասելով ։

Յանուն հօր , և որդւոյ , և
հոգւոյն սբ̄յ · ամէն ։

Եւ յետոյ սկսանել զհետեւեալ
աղօթս ։

Խաղաղութիւն տն̃ իմոյ եղի-
ցի միշտ և հանապազ ընդ իս ,
և ընդ համայնից ոսկերաց և
անդամոց իմոց · ամէն ։

Ուղղեա՛ ով տ̃ր իմ զգնացս

իմ այսօր , և զա՟մաւուրս կե-
նաց իմոց . և դիր պահապան
աչաց իմոց , զի մի՛ տեսանիցեմ
զունայնութիւն . սանձեա՛ ևս
զլեզու իմ , զի մի՛ յանցանիցեմ
ընդդէմ քում հանդխաւե-
հութե . ամէն ։

Տէր իմ յի՟ս ք՟ս որդի ա՟յ կեն-
դանւոյ , աղաչեմ զքեզ
միջնորդութե՟ հնգից արքա-
զանից վիրաց քոյոց մարմնոյդ ,
զի հաճիցիս պահպանել այս-
օր զհինգ զգայութիս մարմնոյ
իմոյ , և արտամերժիցես յի-
նէն զբնաւս խորհուրդս , և
զերևակայութիւս աղտեղիս ,
որք հեռացուցանեն զսիրտ
իմ 'ի քէն . և դու լեր յոյս
իմ , և գանձ հոգւոյ իմոյ .
ամէն ։

Յոր-

Յորժամ հասանէ ՚ի դուռն սրբոյ եկեղեցւոյն · պարտէ կնքել զինքն նշանաւ սբյ խաչին ասելով :

Յանուն հօր, և որդւոյ, և հոգւոյն սբյ · ամէն :

Մնացէք աստ ով վատթարք և ը̃ունայն խորհուրդք : Իսկ դու ով անձն իմ պատրաստ լեր ՚ի տանն այ առ ՚ի երկիրպագանել և գոհանալ զտ̃նէ այ և զփրկչէն քումմէ յնէ քնէ · ամէն :

Եւ ՚ի մտանելն յեկեղեցին պարտ է ասել :

Տր իմ և ած իմ, մտանեմ ես ՚ի տուն քո սբ առ ՚ի երկիրպագանել քեզ՝ գոհանալ ըզքէն, և խոստովանիլ զանուն

քո սբ . վն զի բարի է յոյժ ,
առ ՚ի ընդունելոյ զթողութիւն
մեղաց իմոց , և շահաւորելոյ
շնորհիւ քով սրբով . ամէն :

Եւ յառնուլն զՏէր օրհնութեամբ ,
պարտ է հնչել զինձն նշանաւ մէջ խա-
չին առնլով :

Ցօղեա յիս մշտկա՝ և սբ ե-
ղէց . լուա՛ զիս , և քան զձիւն
սպիտակ եղէց :

Եւ ՚ի գնալն առաջի մէջ սեղանոյն
պարտ է ասել :

Երկրպագանեմ քեզ , և
բարեբանեմ զքեզ Տր իմ յս
քս , որ զօրութբ սբյ խաչին ա-
զատեցեր զբոլոր աշխարհ : Բա՛ց
Տր զբերան իմ , զի օրհնեսցեմ
զանուն քո սբ , և սրբեա ըզ-
սիրտ իմ յամենից ունայնու-
թեանց , և ՚ի պղծոց խորհրդոց .
զի

զի ընդունակ լինիցիմ քոյոց
ամենայնից շնորհաց:

Խոր. յելանելն քահանայէն 'ի սրբազ-
նատարանէն, և 'ի գալն առաջի բե-
մին առ 'ի ընդունել պատարագ, պաշ-
տօն առնել:

Ով բարեգութ տր իմ յս քս,
հայցեմ 'ի քէն խոնարհութբ,
զի բարեխօսութեամբք, ար-
դեամբք, օժանդակութբք,
չարչարանօք, և աղօթիւք ա-
մենից սբց հրեշտակաց և հրեշ-
տակապետաց, նահապետաց,
մարգարէից, առաքելոց, մար-
տիրոսաց, հայրապետաց, և
կուսանաց, այլ և շնորհօք
հոգւոյն սբյ հաճիցիս հեղուլ
'ի սիրտ իմ զճշմարիտ զղջու-
մն, որպէս զի կարիցեմ ճա-
նաչել լխղճմտանաց իմոց զչա-
րու

րութիւն , և խոստովանիցիմ առանց պատճառանաց զաղտեղութիւն իմոց յանցանաց ։ Եւ տուր ինձ Տէր զշնորհս քո սր̅բ , զի կարացից առնել զպատշաճաւոր ապաշխարութիւն , և այսպէս՝ ողորմութ̅ քոյ բարեգթութեամբ ջնջեսցին մեղք իմ․ ամէն ։

Մ՝ինչ ժամանայն առէ ըղորձացեց ծունրն , աղօթս է առնել ։

Ո՜վ քաղցրագունեղ Յս̅ , անկանիմ առ ոտս քո մեծախոնարհութ̅բ , զորս և բաղձամ ոռոգել․ և լուանալ իսկ իմովք արտասուօք․ վասն զի յիշեմ զաղտեղութիւն մեղաց իմոց , զորս ընդդէմ Տ̅ծայնոյ քում գործեցի հանդիսակենուն ։ Որ և աղաչեմ զքեզ Տ̅ր ողորմեա ինձ մեղաւորիս զի

եմ

եմ աղքատ և թշուառ քո
ստեղծուած, վերածնեցեալ
'ի քէն արեամբ քոյով պատ-
ուականաւ, և մի՛ իսպառ ըստ
իմում պատժեր զիս ապար-
դիւնաւորութե. որ իմ ահա
յիշեցի 'ի բոլորէ սրտէ իմմէ
զսխալանս իմ, և զհատու-
ցումն նց, և զարհուրեցայ:
Աստի մեծաւ խոնարհութբ
նց խնդրեմ 'ի քէն զթողութի
առաջադրելով ինձ օգնութբ
քոյոց շնորհաց ոչ երբէք յա-
պագայս վերադառնիլ 'ի նոյն
յանցանս, և մեծաւ զգուշու-
թբ զհոգ ունել անձին իմոյ,
և զքեզ սիրել յամէ սրտէ իմ-
մէ: ամէն:

Публичная Библиотека ССРА
7/XI
имени А. Мясникяна

Մ՚ինչ առնէ խոստովանութիւն առաջի քհ̃յ, պարտ է նա ծունր դրեալ ասել ։

Խոստովանիմ առաջի ա̃յ ամենակարողի, և երանուհւոյ Մարիամու միշտ կուսին. երանելոյն միքայելի հրեշտակապետին, երանելոյն յովհաննու մկրտչին, սրբոց առաքելոյն պետրոսի, և պօղոսի, և ս̃բյ հօրն մերոյ գրիգորի լուսաւորչին, և ամենից սրբոց, և առաջի քո հայր սուրբ, քանզի մեղայ յոյժ, խորհրդով, բանիւ, և գործով, վայ ինձ, վայ ինձ, և յաւէտ վայ ինձ ։ Վ̃ս որոյ աղաչեմ զերանուհի մարիամ միշտ կոյսն, զերանելի միքայել հրեշտակապետն, զերանելի յովհաննէս մկրտիչն՝ զս̃ք առաքեալս պետ-

րոս

րոս և պօղոս , զերանելի՛ հայրն մեր զսուրբն գրիգոր լուսաւորիչն և զամ՟ սրբս՝ և զքեզ հայր աղօ-թելի վս՟ իմ առ տր՟ ած՟ մեր ։

Մինչ քահանայն ասէ աղօթեսցէ , պարտ է ասել ։

Ով գթած և բարեգութ սր՟բ իմ յս՟ քս՟ , միայնակ յոյս և փր-կութի՟ հոգւոյ իմոյ . հայցեմ 'ի քէն՝ ընկալ զխոստովանութի՟ իմ, և շնորհեա ինձ զճշմարիտ զզղջումն սրտի , զի լայցեմ, և ողբասցեմ զծուլութի՟ իմ, և զանհոգութիւ իմ, զորս ընդ-դէմ մեծի քում հրամանի գոր ծեալ եմ . այլև ուսո ինձ , զի զայս առնիցեմ հանդերձ խոն-նարհութե՟ և մաքրութե՟ սրտի . ամէն ։

Մինչ

Մինչ առնէ ցայս ցարչ նուաճերանաց, պարտ է առնել:

Ով Տէր յաւիտենական, խնդամ միշտ և հրճուիմ, զի դու ես այն որ ես, և ոչ այլ ոք է եակ, եթէ ոչ քև, և ՚ի քէն. ով մեծութիւն անհուն, դու բաւական գիտես զքեզ թէ զինչ ես: գիտես քաջապէս և զիս. զի դու ես Տէր. իսկ թէ զինչն իմ խնդրեսցես, ոչ այլ ինչ եմ իսկապէս, եթէ ոչ ոչինչ: Ով ողորմածագ·ունեղ Տէր, աղաչեմ և խնդրեմ ՚ի քէն զթողութիւն յանցանաց այնոցիկ ·արանց, որք կան ՚ի մեղս մահացուս, և խոնարհապէս մաղթեմ ՚ի քէն՝ վասն մեծագնի արեան քոյ, մահուան իսկ և չարչարանաց, զի ներշնչեսցես ՚ի նոսա զցաւս կատարեալս սակս սխալանաց

իւր-

իւրեանց անցելոց , և զապաշխարութիւն իսկականս վասն իւրեանց համօրինից մեղաց , որպէս զի փառաւորիցի անուն քո՝ նոքօք և 'ի նմա : Ցնծամ միշտ և խայտամ ոգ՟ սր՟ իմ և ան՟ձ իմ , մինչ նկատեմ զհրեշտակս որք քեզ երկրպագանեն : Բայց ողբամ՝ զիս դառնապէս , մինչ տեսանեմ զմարդիկ , որք զքեզ անգիտանան՝ կամ մոռանան : Եւ սակայն ընդ այնոսիկ երանելեաց հոգւոց քեզ յար երկրպագանեմ : Այլ և ըղձամ և կարօտիմ , զի աշխարհ ամ՟ զքեզ ճանաչիցէ տիրապէս , հոգւով իսկ և ճշմարտութ՟ քեզ երկրպագանիցէ : Ով տ՟ր թագաւոր փառաց , վերացո զսիրտ իմ 'ի բարձունս , զի փառաւորեցից զանուն քո 'ը՟դ յերկինս , ը՟դ հրեշ-

տակս

տակք փառաւորեն զնա ։ Նաեւ
զի զոր ինչ և ասիցեմ և առ-
նիցեմ, վասն քոյոց առնիցեմ
փառաց Թարց զիմոյն խնդրե-
լով անձին . ամէն ։

Մինչ ասէ Սբ Ած, պարտին և ժո-
ղովրդականքն երգել զնոյնն ։

Սբ Ած . սբ և հզօր . սբ և
անմահ . ողորմեա մեզ ։
Սբ Ած . սբ և հզօր . սբ և ան
մահ . ողորմեա մեզ .
Սբ Ած . սբ և հզօր . սբ և ան
մահ . ողորմեա մեզ ։

Նաև մինչ ընթեռնուն զմարգարէա-
կանսն և զառաքելականսն և զաւետա-
րանն, պարտ է ժողովրդականացն կալ և
ունկնդրել լսել հրամանին Այ, և
յետոյ ասել ՚ի միասին զհաւատամսն ։

Հաւատամք ՚ի մի Ած հայրն
ամենակալ, յարարիչն երկնի
և

և երկրի, երևելեաց և աներ-
ևութից ։ Եւ ՚ի մի տր Յս
Քս յորդին այ, ծնեալն յայ
հօրէ միածին, նախ քան զամ
յաւիտեանս ։ Ած յայ. լոյս
՚ի լուսոյ. ած ճշմարիտ, յայ
ճշմարտէ ծնունդ և ոչ արա-
րած ։ Նոյն ինքն համագոյա-
կից հօր, որով ամենայն ինչ
եղև յերկինս և ՚ի վերայ երկ-
րի, երևելիք և աներևոյթք ։
Որ յաղագս մեր մարդկան և
վասն մերոյ փրկութեան իջեալ
՚ի յերկնից մարմնացաւ, մար-
դացաւ, ծնաւ կատարելապէս
՚ի Մարիամայ սբյ կուսէն հոգ-
ւովն սրբով ։ Որով էառ մար-
մին, հոգի, միտ, և զամ որ
ինչ է ՚ի մարդ՝ ճշմարտապէս
և ոչ կարծեօք ։ Չարչարեալ,
խաչեալ, թաղեալ. յերրորդ-
աւուր յարուցեալ. ելեալ ՚ի յեր-
կինս

կենս նովին մարմնովն նստաւ
ընդաջմէ Հօր ։ Գալոց է նո-
վին մարմնովն և փառօք Հօր 'ի
դատել զկենդանիս և զմե-
ռեալս, որոյ թագաւորութեն
ոչ գոյ վախճան ։ Հաւատամք
և 'ի Սբ Հոգին յանեղն և 'ի
կատարեալն, որ 'ի Հօրէ և
յորդւոյ բղխի ։ Որ խօսեցաւ
յօրէնս և 'ի մարգարէս և
յաւետարանս. որ էջն 'ի յոր-
դանան. քարոզեաց զառաք-
եալսն, և բնակեցաւ 'ի սրբսն ։
Հաւատամք և 'ի մի միայն
յընդհանրական և յառաքե-
լական եկեղեցի ։ 'Ի մի մկր-
տութի. յապաշխարութի, 'ի
քաւութի և 'ի թողութի մե-
ղաց ։ 'Ի յարութի մեռելոց ։
'Ի դատաստանն յաւիտենից
հոգւոց և մարմնոց ։ Յարքայ-
ութին երկնից, Եւ 'ի կեանսն

 յա-

հիւանդականս ։ ամէն ։

Մինչ առն մի ոչ յերեւեսցէ, պարտ է առնել ։

Ո՛վ Տէր իմ եւ Աստուած իմ, աղբիւր անսպառ յաւիտենական բարութեան, աղաչեմ զքեզ նկատեա՛ քոյով բնականաւ բարեգթութեամբ 'ի չարչարանս միածնի որդւոյ քոյ • զորս կրեաց 'ի փառս քո, եւ վասն փրկութեան մերոյ ։ Նայեաց 'ի հնազանդութիւն յաւիտենական, եւ յապաշխարութիւն նորա, եւ թէ որպիսի խնդութեամբ կրեաց զայնքան վիշտս 'ի պատիւ քո • զայնքան գանուէն, զայնքան պարսաւանս, եւ զայնքան նախատինս, համբերձ անտանելեօք նեղութեամբ, զորս կրել կամ խորհել ոչ է կար մարդկան ։ Եւ զայսո-

սէր վ՟ն կատարելոյ զքոյդ բա-
րեհաճութիւն ։ Ո՜վ բարե-
գութ հայր, գիտեմ, թէ որ-
պէս սիրելի որդին քո և տ՟րն
մեր յ՟ս ք՟ս եբարձ միայնակ 'ի
վերայ փայտի սրբոյ խաչին
զմեղս աշխարհի, և լուա՜ց ի-
րով սրբազանին՝ արեամբ զա՟մ
աղտեղութի՟ և զբիծ մեր, մաք-
րելով զնա հրով իւրոյ ջեր-
մագունեղի սիրոյն ։ Նոյն
ինքն զոր դու կացուցեր դա-
տաւոր տալով նմա զա՟մ իշ-
խանութի՟ առ 'ի դատել ըզ-
կենդանիս և զմեռեալս, վ՟ն
մեծի սիրոյն իւրոյ կերպաւո-
րեաց զինքն իբր յանցաւոր,
և դատապարտեցաւ 'ի մահ
առ 'ի զերծուցանել զպարտա-
ւորս, ինքնին վճարելով ըզ-
պարտս նոցին՝ գնով անմեղի
արեան իւրոյ ։ Ո՜հ թէ որքան

սաստ-

սաստկապէս սիրեցեր զիս տ̃ր
իմ, զի վասն սիրոյ իմոյ ոչ
խնայեցեր յորդ.ին քո միածնին,
զի՞նչ հատուցից քեզ տ̃ր հայր
մեր ամ.նասբ̃, վ՜ն այնքանոյ
հայրականի և իսկականի սի-
րոյ քոյ, զոր միջնորդութբ̃ միած-
նի քոյ հեղեր 'ի վերայ իմ։
Արդ՝ ահաւասիկ գովեմ ըզ-
քեզ, բարեբանեմ զքեզ, գո-
հանամ զքեն, մեծացուցա-
նեմ զքեզ; և տ̃մ զօրութբ̃
իմով խոստովանիմ զքեզ, և
օրհնեմ զանուն քո սբ̃։ Իւ-
Թէպէտ անօթ եմ ես ապա-
կանացու՝ բծաւորեցեալ, և
վատթարացեալ ամենեքումբք
ախտիւք, և ոչ ունիմ զկ՛րդու-
նակութի̃ և զարժանաւորութի̃
գովելոյ զքեզ, որ ես արժանի
տ̃մ գովութեան. Աւասի տ̃ր
հայր մեր քաղցրագութենդ,

 վերըն-

վերընծայեմ քեզ նորայէս
զնոյն միածին և զսիրելի որ-
դին քո, հանդերձ իւրայնովք
անտանելեօք վշտիւք, ծամովք,
աղօթիւք, հսկմամբք, և այ-
լովք ամենեքումբք կրիւք, ո-
րոց ընթերեաց վն փրկութե
մերոյ: Յետ այսորիկ վերըն-
ծայեմ քեզ՝ զանմեղ մահն
նր, հանդերձ ամենեքումբք
արդեամբք չարչարանացն նր,
օժանդակութբ անարատ կու-
սին մարիամու, և բարեխօ-
սութբ ամենից սրբոց և երա-
նելեաց, որք են՝ ի փառս մշտն-
ջենաւորս, յաղագս քաւութե
մեղաց իմոց, և թողութե յան-
ցանաց բնաւից ժողովրդոց,
վն կենդանեաց և մեռելոց.
սակս որոց պարտական եմ ա-
ղերսել զքեզ, զի անուն քո
սբ միշտ գովիցի, քարոզիցի, և

այա-

պատուիցի յինէն, և յամե-նից քրիստոնէից յաւիտեանս յաւիտենից : ամէն :

Մ՛ինչ տաս ողջոյն տաճար մեծամեծաց . պարտ է ասել :

Ողջունեմ զքեզ ով ա̄ծ իմ ամենակարող, և տ̄ր իմ ողորմած՝ շնորհեա ինձ զխնդութի̄ ըստ խաղաղութե̄, զզգաստութի̄ վարուց, զտեղի ապաշխարութե̄, զշնորհս և զմխիթարութի̄ հոգւոյդ սրբոյ, և զյարատեւութի̄ ’ի գործս բարիս . ամէն :

Մ՛ինչ տաս պատարագ քա̄ նային, պարտ է ասել :

Ընկալցի տ̄ր զպատարագս զայս ’ի ձեռաց քոց, ’ի գովութի̄ և ’ի փառս ամենասրբոյ անուան իւրոյ, ’ի յօգ-

տութ̃ն և ՚ի կեցութ̃ն մեր , և բոլորի եկեղեցւոյ , իսկ և քը-նաւից հաւատարմից քրիստո-նէից , և վս̃ հոգեաց քաւարա-նին . ամէն ։

Մ՚ինչ ասէ և ընդ սերօբէիցն , պարտ է ասել ։

Ո՜վ տ̃ր իմ յս̃ քս̃ ճշմարիտ յոյս մեղաւորաց՝ խոստովա-նիմ բերանով իմով զմեղս իմ , և հայցեմ զթողութ̃ն ՚ի քէն ողմ̃ զաւազանին , զի բզ̃մ անգամ ուրացեալ եմ զշնորհս քո ս̃բ , զոր պարգևեցեր ինձ ՚ի փրկութ̃ն հոգւոյ իմոյ , և կորուսեալ եմ զնս̃ ՚ի վայրա-սպառ ՚ի փառս սատանայի , աշ-խարհի , և մարմնոյ , և եղեալ եմ բազում անգամ պատ-ճառ մեծամեծ մեղաց իմովք ագխոհիւք բանիւք ։ Սո̃յ հա-
ճեաց

ձեռաց տ̄ր խմներել ինձ , և յիշել զիս , ո̄պ ներեցեր աւազակին , որ խոստովանեցաւ զմեղս իւր , և շնորհեա́ ինձ լսել զձայնն զայն , թէ այսօր ընդ իս իցես 'ի դրախտին ։

Մ՚ինչ առն՝ առնէր ներէր , պարտ է առնել ։

Ողջոյն քեզ ճշմարիտ ա̄ծ , ծնեցեալ 'ի մարիամայ կուսէն , որ զենար և մեռար 'ի վ̄ր խաչին վ̄ս մարդկան ։ յորում խոց բացեալ եղև տիգաւ կողքո̄դ , ուստի բղխեաց արիւն և ջուր . լե̄ր ինձ աղաչեմ 'ի սնունդ , մինչ տակաւին կենցաղավարիմ 'ի յերկրի , և առածեա́ զիս 'ի յերկինս ընկետոջ վերջնում խմոյ մահուա́ն .

ամէն ։

Ով բարի Տր, ով քաղցր Տր,
ով որդիդ Մարիամու ողոր-
մեաց ինձ ։ Երկրպագեմ և
գովեմ զքեզ ով Տր իմ Յս Քս,
զի խաչիւ քով սրբով փրկեցեր
զաշխարհս, որ մեռար վս իմ,
ողորմեաց ինձ . ամէն ։

Դու ես ստեղծող իմ, և փր-
կիչ իմ Թագաւոր իմ և Ած
իմ, և Տր իմ, ով Յս Քս որդի
Այ կենդանւոյ ողորմեաց ինձ .
ամէն ։

Ողջոյն քեզ ճշմարիտ մարմին
Ածամարդոյն Յսի, եդեալ ՚ի
վերայ խաչին յաղագս իմոց
յանցանաց ։ Ողջոյն քեզ ճըշ-
մարիտ հաց հրեշտակաց, ի-
ջեալ ՚ի յերկնից առ ՚ի գնել
զիս ։ Ողջոյն քեզ Ով կեցու-
թիւն աշխարհի ։ Ողջոյն քեզ բան
հօր Այ ։ Ողջոյն քեզ ընծայ
սրբազնական ։ Ողջոյն քեզ

մարմին կենդանի։ Ողջոյն քեզ
ա̄ծութիւն կատարեալ։ Ող-
ջոյն քեզ կեանք յաւիտենա-
կան։ Ողջոյն քեզ մարմին մե-
ծագին յ̄ի ք̄ի տ̄ն մերոյ և
վերանորոգիչ անձին իմոյ, ա-
րա՛ առ իս զողորմութի̄ քո տ՛ր
իմ ամէն։

Մ՝ինչ առն ընդ որս ի մէջ, պարտ
է ասել։

Ո՜վ մշտնջենաւոր և բարե-
գութ ա̄ծ. Հայր ողորմութե̄
և ա̄ծ ա̄մ մխիթարութե̄, որ
քոյով բարեգթութե̄դ և բա-
րեհաճութեամբդ մխիթա-
րես զմեզ յա̄մ նեղութե̄ մե-
րում, անկեալ յերկիր առա-
ջի անհնոյ քոյոյ մեծութե̄,
յանձնեմ քեզ զայնոսիկ բը-
նաւս, որոց սակս պարտական
եմ ես աղօթել։ Իւ մանա-

 ւանդ

ւանդ զիս զմեղաւորս · զի օգ-
նութեան քոյոց շնորհաց այնմ
երկիրպագանիցեմ քեզ , որում
վայելէ քում հանդիսամեծու-
թեանդ երկիրպագանել , և մի
իշխիցեմ մեղանչել ընդդէմ
քաղցրութեան քում , այլ սի-
րիցեմ զքեզ 'ի վեր քան զամենայն ,
և զընկերն իմ իբրև զանձն
իմ ։ Որդ՝ արա առ իս զողոր-
մութիւն քո , զի մի մոլորեցայց
արտաքոյ քոյոց պատուիրա-
նաց , վասն անուան միածնի որդ-
ւոյ քոյ , և վասն արդեանց նորա ,
զորս վասն մեր մեղաւորացս ար-
դիւնաւորեցաւ ։

Յանձնեմ ես քեզ զեկեղեցի
քո սուրբ կաթուղիկէ , և զվեհա-
պետն նորին , և զեղբարս նո-
րին կարդինալս , զեպիսկո-
պոսունս , զպատրիարգունս ,
զքահանայս , զխոստովանողս ,

զվար-

զվարդապետս , և զհանուրս
կրօնաւորս ։ Տո՛ւր նոցա զշնորհ
քո սբ առ ՚ի կատարել զհա_
ճութիւն կամաց քոց , զի մի՛ յան_
ցանիցեն բանիւ կամ գործով ,
այլ լուսաւորիցեն զմեզ լու_
սով ճշմարտութե՛ , զի թո_
ղեալք զխաւար մեղաց հետևի_
ցուք քեզ՝ որ ես լոյս ճշմարիտ ։
Յանձնեմ ես քեզ զեպիսկո_
պոսն այսորիկ քաղաքի , այլև
զհայրն իմ , և զմայրն իմ , զեղ_
բարս , զքորս՝ զծնօղս՝ զբարե_
կամս , զթշնամիս , և զբնաւս
բարերարս իմ , որք յանձ_
նեալք են զինքեանս իմոց աղօ_
թից ․ որք և աղօթեն առ քեզ
վն իմ մեղաւորիս , և վն հո_
գեաց քաւարանին ։ Եւս յատ_
կապէս՝ աղերսալով յանձնեմ
քեզ ․ (զայս անուն ․) զի տայ_
ցես նմա զշնորհ քո սբ ․ և օգ_

նիցես նմա 'ի կարիս նորին հո-
գեկանս և մարմնականս, պա-
հելով զնա 'ի Թշնամեաց ե-
րևելեաց և աներևութից ·
Վարձաւոր իմ, և ած իմ,
և բարեգութ հայր իմ՝ աղա-
չեմ զքեզ վն սրբազանի ան-
ուան որդւոյ քո յանձնելով
քեզ զբոլոր ժողովուրդ քրիս-
տոնէից, և մանաւանդ զիշ-
խանս նոցին, որք կառավա-
րեն զնա ըստ հրամանաց սբյ ե-
կեղեցւոյ, և պահպանեն զուղղ
հաւատն կաթուղիկէ 'ի ձե-
ռաց անհաւատից, հրէից, հե-
րետիկոսաց, հերձուածողաց,
և խաբեբայից քրիստոնէից ·
Նաև առաւել զքաղաքս զայս
զի թողուցուս սմ զյանցանս
սորա, և ողորմեսցիս սմա · ա-
զատելով զսա 'ի պատերազ-
մաց, 'ի մահուանէ, 'ի սովոյ,

զի կալով հաւատարիմ յօրէնս քո՝ ըստ որում ուսուցանէ հարսն քո ս̅բ եկեղեցի, փառաւորիցէ զանուն քո ս̅բ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն ։

Մինչ տամ, եւ եղիցի ողորմու-թեծէս տ̅յ, պարտ է ասել ։

Ահաւասիկ տ̅ր իմ յ̅ս ք̅ս փեսայ սիրեցեալ ՚ի հոգւոյ իմմէ, ըստ բարեգունի եղանակի եւ ըստ խնկականի խոնարհութ̅ե սրտի իմոյ անկեալ յերկիր յանդիման քոյոյ ներկայութեան, մաղթեմ ՚ի քէն յաղագս իմ թշուառացելոյ մեղաւորիս լինել ինձ ՚ի նըպաստ քոյով ա̅ծայնով շնորհիւ, ո̅պ զի մի երբէք իշխեցեմ խորհել, խօսել, եւ գործել զայլ ինչ բաց յայնցանէ, որք լցեն առ ՚ի յառաւե-

լութ՟ն համայնի քոյոյ սպատ-
ուոյ, 'ի կեցութ՟ն հոգւոյ ի-
մոյ, և 'ի յօգտութ՟ն մերձա-
ւորաց իմոց, աղաչեմ ես ըզ-
քեզ յանձն առնելով քեզ ըզ-
բնաւս մերձաւորս, զհարս,
զմարս, զեղբարս, զքորս,
զհոգևորս, և զմարմնաւորս.
զազգայինս, զբարեկամս, և
զբարերարս, և զայնոսիկ՝ որք
տուեալք են ինձ, կամ տա-
լոցք են զօգնութ՟ի, և զխրատ
հոգեկան կամ մարմնական.
հայցեմ ես մեծաւ խոնարհու-
թ՟բ յանձնառնելով քեզ զգեր-
յարգոյս համայնս ս՟բյ եկե-
ղեցւոյ, և զժողովրդականսնո
ցին, զկրօնաւորս և զաշխար-
հականս, ո՟չ զի կարիցեն յա-
րամնալ խոնարհապէս, և հա-
ւատարմապէս 'ի պաշտօնս իւ-
րեանց սրբազանս: Յանձնեմ

և

և ես քեզ 'ի ձեռն զօրութե
այսօրիկ անձառելւոյ սրբազ-
նագործութե զամենեսեան ,
որք են 'ի յանձկութիս հոգ-
ւոյ , յուրաքանչիւր նեղութիս ,
'ի տկարութիւնս , 'ի յաշխա-
տանս , 'ի ձախորդութիս , 'ի
հալածանս թշնամեաց, 'ի տա-
ռապանս հոգեկանս կմ մար-
մնականս ։ Դարձեալ աղա-
չեմ զքեզ , շնորհեա՛ հիւան-
դաց զառողջութի , վշտանկե-
լոց զխնդութի , նաւելոց զնա-
ւահանգիստ կեցութե , և այ-
նոցիկ՝ որք են 'ի հալածանս ,
տուր զնպաստութի , և զօգ-
նութի , որպէս զի մի յաղթահա-
րեսցին յուրեանց թշնամեաց ։
վերստին մաղթեմ 'ի քեն խա-
նարհութի , հաճեաց հաստա-
նել 'ի թիկունս ամենից մե-
ղաւորաց քոյով ողծայնով շը-

նոր

նորհիւ՝ զի կարիցեն ճանա-
չել զպատգամս, զորս ընդդէմ
քում ածայնոյ հանդխալէ-
հութեն գործեալք են. և յա-
ղագս որոց ճանաչեցելոց առ-
նիցեն զպատկանաւոր ապաշ-
խարութի. հանդերձ ուղղու-
թեք վարուց իւրեանց, և հա-
մարիցին 'ի թիւս որդւոց քոց
'ի կենցաղումս յայսմիկ շնոր-
հօք, և 'ի հանդերձելումն փա-
ռօք. ամէն ։

Մ՝ինչ սուէ, 'ի օրէնսութէ օրէնց.
պատրաստ է ասել, առ օրէնա-
ղան մարմինն ։

Ողջոյն քեզ ով մարմին քի
ծնեցեալ 'ի սրբոյ կուսէն մա-
րիամու, մարմին կենդանի,
ածութի ամբողջ, և ճշմա-
րիտ մարդ, ողջոյն քեզ ով
խոկական կեցութիւն, ճանա-
պարհ

պարգև փրկութ՟ն աշխարհի , աղաչեմ զքեզ փրկեա զիս 'ի չարէ ։

Առ ամբառնալն արեանն ։

Ողջոյն քեզ ով արիւն ք՟ի երկնային , և ամենասր՟բ ըմպելի , հեղեղ կենարար , որ լուանաս զմեղս աշխարհի ։ Ողջոյն քեզ ով արիւն պատուական ցօղեցեալ 'ի վիրէ կողին ք՟ի բևեռեցելոյ 'ի խաչին աղաչեմ զքեզ , մաքրեա զիս 'ի մեղաց ։

Օրհնէ երկրպագութեան մարմնոյ և արեանն տ՟ն մերոյ յ՟ի ք՟ի ։

Տէր իմ յ՟ս ք՟ս որդի ա՟յ կենդանւոյ , որ զայդ սրբազան մարմինդ , և զպատուական արիւնդ ընկալար 'ի սրբուհւոյ կուսէն մարիամայ , զոր

և

և 'ի վերայ սեղանոյ ս՟բյ խա-
չին 'ի կողէ քումմէ սրբազա-
նէ ցօղեցեր մ՟ր փրկութեան
մերոյ, և նոյնով կենարարի՛ն
մարմնով յարեար 'ի մահուա-
նէ, և համբարձար 'ի յեր-
կինս, ուստի գալոց ես 'ի դա-
տել զկենդանիս և զմեռեալս:
Աղաչեմ զքեզ միջնորդութ՟բ
այսորիկ կենարարի մարմնոյ
քոյ՝ զոր այժմ տեսանեմ 'ի
վ՟ր սրբոյ սեղանոյս. ազատեա՛
զիս յամենից աղտեղութեանց
մտաց և մարմնոյ, և յամենից
չարեաց, այլ և 'ի փորձանաց
ներկայից և ապագայից.
ամէն:

Ողջոյն քեզ ո՛վ տ՟ր իմ յ՟ս ք՟ս,
բան հօր, որդի կուսին մա-
րիամու, գառն ա՟յ, փրկութ՟ի
աշխարհի, պատարագ ս՟բ՝ բան,
մարմին, և աղբիւր բարութե՛:

Ող-

Ողջոյն քեզ ով տր յս քս ,
գովութի հրեշտակաց , փառք
սրբոց , պատճառ խաղաղու-
թե . տծութի ամբողջ , ճշ-
մարիտ մարդ , ծաղիկ և պը-
տուղ յարգանդի անարատ
կուսին .

Ողջոյն քեզ ով տր իմ յս քս ,
ճառագայթ հօր , իշխան խա-
ղաղութե , դուռն երկնից ,
հաց կենդանի , ծնունդ կու-
սին մարիամու , և անօթ
տծային :

Ողջոյն քեզ ով տր իմ յս քս ,
լոյս երկնային , գին աշխարհի ,
խնդութիւն մեր , հաց հրեշ-
տակաց , զուարճութի սրտի ,
թագաւոր և փեսայ մօրն և
կուսի :

Ողջոյն քեզ ով տր իմ յս քս ,
ճանապարհ յանդորր , ճշմար-
տութի իսկական , պարգև աշ-
խար-

խարհի, սէր ծայրագոյն, աղ-բիւր սիրոյ, խաղաղութիւն և քաղցրութիւն, հանգիստ մեր, և կեանք ապահով՝ ողորմեայ ինձ մեղաւորիս:

Մ՛ինչ առէ գառն ա՟յ նշան այլ ինչ երգ՝ պարտ է առնել:

Ո՞վ քաղցրագունեղ և ամենագութ տէր իմ յի՟ ք՟ս, աղաչեմ զքեզ, վասն քաղցր արտասուաց երանուհւոյ կուսին մարիամու սիրեցելոյ մօր քոյ, որովք եթաց զերեսս քո՝ մինչ իջուցեալ 'ի խաչէն կրեաց զքեզ 'ի գրկի իւրում վիրաւորեա՛ զսիրտ իմ քոյովք սրբազանիւք վիրօք: Զի նըպաստութ՟ քոյոց չարչարանաց յարաժամ ունիցիմ ըզքեզ 'ի մէջ սրտի իմոյ: Դարձեալ հայցեմ 'ի քէն, տուր

ինձ

ինձ զերկիւղ քո ո՟ք և զսէր . ջերմացո՛ զիս սիրով կաթողիկէի հաւատոյ, մաքրեա՛ զմիտս իմ. ուղղեա՛ զճանս իմ և զգործս, և շնորհեա՛ ինձ՝ զի յարամնայցէ սէր քո ՚ի յիս : և տուր ինձ զշնորհ քո ո՟ք, զի մի՛ անկանիցիմ ՚ի փորձութի՟ւ : Լեր ինձ միշտ օգնական, զի մի՛ յանցանիցեմ ընդդէմ քում մեծութե՟դ, և առաջնորդեա՛ ինձ մնալով միշտ ՚ի սրտի իմում, և ուսուցանելով զիս, շուրջ պատեա՛ զինև, և զօրացո՛ զիս, և պահեա՛ զիս, զի օրհնիցեմ զանուն քո ո՟ք. ամէն :

Տէր իմ յս՟ քս՟, աղաչեմ ըզքեզ, որ ոչ միայն ներեցեր թշնամեաց քոց, այլև աղաչեցեր զհայր վ՟ն դատապարտողաց, և խաչհանողաց : Բաղ-

ցրացո՛

ցրացի՛ զսիրտ իմ, զի մի եղէց վրէժխնդիր չարեացն ինձ հատուցելոց։ այլ զի իբրև զքեզ ներիցեմ յօժարութ̃, և տևիցեմ համբերութ̃ ամենեցուն, որք յանցեալք են ընդդէմ ինձ։ Շնորհեա՛ ևս Տ̃ր իմ իմոց թշնամեաց զՃշմարիտ Ճանաչումն զի մի մնայցեն 'ի խաւարի, և 'ի չարակամութե̃. զի մի զրկիցին 'ի փառաց քոյոց չարչարանաց. ազատեա՛ զիս 'ի ձեռաց նց̃, գոլով զինուորեցեալ զինու սբ̃յ խաչին, և վերակոչմամբ քոյոյ սբ̃յ անուան այլ և անուամբ մօր քոյ և կուսի ազատեա՛ զիս 'ի թշնամեաց յերևելեաց և յաներևութից։ Արժանի՛ արա զիս թողութե̃, թէև բ̃զմ անգամ եղէ կամաց քոց հակառակ վշտացնելով զքեզ իմովք խորհրդովք

չա-

չարիւք , բանիւք և գործովք ,
և յանձնեամ զիս առ. հայր քո
երկնաւոր . ամէն :

Ոտանաւոր սբ͞յն Շնորհալւոյ՝ առ սրբա-
զան հաղորդութեն :

Երկրպագեմ թագաւոր իմ
քեզ ջերմապէս .
որ ընդ այսոց ձևոց ծածկիս
Ճշմարտապէս :
Սիրտ իմ բոլոր ինքնին ըզձի՛
քեզ ենթարկի . զի դիտելով
'ի քեզ բնաւն իսկ նուաղի :
Տեսակ ճաշակ և շօշափակ 'ի
քեզ սխալի . այլ լսելեօք հա-
ւատացեալ միայն լինի :
'Ներհաւատամ զորինչ ասաց
մծորդին . քանզի ոչինչ ճըշ-
մարտագոյն քան զբան նորին :
Ընդ 'ի խաչին թագուցանիւր
մծութիւն . իսկ աստ գաղի 'ի
միասին և մարդկութիւն :

Նայց

Բայց հաւատով զերկաքան-
չիւրն դաւանելով. խնդրեմ
զհայցեալն աւազակին զղջա-
նալով։

Մարմնոյդ զխոցս իբրև զթով-
մաս ոչ նշմարեմ. սակայն ա̅ծ
իմ գոլ զքեզ ըստորասեմ։

Արա՛ 'ի քեզ զիս առաւել զհա-
ւատս ունել. յուսալ 'ի քեզ
բոլորովիմբ և զքեզ սիրել։

Ով յիշատակ չարչարանացն տ̅ն
և մահուան. հաց կենդանի
կեանս շնորհօղ ազգի մրդ̅կն։

Շնորհեա՛ իմում մտի քև միշտ
սնանիլ և կեալ՝ և զքեզ միշտ
քաղցր և բարի առ իմանալ։

Ով բարեգութ հաւալասան
տ̅ր իմ և յիս, քոյով արեամբդ
զանմաքրութ̅ի մաքրեա՛ հոգ-
ւոյս։

Որոյ կաթիլ մի զընդհանուր
աշխարհ կարէ, զերծուցա-

նել ՚ի յանդգնաց և ՚ի պատժէ,
Որ այժմ ՚ի քեզ քօղեալք յս̄
և եթ նայիմ, միշտ աղերսեմ
զի լինիցի ում ծարաւիմ ։
Տեսից զքեզ տարաքօղմամբ
քոյոց դիմաց, և տեսութեամբ
երանեցայց քոյոց փառաց ։

Տաղ համբարձնոյ և արբեան Տն̄ ։

Երգեա՛ լեզու փառաւորի,
զխորհուրդ մարմնոյ Տն̄ յս̄ի .
Եւ արեան պատուականի,
զոր ՚ի գին հանրոյ աշխարհի ։
Պտուղն արգանդի հզօրեղի
արքայն եհեղ մարդկան ազ-
գի ։
Օ ի մեզ տուաւ և մեզ ծր-
նաւ, որ ՚ի կուսէն ներմարմ-
նացաւ .
Եւ յաշխարհի պանդխտե-
ցաւ, ուր սերմն բանին սրփ-
ռեցաւ ։

Կերպն յոր կենցաղավարե-
ցաւ, հրաշիւ մեծաւ պարփա-
կեցաւ:

Յերեկոյին մեծի ընթրին, ԺԲ
աշակերտս իւր առ բազմին:

Նոքօք զօրէնս վաղնջականս,
'ի կերպակուրս օրհնականս:

Որոց զմարմին իւր յուտելի,
և զարիւն իւր տայ յըմպելի:

Բանն մարմին զհաց ճշմար-
տիւ, առնէ մարմին իւրով
բանիւ:

Այլև զգինին նախիմբ արիւն,
թէ և նուաղի զգայութիւն:

'Ի հաստատել զսիրտ անա-
րատ, բաւական է միայն հա-
ւատ:

Զայսքան ուրեմն սրբազնու-
թիւն, մերն յարգիցէ նուա-
տութիւն:

Բանզի ուսումն հնոյ կտա-
կի նորոյս կարգի ստորանկի:

Նոր-

Շնորհէ հաւատ զլիութիւն ,
յորում նուաղի զգայութիւն :
Ծնողի և ծնեցելոյն , տացի
դաւանութիւն վեհագոյն :
Պատիւ և երկրպագութիւն ,
համայն և բարեբանութիւն :
Հոգւոյն իսկ 'ի յերկոցունց ,
զուգապէս լիցի գոհութիւն :
ամէն :

Աղօթք ընդ պատարագին ասելիք :

Տէր իմ յս քս , որ ոչ միայն արժանի համարեցար առնուլ զմերն մարմին , և համբերել այնքանեաց զանազանից չարչարանաց , և հալածանաց , պատժոց և մահու խըր-տաղութեանն , այլ և հաճեցար մեծաւ քոյով շնորհիւ պարգևել մեզ յեկեղեցւոյ քում սբյ ըն սրբազնագունե-

զի հաղորդութեան, որ 'ի վերայ մերոյ սեղանոյն, և լինել նուիրա ընծայ՝ ձիր, և շնորհ երկնային մինչև 'ի վախճանն յաւիտենից: Ուստի աղաչեմ ըզքեզ 'ի ձեռն զօրութեան և արդեանց այսորիկ ազնուագունեղի և անճառելոյ սրբազնագործութեան պատարագիս, զոր այժմ լուայ և տեսի՝ յորում երևին բնաւք գերազանց խորհուրդք քոյոց վարուց, չարչարանց և մահուան, զի յանձն եղիցին քեզ այսօր հոգի և մարմին իմ, և որք գոն 'ի տան իմում. ոչ զի և մեք արժանաւորիցեմք ընդունել զներումն մեղաց մերոց, և կեալ վարուք քրիստոնէականօք: այլ և յանձն եղիցի քեզ 'ի ձեռն զօրութեան այսորիկ պատուականագունեղի սրբազնագոր-

ծու-

ծուէն բարձրացումն սրբոյ եկե-
ղեցւոյ, միաբանութիւն քրիս-
տոնէից, բարձումն հերձուա-
ծողաց, դարձումն մեղաւո-
րաց, և ազատումն հոգւոց
քաւարանին, ամէն։

※※※※※※※※※※※※※※※

Աղօթք վասն աշխարհականաց, որք
գնան յեկեղեցին առ 'ի լսել զպա-
տարագ։

Մինչ քահանայն ասէ յա-
նուն հօր և որդւոյ և հոգւոյն
սրբոյ ամէն։ Պարտիմք և մեք
զնոյն ասել կնքելով զմեզ
նշանաւ սրբոյ խաչին։ Եւ մինչ
ասէ՝ խոստովանիմ առաջի այ։
Պարտիմք և մեք ասել զնոյն
գոլով չոքեցեալք 'ի ծունկս։
Եւ մինչ ասէ. ազատեսցէ և
զձեզ։ Պարտիմք խաչակնքել

զմեզ նշանաւ ս՟բ՟յ խաչին ։ Եւ
քանիցս անգամ ասիցի խա-
ղաղութ՟ն է ձեզ ։ Պարտիմք
խոնարհեցուցանել սակաւիկ
ինչ զգլուխս ։ Եւ մինչ ասի ս՟բ
ա՟ծն ։ Պարտիմք և մեք ա-
սել զնոյնն ։ Եւ մինչ ընթեռ-
նանին մարգարէականք, և ա-
ռաքելականք ։ Պարտիմք չո-
քել, և մտադիւրութ՟բ ունկն-
դիր լինիլ ։ Եւ մինչ ասի, ս՟բ՟յ
աւետարանիս որ ըստ ։ Պար-
տիմք կնքել զմեզ նշանաւ ս՟բ՟յ
խաչին ՚ի ճակատս, ՚ի բերանս,
և ՚ի կուրծս ։ Եւ մինչ աւար-
տի աւետարանն ։ Պարտիմք
միաբան ասել. Գոհութ՟ի քեզ
Տ՟ր Յ՟ս Ք՟ս ։ Եւ մինչ ասի հա-
ւատամքն ։ Պարտիմք և մեք ՚ի
միասին զնոյնն ասել ։ Եւ մինչ
ասի ։ Եւ ներմարմնացաւ
հոգւով սրբով ։ Պարտիմք

չո-

չոքիլ 'ի ծունկս ։ Եւ մինչ ասի՝ Ողջոյն տուք ։ Պարտիմք համբուրել զմիմեանս 'ի յուսս , և խոնարհիլ միմեանց ։ Եւ մինչ ասի , ո՛ք ո՛ք ո՛ք ։ Պարտիմք չոքիլ և աղօթել ։ Եւ մինչ ասի առէք և կերէք , և կամ արբէք 'ի սը մանէ ։ Պարտիմք խոնարհիլ և երկրպագանել կենարարի մարմնոյ և արեան տն ։ Եւ մինչ ասի , Հայր մեր , որ յերկինս ։ Պարտիմք ամենեքեան միաբան համաձայնիլ ։ Եւ մինչ ասի 'ի սրբութի սրբոց ։ Պարտիմք երկրպագանել մարմնոյ և արեան քսի այ մերոյ՝ և բաղխել երիցս զկուրծս ։ Իսկ եթէ ոք կամիցի հաղորդիլ . մինչ ասի , հաւատամ 'ի հայր ամծ ճշմարիտ ։ Պարտի և ինքն ասել զնոյնն ։ Եւ յա-

ւորութեանն պարտի ժողովել զմիտս իւր և ասել երիցս. Տր ոչ եմ արժանի զի մտանիցես ընդ յարկաւ իմով, այլ ասա բանիւ միայն, և բժշկեսցի հոգի իմ։ Եւ մինչ մատչի առ 'ի առնուլ զհաղորդութիւն. պարտի ասել մարմին Տն մերոյ յսի քսի պահեսցէ զհոգի իմ 'ի կեանս յաւիտենականս։ Եւ սպասեսցէ անդ մինչև աւարտեսցի պատարագն, և ընթեռնանիցի աւետարանն վերջին. 'ի սկզբանէ էր բանն։

Խրատք նախապատրաստելոյ զընթերցանս և զհաղորդութիւն։

Որ պարտականք են հարք և մեծաւորք տանց հոգալ, զի իւրքն ընտանիք երթիցեն 'ի տեղ զտօնախմբութիւս, և ըն-

սրբա

սրբազան պատարագս , և առ 'ի ուսանիլ զքրիստոնէական վարդապետութիւն . այսպէս գլխաւորք ընտանեաց ոչ պարտին ստունկանել 'ի խրատելոյ , և 'ի հրամայելոյ իւրեանց զաւակաց , մշակաց , աշխատողաց , ծառայից , և աղախնեայց զի յաւուրս տօնից երթիցեն 'ի պատարագ , տալով նոցա զպատշաճաւոր ժամանակ . ապա թէ ոչ՝ մեղանչեն մահացուօրէն , մինչ ոչ գոյ հարկաւոր պատճառ արգելման : Պարտին ևս ածել զնս առ ամենասուրբ սրբազնութիւն եկեղեցւոյ , տալով նոցին զժամանակ դիպաւոր , առ 'ի կատարել զնոյնս :

Պարտին ևս ունել զբարի նախանձ ուսուցանելոյ նոցին ըզվարդապետութիւն քրիստոնէա-

կան կատարելամ̃բ · ապա թէ ոչ , գոնեայ ուսուցանիցեն զհայր մերն · զողջոյն քեզն · և զհաւատամն · այլ և առաքել զնոսա 'ի յուսումն ջերմեռանդութ̃ե երիք օրըստօրէ : Ուսուցանել նց̃ կնքել զինքեանս նշանաւ ս̃բյ խաչին · Ընդունել զջուր օրհնեցեալ : Յանձնել զինքեանս տ̃ն մերում յի̃ս ք̃ի , և ամենօրհնեցելոյ մօրն նորա մարիամու ա̃ծածնին և միշտ կուսին , և պահապանի իւրում սրբոյ հրեշտակին : Շնորհակալ լինել զա̃յ յաղագս բարերարութեցն ընդունեցելոց , և խնդրել 'ի նմանէ զներումն մեղաց իւրեանց : Պարտին ևս ուսուցանել , զի բանայցեն զգլուխս՝ մինչ մտանեն յեկեղեցին , կամ մինչ անցանեն յանդիման պատկերի

տ̃ն մերոյ յ̃սի ք̃սի, և ամենօրհ-
նեցելոյ կուսին մարիամու ա̃ծ-
ածնին, և երկրպագանիցեն
նոցին. Այլ մինչ սկսանին ու-
տել՝ խաչակնքիցեն զինքեանս
և զկերակուրն, և ասիցեն. Ի
փառս ա̃յ՝ և սրբուհւոյ ա̃ծա-
ծնին: Այլ մինչ ըմպեն՝ ասի-
ցեն. Ողջութի̃ւ քեզ ք̃ս:

Պարտին ևս ուսուցանել նց̃,
ասել զպսակ կամ զվարդարան
ա̃ծածնի յա̃մուս աւուր. իսկ
եթէ ոչ՝ գոնեայ յաւուրս կի-
րակէից և տօնից:

Այլ րօզարին, որ վարդարան
թարգմանի՝ ոչ այլ ինչ է՝ եթէ
ոչ՝ տասն և հինգ հայր մեր՝ որ
յերկինս. և հարիւր յիսուն
ողջոյն քեզ մարիամ. որք են
ժ̃. անգամ է. հայր մեր. և ժ̃.
անգամ յիսուն ողջոյն քեզ մա-
րիամ: զի յերիս մասունս յե-

սուն յիսուն բաժանէին , և զա-
նազան անուշամբ կոչին . ք̃ն լին-
դալի , ցաւալի , և փառաւոր
կամ փառաւօք լի ։ և այսպիսի ան-
ուանակոչութիւն ունէին մ̃ծ զա-
նազան խորհրդոց յինքեանս
ներպարունակելոց՝ որք են գլ-
խաւոր խորհուրդք փրկագործ
տնօրէնութ̃ե և ներմարմնութ̃ե
տ̃ն մերոյ յ̃սի ք̃սի ։ վասն որոյ է
այս վարդարանս յոյժ հաճոյ
և ը̃նդունելի աղօթք ա̃յ և ա̃ծ-
ածնին ։ և ունի 'ի բազմաց
ծայրագունից հայրապետաց
պարգևեցեալս զմեծամեծ և
զանթիւ ինտուլճէնցիաս , զ̃ի
զներողութիւն և զթողութիւն
մեղաց , և մանաւանդ պատ-
ժոցն ներանկելոց մ̃ծ մեղաց ,
զորս պարտ էր նմա հատուցա-
նել 'ի քաւարանին ։ բայց յոր-
ժամ զղջմամբ խոստովանի ոք

զմեղս իւր , և ասէ զրօզարին՝
բազում անգամ լինի՝ որ զա_
մենայն զպարտս իւրոց յան_
ցանացն աստ հատուցանէ , նա
և ս առաւել վարձուց և ար_
դեանց արժանանայ ։ և վասն այս
րօզարիս եղեալք են յոյժ ան_
թիւք և մեծամեծք սքանչե_
լիք ։ և մինչև ցարդ լինին հրա_
ցապէս ։ Արդ՝ առաջին յի_
սուսն որ կոչի բաժին խնդա_
լի , ներպարունակէ յինքեան
զհինգ հայր մեր , և զյիսուն
ողջոյն քեզ մարիամ ։ զորս
պարտ է ասել այսպէս ։
Նախ ասել մի հայր մեր , և
Ժ . ողջոյն քեզ մարիամ . մի_
տածելով զայս աւետիսն զոր_
եբեր հրեշտակապետն գաբ_
րիէլ առ կոյսն մարիամ ա_
սելով՝ ողջոյն քեզ մարիամ լի
շնորհօք . օրհնեալ ես դու 'ի

կա_

կանայս ։ ընդ նմին ես մտա-
ծելով զՔո յղութիւն կուսին ,
որ նոյնժամայն հոգւով սր-
բով յղացաւ զբանն ա̄յ . և
այլն ։

Երկ̄դին ասել մի հայր մեր .
Ժ . ողջոյն քեզ մարիամ ։ մտա-
ծելով զսրբուհւոյ կուսին գը-
նալն ՚ի տեսութիւն եղիսաբե-
թի , ուրում և ես զողջոյն ։ և
եղիսաբեթի մեծաւ խնդութ̄բ
ընկալեալ զմարիամ ասաց ,
օրհնեալ ես դու ՚ի կանայս և
օրհնեալ է պտուղ որովայնի
քո ։ և այլն ։

Երր̄դին ասել մի հայր մեր ,
Ժ . ողջոյն քեզ մարիամ ։ մտա-
ծելով զՔո ծնունդն , այսինքն,
յորժամ ամենասրբուհի կոյսն
ծնաւ զորդին իւր զանդրանիկ
զկեանս աշխարհի . և բազմու-
թիւն զօրաց երկնաւորաց երգե-

ցին

ցին զփառք 'ի բարձունս ա͞յ ,
և այլն ։

Զորրորդերն ասել մի հայր մեր, Ձ͞ . ողջոյն քեզ մարիամ ։ մտածելով զքառասնօրեայ գնալն 'ի տաճարն տ͞ն մերոյ , այսինքն յորժամ ծնօղքն նորա՝ ածին զնա յեհ͞մ յանդիման առնել տ͞ն , զոր առընկալաւ սիմէոն 'ի գիրկս իւր՝ և օրհնեաց զա͞ծ և ասէ՝ արդ արձակես զծառայս քո տ͞ր ը͞ս բանի քում 'ի խաղաղութենի . և այլն ։

Հինգերորդերն ասել՝ մի հայր մեր, Ձ . ողջոյն քեզ մարիամ ։ մըտածելով զայն՝ յորժամ տ͞րն մեր յ͞ս ք͞ս երկոտասանամեայ նստեալ 'ի տաճարին ը͞ն վարդապետսն , լսէր 'ի նոցանէ և հարցանէր զն͞ս . և այլն ։ վերջացաւ թաժին խնդալին ։

Սկսանի ցաւալին ։ նմանապէս

աստ եւս պարտ է ։

Նախ ասէ՝ մի Հայր մեր ,
Ծ . ողջոյն քեզ մարիամ ։ մը-
տածելով զտ̄ն մերոյ աղօթելն
՚ի պարտիզին , զտխրելն և
զՀոգալն , և զարիւն քրտնելն՝
և այլն ։

Երկ̃դն ասէ՝ մի Հայր մեր ․
Ծ . ողջոյն քեզ մարիամ ։ մտա
ծելով զտ̄ն մերոյ կապելն ՚ի
սիւնն , և անողորմաբար ձա
ղկելն բազում գանիւ ․ և այլն ․

Եր̃րդն ասէ՝ մի Հայր մեր ,
Ծ . ողջոյն քեզ մարիամ ։ մը-
տածելով զտ̄ն մերոյ փշօք պը-
սակելն, զԹուքն՝ զնախատինքն
և զծաղր լինելն ։ և այլն ։

Չոր̃րդն ասէ, մի Հայր մեր ,
Ծ . ողջոյն քեզ մարիամ , մը-
տածելով յորժամ տ̄ն մեր
յ̄ւ ք̄ն զծանր փայտ խաչին
բարձեալ ՚ի յուսն տանէր ՚ի
գող-

գողգոթա ։ ո՛չ որքան աշխա-
տեցաւ վ̃ն իմ ։ և այլն ։

Հինգետ̃րդին ասել՝ մի հայր
մեր , ժ̃ . ող ջոյն քեզ մարիամ ։
մտածելով զտ̃ն մերոյ ըմպե-
լին ՚ի խաչին , զծարաւին ,
և զբանականն հոգին իւր ՚ի
ձեռս հօրն աւանդելն . և
այլն ։ վերջացաւ բաժինն ցա-
ւալի ։

Սկսանի փառաւորն ։ ՚ի̃ նոյն
կերպի ես ասա՛ ։

Նախ ասել՝ մի հայր մեր ,
ժ̃ . ող ջոյն քեզ մարիամ ։ մ̃-
տածելով զտ̃ն մերոյ յս̃ի քս̃ի
պայծառ և փառաւորեալ ն̃ջ-
յարութիւն , և զերևելն աշա-
կերտացն . և այլն ։

Երկ̃րդին ասել՝ մի հայր մեր,
ժ̃ . ող ջոյն քեզ մարիամ ։ մ̃-
տածելով զտ̃ն մերոյ հրաշալի
ն̃ջ համբարձումն ՚ի յերկինս ,

և զնստիլն ընդ աջմէ հօր․ այսինքն, հաւասար հօր, և այլն ։

Երրորդին ասել՝ մի հայր մեր, Ժ․ ողջոյն քեզ մարիամ ։ մտածելով զգալուստ հոգւոյն սբյ ՚ի վերայ աշակերտացն, զօրս և ելից և հրաշինեաց սիրովն այ ։ և այլն ։

Չորրորդին ասել, մի հայր մեր, Ժ․ ողջոյն քեզ մարիամ ։ մտածելով զամենօրհնութեան մօր և կուսին վերափոխիլն ՚ի յերկինս և անպատում փառօք պսակիլն ՚ի յամենասրբոյ Երրորդութենէն ։ և այլն ։

Հինգերորդին ասել՝ մի հայր մեր, Ժ․ ողջոյն քեզ մարիամ ։ մտածելով զհիանալի փառս ամենասրբոյ երրորդութեան, ամենօրհնութեան կուսին, և ամենից հրեշտակաց և սրբոց

երանեցելոց 'ի յերկինս , որք
'ի յաւիտեանս յաւիտենից օրհ-
նեն զՔեզ , և զՄայրն երանա-
ւէտ տեսութեան Քոյ : և այլն :

Արդ գիտելի է , զի յորում ան-
գամ , որ վճարի աւել մի հայր
մեր որ յերկինս , և տասն ող-
ջոյն քեզ մարիամ . պարտ է
'ի վերջն աւել , փառք հօր և
որդւոյ , և հոգւոյն սրբոյ , որ-
պէս էրն 'ի սկզբանէ և այժմ
և միշտ , և յաւիտեանս յաւի-
տենից . ամէն :

Իսկ պսակն Աստուածածնին ունի
յինքեան վաթսուն և երեք
զողջոյն քեզ մարիամ , և եօթն
հայր մեր . 'ի պատիւ և 'ի մե-
ծարանս վաթսուներեք ա-
մաց , զորս եկաց սրբուհի Աստուա-
ծածինն 'ի կենցաղում յայսմիկ .
և եօթն հայր մեր , վասն եօթն
պարգևաց հոգւոյն սրբոյ որովք

զար-

զարդարեցաւ ամենասուրբ
կոյսն ։ Եւ այսպէս ասելով.
Հայր մեր, որ յերկինս, և այլն։
Ողջոյն քեզ Մարիամ և այլն ։
և կրկնելով զնոյնս, բորբոքի
ջերմեռանդութիւն մեր յոյժ
արդիւնաւոր, առ 'ի ստանալ
զշնորհս ա՟յ, 'ի ձեռն ամենօրհ-
նեցելոյ ա՟ծածնին ։

Պարտ է և երբեմն ասել զ-
պսակն տ՟ն մերոյ յ՟ի ք՟ի, որ
ունի յիսնեքեան երեսուն և ե-
րեք Հայր մեր. և հինգ Ողջոյն
քեզ Մարիամ ։ և այս ասի 'ի
յիշատակ և 'ի մեծարանս ե-
րեսուն և երեք ամացն զորս
եկաց տ՟ր՟ն մեր յ՟ս ք՟ս յայսմիկ
կենցաղոջ ։ Յորմէ և մեք
պարտիմք մինչ ասեմք զպ-
սակս զայս, և կամ զա՟ծած-
նին և կիսզվարդարանն, մաղ-
թել զշնորհս. զներումն մե-

ղաց , զգայուն մարուց և ըդհամանհետևուն նոցին զօրութեց , և համառօտապէս պարտի ամ ոք գոլ հոգւոյն գործոյ հոգեկանի ողորմութե , որ է օգնական լինել մշտացելոց , աղդել և խրատել զմեղաւորս , առ որ յաւէտ են պարաւանդեցեալք հարք և մեծաւորք տանց :

Պարտական է ամ ոք առ 'ի լսել զկատարեալ և զամբողջ պատարագ , մանաւանդ յաւուր տօնից պատուիրեցելոց : Իսկ եթէ ոք թողուցու զսակաւ ինչ մասն պատարագին առանց լսելոյ՝ ներելի է , իսկ եթէ զմեծ մասն ինչ թողու՝ ոչ է ներելի , զի պարտական մնայ պատարագին : Սակայն պարտի իւրաքանչիւր ոք խոհեմաբար զգուշանալ յոչ եկանելոյ

լոյ յեկեղեցւոյն, մինչեւ աւար_
տեսցի բոլոր պատարագն։ Բան_
զի եթէ ոք յաւուրս տօնա_
խմբութեանց պատուիրեցելոց,
թարց հաստատի բանի, եւ
հարկաւորի պատճառի, 'ի բաց
թողուցու զլսումն պատարա_
գի անհոգամբ՝ այնքանիցս մա_
հացու օրէն մեղանչէ, որքանիցս
զնոյնն առնիցանէ։ Մեղան_
չեն եւս այնոքիկ, որք ոչ կամին
սակս պղերգութեան, եւ չար սո_
վորութեան գտանիլ պատրաստ
'ի սկզբան պատարագին, որպ
այնոքիկ, որք ոչ կամին կալ
մինչեւ 'ի վերջն նորին։

Իսկ այնոքիկ, որք վասն ձիգր_
տից եւ պիտանաւորաց պատ_
ճառաց ոչ կարեն յանմուծ ա_
ւուր լսել զորբազան պատա_
րագն՝ գոնեա պարտին գնալ
յեկեղեցին առ 'ի ընդունել
զջուր

զջուր օրհնեցեալ, հեքիլ 'ի
ծունկս առաջի սրբազգունեղի
սրբազնութ՟ե մարմնոյ և արեան
՟ոն, կնքել զինքեանս նշանաւ
ս՟բ խաչին, և հաւաքել առ
ինքեանս զզգայութիս, զմիտս,
և զկամս ․ զի մի ընդ վայր
զբաղիցին ։

Նաև ասել հինգ հայր մեր, և
նոյնքանս ողջոյն քեզ մարիամ
'ի պատիւ և 'ի մեծարանս հինգ
խոցուածոց ՟ոն մերոյ յ՟սի ք՟սի ։
Օ որ և պարտին աղաչել ․ զի
վասն անհնոյ զօրութ՟ե ազ-
նուէր և մեծագնի արեան նո-
րոյ, հաճեսցի ներել մեղանո-
ցին, և պարգևել զշնորհս ․
զի յաւուր յայնմիկ զգաստա-
նասցեն, և զօրանասցեն առ 'ի
ոչ մեղանչել ընդդեմ ՟ածայ-
նոյ հանդիսավեհութ՟ե, ոչ ի-
մեք կերպիւ, ոչ խորհրդով ;

ոչ

ոչ բանիւ, և ոչ գործով, այլ
մանաւանդ մեծագունիւ զօ-
րութեամբ արդեանց իւրոցն չար-
չարանաց հաճեցի շնորհել նո-
ցին զհոգին իւրով, որով զի կա-
րիցեն կեալ ըստ քրիստոնէա-
կանի կենցաղավարութեան առ
՚ի հաճոյն սրբազանի կամաց
նորին հանդերձ իւրայնօք ըն-
տանեօք. այլ և պարտին շնոր-
հակալ լինել զտնէ մերմէ յսէ
քսէ, վասն բարերարութեանց ըն-
դունելոց, և աղաչել զնոյն
սակս բոլորի եկեղեցւոյն, և
վասն միաբանութեան իշխանաց քրիս-
տոնէից, վասն դարձման հերձ-
ուածողաց, և հերետիկոսաց,
և յաղագս լուսաւորութեան ան-
հաւատից, վասն թշնամեաց
և բարեկամաց, և սակս հո-
գեաց քաւարանին: Եւ աւե-
լով զմի հայր մեր, և զմի ող-

ջոյն քեզ մարիամ ։ մաղթել
զՏէրն զայն, յանուն որոյ եկե-
ղեցին այն՝ յորում են, կա-
ռուցեալ է ․ կամ յորում գոն
նշխարք սրբոյն, կամ սրբոց,
առ՚ի օգնել ոչ միայն ինքեանց,
և ընտանեաց իւրեանց, այլ
և բոլորի քաղաքին իւրեանց,
երկրին, և գաւառին ։ Յետ
այսորիկ պարտին առնել ըզ-
քննութի̃ իւրեանց խղճմտա-
նաց ․ զղջալ, և առնել զՀաւա-
տամ՚ի մի ա̃ծն ։

Բայց եթէ ոք ոչ ունիցի ըզ-
դիպաւորութիւն ժամում ա-
ւուր լսելոյ զպատարագ, և
երթալոյ ՚ի տունն ա̃յ, այս-
ինքն՝ յեկեղեցին առ սրբա-
գունեղ սրբազնութիւն մար-
մնոյ և արեան տ̃ն, այնպիսին
պարտի ունել ՚ի տան իւրում
զմտաքուր ինչ անօթ, յորում

պահեցէ զՋուր օրհնեցէն, զոր ընկալեալ ջերմեռանդութեամբ հանդերձ, զնայցէ յանդիման սրբոյ պատկերի Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, կամ առաջի պատկերի սրբուհւոյ Աստուածածնին, և անդ անկեալ 'ի ծունկս ասասցէ հինգ հայր մեր, և հինգ ողջոյն քեզ մարիամ, ըստ վերոյասացելոյ խրատու : Բայց սակայն հայր ընտանեացն, և մեծաւոր տանն պարտի ածել ևս ընդ ինքեան զիւր ընտանիս, առ 'ի առնել զնոյն կրթութիւն, և ուսուցանել որդւոց իւրոց, զի և նոքա արասցեն այսպէս, քանզի այսու ջերմեռանդութեամբ և դոյնիւ ուշադրութեամբ, ստանի 'ի Տեառնէ Աստուծոյ մեծամեծ շնորհս հոգւոյ և մարմնոյ : Ըստ այսմ ևս պարտին առնել, 'ի ժամու երեկոյի, ուսուցանելով

լով որդւոց և ծառայից իւ-
րեանց զնոյն ջերմեռանդու-
թիւս, կրթելով զնս ՚ի վարս
քրիստոնէականս, ոպ զի կեայ-
ցեն և մնայցեն յերկիւղն այ ։
Դարձեալ է ևս գովելի իմն,
զի մինչ լուսիցի հնչիւն զան-
գակատան եկեղեցւոյ, կամ
այլոյ ուրուք մերձակայի, որ
իցէ նշան վերացուցման մար-
մնոյ և արեան տն մերոյ յսի
քսի, իւրաքանչիւրոք ՚ի յընտա-
նեացն չոքիցի ՚ի ծունկս, և
երկրպագանիցէ հոգւով և
ճշմարտութբ յսի քսի կենա-
գործողին աշխարհի, և յի-
շիցէ թէ վերացումն այն նշան
իցէ բարձրացուցման տն մե-
րոյ յսի քսի վասն կեցութե
մերոյ ՚ի վերայ խաչափայտին
և խնդրիցէ ՚ի նմանէ զնե-
րումն մեղաց իւրոց. այսոքիկ

լինելն 'ի տունս , և 'ի խա-
նութս , և 'ի ճանապարհս . և
եթէ ոք ոչ կարիցէ չոքել 'ի
ծունկս , գոնեայ բանայցէ ըզ-
գլուխն 'ի նշան քրիստոնէա-
կանի վերապատուութեան , և վե-
րացուցանիցէ զմիտսն առ Աստուած
բաղխելով զկուրծս , և հայցե-
լով 'ի նմանէ զներումն :

Յորդորք վասն բարւոք խոստովանե-
լոյ զմեղս :

Յառաջ քան զխոստովանութիւն
խորհեաց 'ի քեզ , թէ զինչ՝
և ըստ որում ընդդէմ Աստուծոյ ի-
ցես մեղուցեալ , ըստ թուոյն ,
ըստ ժամանակին , ըստ տեղ-
ւոյն , ըստ անձին , ըստ ար-
ժանաւորութեան , և ըստ այ-
լոց պարագայից , թէ խորհր-
դով , թէ բանիւ , և թէ գոր-
ծով ,

ծով ։ Եւ այս խնդրեմ ե-
լու զեա՛ 'ի քեզ զղջումն մեղաց
ոչ վն̄ ամօթոյ, կամ Հարկի,
կամ ունայնի փառասիրութե̄,
այլ վն̄ բարեգութենէ՛ն քաղց-
րագութենէն իւր ա̄յ, զի բար-
կացուցեր զնա ։ Յետ որոյ ա-
ւաղաչեա՛ քեզ շնորհօքն քոյ
որքան կար է փախչիլ 'ի մե-
ղաց և 'ի մոլութե̄ց. և հե-
տևիլ առաքինութե̄ց. և սի-
րել զա̄ծ վն̄ իւր ինքեան, և
զընկերս վն̄ ա̄յ. որոց իսկ բա-
րութե̄ցն խնդակցիլ, և չա-
րութե̄ցն ցաւակցիլ, և յա̄մէ
արտէ քումմէ զկեցութի քո
Հոգալ ։

Աղօթք յառաջ քան զհաղորդու-թեն ։

Ամենակարող ա̄ծ, և իրաց
ամենից դերագունեղ տ̄ր,

որ ի՟ն յինքեան ես իմաստնա-
գունեղ, բարեգունեղ, արգա-
րագունեղ. և ողորմածագու-
նեղ: Պաղատիմ զքեզ, սի-
րեմ ՚ի բոլորէ հոգւոյ իմմէ,
և ՚ի համայնից իմոց զօրութ՟ց
՚ի վեր քան զա՟մ. վ՟յ զղջամ
իսկապէս և ցաւիմ հաստատա-
պէս, զի այսքանիւք մեղօք ի-
մօք զքոյդ ա՟ծային հանդիսա-
վեհութիւն զայրացուցեալ եմ,
զորս իսկ մեղս այնքան ապա-
շաւեմ, ատեմ, մինչ զի եթէ
այժմ առնելիք էին, ոչ իւիք
հաւանէի առնել զն՟ո: Այլ ք՟զի
դու միայն ես հայր ողորմու-
թեց, ուրեմն ինձ զներումն
շնորհեա, զոր հայցեմ խոնար-
հապէս, զոր և յուսամ ըն-
դունիլ առ ՚ի քէն, վ՟ն մեծա-
գնեղի արեան փրկչին իմոյ սիրե-
ցելոյ որդւոյ քո: Այլ և ա-

ռա

ռաջադրեալ ինձ նպաստութե՟ք
քոյոյ շնորհի, զլիագոյն պա-
տուիրանաց քոց պահպանութե՟ն,
զփախուստ յաւթից մեղան-
չելոյ, զդառնագոյն՝ և զկատա-
րելագոյն յանցանաց իմոց ըղ-
խոստովանութիւն. և առաջա-
դրեցելոյ ապաշխարութե՟ց զամ-
բողջ վճարումն։ Այլ արդ՝ վ̄ս
վճարաւութե՟ զիս բոլոր քեզ
ընծայեմ, ը̄ ոգւոց և կրից ի-
մոց, զորս ըղձամ, զի բարեհա-
ճու̄ ես ընդունիցիս ՚ի միու-
թի արդեանց որդւոյ քո տ̄ն
մերոյ յ̄սի ք̄սի։ Եւ որ ինչ
անյաջողութի՟ ինձ դիպեսցի,
ըմբերեցից վ̄ս մեծագունեղի
որբագունեղի իսկ քոյոյ անու-
ան, որում և զիս ծառայ գոլ
մշտնջենաւոր ասեմ, և տ̄նա-
դրեմ։

Յորժամ մեղանչես , վաղվաղակի ողբա և հեծեծեա , ոչ վն այնորիկ , զի զպատիժ կըրելոց իցես , այլ վն այնորիկ , զի զՏր քո զայրացուցեր , զայնքան բարերարն քո , զայնքան սիրողն զքեզ , զայնքան կեցուԹն քոյոյ զկարօտն , մինչ զի զորդին ևս իւր 'ի պատճառս քո մատնեաց. հեծեծեա ուրեմն , և մի երբեք Թողուր քեզ զմեղս առնել :

Աղօթք յառաջ քան զխոստովանութիւն :

Ո՛վ բարեգուԹ Տր իմ Յսքս, աղաչեմ զքեզ 'ի բոլորէ սըրտէ , և 'ի բնաւից մտաց իմոց , ընկալ զխոստովանուԹի իմ , զոր կամիմ առնել այսօր առաջի քոյ , և տուր ինձ զճշմարիտ զղջումն վասն բնաւից

իմոց

իմոց յանցանաց ։ Ո՛վ քաղց-
րագունեղ յս՝ առաքեա՛ 'ի հո-
գի իմ և 'ի միտս իմ զլոյս ճշ-
մարտութե քոյ առ 'ի գիտել
և ճանաչել զհանուրս մեղս՝
և զյանցանս իմ, զորս պար-
տիմ խոստովանիլ առաջի քոյ.
և առ 'ի ուսուցանել ինձ, զի
կարիցեմ լրութք սիրոյ, և
ջերմեռանդութե՝ մաքրել առ
այսքան ահաւոր խորհուրդ
ապաշխարութե. ամէն ։

Յետոյ գնալ պարտիմք առ
խոստովանահայրն, և խաչա-
կնքել զդէմս մեր ասելով՝ յա
նուն հօր, և այլն ։ և ասել
խոստովանիմ առաջի այ, որ-
պէս 'ի վերոյ ։ և ապա սկսա-
նիլ պատմել մասնաւորապէս
զգործեցեալ մեղս ։

Աղօթք՝ յետ խոստովանութեան։

Աղաչեմ քեզ տէր աղերսեմ արդեամբք երանուհւոյ միշտ կուսին ծնողի քո մարիամու, և համայնից սրբոց, հաճելի և ընդունելի այս խոստովանութիւնս իմ. և որ ինչ պակասեաց ինձ այժմ և յայլում ժամու՝ թէ՛ ՚ի բաւականութեան զղջման, թէ ՚ի պարզութեան արտաքերման, և թէ յամբողջութեան խոստովանութեան, լցցէ գթութիւն քո և ողորմութիւն, որովք և հաճիցիս լիապէս և կատարելապէս արձակել զիս ՚ի յերկինս։ Որ կեաս և թագաւորես ընդ հօր և ընդ սրբոյ հոգւոյն այժմ ՚ի յաւիտեանս յաւիտենից։ ամէն։

Աղօթք զկնի խոստովանութեան ։

Ո՜վ Տէր իմ և փրկիչ իմ Յիսուս Քրիստոս, աղաչեմ զքեզ, հաճեաց քոյով շնորհիւ վերընդունել զխոստովանութիւն իմ․ և լից զպակասութիւն սորին քոյով անհունիւ բարեգթութեամբդ․ շնորհեա ես զներումն իմոց բնաւից յանցանաց քոյով ողորմութեամբդ, զի արժանի եղէց ՚ի փառս քոյս մեծագոյնս ընդունել զկենարար մարմին, և զարիւն քո սուրբ․ ամէն ։

Աղօթք յառաջ քան զհաղորդութեանն ։

Ո՜վ Տէր իմ Յիսուս Քրիստոս, իրաւի ես ոչ եմ արժանի ընդունել զքեզ, սակայն մեծ կարևորութեան իմոյ գամ առ քեզ, զի հի-

հիւանդութեան իմ եւ բժշկի-
ցի, եւ խաւար մտաց իմոց եւ
լուսաւորիցի, աղքատութեան
իմ եւ փարթամանայցէ, եւ
գործք իմ բարիք եւ արդիւ-
նաւորիցեն. ամէն:

Յիշեա՛ ո՛վ Տէր իմ, զի եդեր
զքեզ 'ի մահ վասն իմ, եւ զկե-
նարար մարմին եւ զարիւն քո
բաշխեցեր 'ի կենդանութիւն իմ.
արա՛ ուրեմն, զի լինիցին սո-
քա 'ի քաւութիւն, եւ 'ի թողու-
թիւն մեղաց իմոց. եւ մի՛ 'ի դա-
տապարտութիւն հոգւոյ իմում,
որովք արժանաւորեցայց պա-
րակցիլ ընդ սրբոց քոց, եւ տե-
սութեամբ երանեցայց քոյոց
փառաց:

Աղօթք սրբոյն օգոստինոսի ։

Տ՟Ր իմ յ՟ս ք՟ս · ճանաչեցից զիս , ճանաչեցից զքեզ · մի՛ զայլ ինչ ըղձանայցեմ եթէ ոչ զքեզ · զի ատեցեմ զիս , և սիրեցեմ զքեզ · խոնարհեցուցանիցեմ զիս , և բարձրացուցանիցեմ զքեզ · զոչ ինչ խորհեսցիմ , եթէ ոչ զքեզ · մեռուցանիցեմ զիս , և կենդանի լիցեմ՚ի քեզ ։ Օ որինչ գայցէ առ իս , առընդունիցիմ՚ի քէն · հալածիցեմ զիս , և հետևիցիմ քեզ , և միշտ բաղձայցեմ հետևել քեզ ։ Փախիցիմ յինէն , և դիմիցեմ առ քեզ , և արժանի լինիցիմ պաշտպանիլ՚ի քէն · երկիցեմ՚ի յիս , և երկնչիցիմ՚ի քէն , և լիցեմ՚ի ընտրելոց քոց · տարաձայնիցիմ ինձ , և համաձայնի-

նուցիմ քեզ . և հնազանդիլ կա-
մուցիմ կամաց քոյ ։ Ո՛չ ի՞նիք զգա-
ծիցիմ, եթէ ոչ քև ։ Նկա-
տեա՛ առ իս , զի սիրիցեմ ըզ-
քեզ . կոչեա՛ զիս , զի տեսանի-
ցեմ զքեզ ։ Նու ՚ի յաւիտեան
զմայլիցիմ քև . ամէն ։

Նու ապա մատէ՛ր առ հաղորդութե̃ն ոճ՛ անելով . Մարմին տեառն մե-
րոյ , որպէս ՚ի վերոյ ։

Աղօթք ընդ հաղորդութե̃ ։

Ո՛վ տէր իմ յս̃ քս̃ , հաց կեն-
դանի , և զկեանս շնորհօղ
ազգի մարդկան , անհնարպէս
զքեզ շնորհակալ լինիմ , որ
արժանի արարեր զիս զմեզ զա-
ւօրս քոյով շնորհիւ՞ թարց ի-
մոց արդեանց , հաղորդիլ կե-
նարար մարմնով և արեամբ
քով ։ Սուտի աղօթեմ զքեզ ,

Լի-

լիցի սա ինձ զէն հաւատոյ, և
վստահան ամրութե̃ կամաց ի-
մոց, համբարձում̃ սրտի, և
մտաց իմոց առ քեզ, և լրում̃
ա̃ծայնոյ քոյոյ սիրոյ, արտա-
խլում̃ բնաւից վատթարութե̃ց,
և 'ի ծաղկում̃ համայնից ա-
ռաքինութե̃ց, աներկևանու-
թի̃ 'ի շաւիղս բարեգործութե̃,
և զերծում̃ յամենից փորձու-
թե̃ց, զի քև՝ և 'ի շաւիղս քոյս
պանծացեալ աճապարիցեմ 'ի
հարսանիս քոյս երկնայինս, և
խնդակցիցիմ քոյոց սիրելեաց.
զի դու ես լոյս ճշմարիտ՝
կեանք, քաղցրութի̃ և յոյս
մեր. ամէն:

Կլէրդ

Աւետումն սբ Ածածնին ։

Աղերս յանձն առնելոյ զինքն յամե-
նայնում առաւօտ առ սրբուհին կոյսն
մարիամ ա͞ծածին :

ՈՎ ՍՈՒՐԲ ՍՐ-
բուհի կոյս մարիամ,
մայր ա͞յ, Թագուհի
երկնից, բարեխօսդ
մեղաւորաց, և ապաւէնդ վշ-
տացելոց, Թէպէտ ես ամե-
նևիմք եմ անարժան գոլոյ
քոյդ ծառայ : Սակայն շար-
ժեցեալ՛ի յորդորէ քեզ ծառայե-
լոյ, և ապաւինեցեալ՛ի քոյդ
ամենամեծ առաքինութիւն,
ընտրեցի զքեզ այսօր առաջի
պահապանի իմոյ հրեշտակի,
և առաջի հանուրց զօրաց երկ-
նայ-

նայնոց ինձ 'ի սեփական տէ-
րուհութի̃ , 'ի նպաստութի̃ ,
և 'ի մայրութի̃ : Ես հաստա-
տապէս յառաջադրեմ միշտ
ծառայել քեզ յօժարութբ̃ կա-
մաց . և առնել , զի և այլք
նմանապէս ծառայիցեն քեզ :
Արդ՝ մաղթեմ 'ի քէն ո՛վ ամե-
նաբարեգութ մայր , միջնոր-
դութբ̃ պատուականի արեան
որդւոյ քո միածնի ցողեցելոյ
վ̃ս իմ յերկիր , զի ընկալցիս
զիս 'ի թիւս այլոց քոյոց ջեր-
մեռանդից պաշտողաց , 'ի ծա-
ռայութի̃ մշտնջենական , և
այց առնիցես ինձ յիմս գործ-
առնութի̃ս : Յուսամ ուրեմ̃ն
վ̃ս իմ զշնորհս գործունեայս ,
որովք մարթիցիմ այնմ̃ կեն-
ցաղավարիլ 'ի բնաւս խոկ-
մունս , 'ի բանս և 'ի գործս ,
մինչ զի ոչ իւիք անհաճոյ գը-
տա-

տանիցիմ յաչս քոյս ամենա-
մաքուրս՝ և ոչ իւիք յանցաւոր
առաջի որդւոյ քոյ միածնի ։
Յիշեա՛ զիս ո՛վ մայր ողորմու-
թե՛, և մի՛ ընկենուր զիս յերե-
սաց քոց 'ի ժամու մահուան
իմոյ , մինչև չո՛ւիցէ հոգի իմ
յայսմանէ տառապանաց մար-
մնոյ ճշմարիտ ապաշխարութ̄
իւրոցն յանցանաց ․ ամէն ։

Աղօթք առ սրբուհի Աստուածածինն ։

Ո՛վ սրբուհի կոյս Մարիամ
քաղցրագունեղ՝ թագուհի
շնորհաց՝ բարեխօս մե՛ղաւո-
րաց՝ և ապաւէն վշտացելոց,
կառկառեա՛ զաչս քոյս բարե-
գթութե՛ յաղաչանս խոնա-
րհի քոյոյ ծառայի, և տո՛ւր ինձ
շնորհի՛ քո՛վ համարիլ 'ի
թի՛ւս քոյոց սիրելեաց, և պահ-
պանեա՛ զիս 'ի մէջ քոյոց կու-
սա

տանկանաց դրկաց ։ Ո՜վ մաք-
րագունեղ կոյս, մաքրեա՛ ըզ-
սիրտ իմ յամենից մեղաց,
բա՛րձ և տարամերժեա՛ յինէն
զա͞մ ինչ, որ անհաճոյ է ա-
ռաջի քոյոց աչաց։ Սրբեա՛ զհո-
գի իմ յամենից ցանկութ͞եց
երկրայնոց, և վերացո՛ 'ի սէր
երկնայնոց բարեաց, և մշտն-
ջենականաց. Ո՜վ ամենաար-
քուհի կոյս, բարեխօս լե՛ր վ͞ս
իմ առ որդիդ քո այժմ և միշտ
և 'ի կէտի մահուան իմոյ, զի
միջնորդութ͞բ քով զերծանի-
ցիմ 'ի հրոյն յաւիտենականէ,
և զկնի այսորիկ թշուառա-
ցելոյ կենցաղոյս քև զմայլի-
ցիմ 'ի դրախտին։ Մի՛ ուրեմն
դարձուցանիցես ո՛վ կոյս ա-
մենամաքուր, զաչս քոյոց շնոր-
հաց յինէն յանցաւորէս, զի
յանձն առնեմ զհոգի և ըզ-

մարմին իմ քում բարեգթու-
թե ։ Փութասցիր զերծուցա-
նել զիս 'ի բնաւից չարեաց, և
'ի կասկածանաց այսօրիկ կեն-
ցաղոյս, և հաճեա՛ց բարեխօ-
սել վ՟ իմ առ որդիդ քո միա-
ծին, զի շնորհեսցէ ինձ զնե-
րումն յանցանաց, զճշմարիտ
հաւատ, զյոյս հաստատուն,
և զսէր ջերմեռանդ, զշնորհս
իսկ հոգւոյն սրբ՟յ, առ 'ի առ-
նել միշտ զսրբագունեղ հա-
ճութի իւր ։ Նաև կամեցի իւ-
րով բարեգթութ՟ն պահպա-
նել զքաղաքս զայս 'ի պատե-
րազմէ, 'ի մահուճանէ, և 'ի
սովոյ ․ և ազատեսցէ զիս և ըզ-
բնաւս ազգայինս, և զբարե-
կամս, իսկ և զհամօրս հաւա-
տարիմ քրիստոնէայս յամե-
նից չարեաց ․ ամէն ։

Ջերմեռանդութիւն առ Եօթն Վէրս Գլխաւորս Ամենասրբուհւոյ Կուսին Մարիամու :

Առ առաջին Վէրն :

Երկրպագեմ քեզ տ͞ր իմ յ͞ս ք͞ս . և աղաչեմ զքեզ յիշատակաւ սրոյն այնորիկ սրագունեղի, որ թափանցեաց 'ի սիրտ ամենասրբուհւոյ մօր քոյ և կուսի, մինչ յայտնեցաւ նմա 'ի ծերունւոյն Սիմէօնէ չարչարելոյն քո կարծրագոյն, մահ քո խաչագոյն . զի հաճիցիս շնորհել ինձ զկատարեալ ճանաչելութ͞ի, և զճշմարիտ ապաշխարութիւն իմոյն յանցանաց :

Հայր մեր որ յերկինս :
Ողջոյն քեզ մարիամ :

Առ

Աղօ․ Երկրորդ Հերոն ։

Երկրպագեմ քեզ տր̃ իմ յս̃ քս̃, և աղաչեմ զքեզ միջնորդութբ̃ վշտին այնորիկ ․ զոր կրեաց մայր քո ամենօրհնեցեալ, մինչ ազդեցութբ̃ հրեշտակին փախչելով 'ի հալածմանէ հերովդէի, ընդ սրբոյն յովսեփայ իւրում մաքրագունեղի փեսային, եած զքեզ 'ի յեգիպտոս, յանձն առնելով զմեծամեծ տառապանս 'ի ճանապարհի ․ զի հաճիցիս շնորհել ինձ զօգնութի̃ ընդդէմ փորձութե̃ց, և զնպաստութի̃ ընդդէմ պատրանաց և խաբէութե̃ց թշնամւոյն դժոխայնոյ ։

Հայր մեր որ յերկինս ։

Ողջոյն քեզ մարիամ ։

Աղօ Երրորդ Վերջին ։

Երկրպագեմ քեզ Տ՟ր իմ Յ՟ս Ք՟ս, և աղաչեմ զքեզ միջնորդութ՟բ վշտին այնորիկ, զոր կրեաց ամենասրբուհի մայր քո 'ի ժամուն յայնմիկ, յորում երբ կորուսեալ համարէր զքեզ, մինչև եգիտ զքեզ 'ի տաճարին, յորում վիճաբանէիր ը՟ն գիտնոց. զի հաճեսցիս շնորհել ինձ զկատարեալ ներումն իմոց բնաւից յանցանաց՝ և սրբել զհոգի իմ քոյով ամենայնով շնորհիւ ։

Հայր մեր որ յերկինս ։
Ողջոյն քեզ մարիամ ։

Աղօ․ չորրորդ Վէրին ։

Երկրպագեմ քեզ տր̅ իմ յս̅ քս̅, և աղաչեմ զքեզ միջնոր-
դութբ̅ մեծագունեղն վիրին այնորիկ, զոր ընկալաւ ամե-
նասրբուհի մայր քո, մինչ գուժեցեալ եղև նմա դառ-
նագունեղ լուրն այն, թէ պաշարեցեալ էիր դու 'ի չա-
րագործաց, ըմբռնեցեալ յան-
հաւան հրէից, ամբարշտանս կապեցեալ, խստաբարոյանս ձաղեցեալ, և փշով պսակե-
ցեալ. զի հաճիցիս ընձեռել ինձ զշնորհս առ 'ի ծառայել քեզ մաքրութբ̅, խոնարհու-
թբ̅, և երկայնմտութբ̅, մինչև 'ի վախճան ։

Հայր մեր որ յերկինս ։

Ողջոյն քեզ մարիամ ։

Աղ— հինգերորդ ժերուն ։

Երկրպագեմ քեզ ո՛վ իմ յս
քս , և աղաչեմ զքեզ միջնոր-
դութբ կարծրագունեղի վե-
րին այնորիկ , զոր կրեաց ա-
մենասրբուհի մայր քո , մինչ
ետես զքեզ 'ի կրել 'ի վր սր-
բազնագունեղից ուսոց քոց
զծանրաբեռնութին արքոյ խա-
չին , զոր բարձեալ տանէիր 'ի
լեառն կառափման . զի հա-
ճեսցիս պարգևել ինձ զճշմա-
րիտ ապաշխարութին , և 'ի վերջ-
տականութիս քում ամենայնոյ
համբերականութեն իմոյ ան-
ձին յանձնարութին ։

Հայր մեր որ յերկինս ։

Ողջոյն քեզ մարիամ ։

ԱՂ — Վեցերորդ Վէրքն :

Երկրպագեմ քեզ տ͞ր իմ յ͞ս
ք͞ս, և աղաչեմ զքեզ միջնոր-
դութե͞ սաստկագունեղի վի-
րին այնորիկ, զոր կրեաց ամե-
նասրբուհի և ցաւագնեցեալ
մայրն քո, մինչ ետես զքեզ
'ի մեծամեծ չարչարանս՝ բևե-
ռեցեալ 'ի վերայ ս͞րբ խաչա-
փայտին, յորում սրագունե-
ղիւք բևեռօք ձեռք քո սր-
բազնագունեղք և ոտք էին
սևեռեցեալք, և զքեզ բար-
ձրացուցեալ 'ի վեր 'ի նշաւակ
բոլորի աշխարհի. զի հաճիցիս
տալ ինձ զշնորհս, որովք յա-
ռաջ քան զմեռանելն իմ՝ կա-
րիցեմ ընդունել ջերմեռան-
դապէս և արժանապէս զսր-
բազնութի͞ քոյոյ սրբագունե-
ղի և կատարելագունեղի մար-

 մնոյ

մնոյ և արեան . և մեռանիլ
հաւատարմապէս 'ի մէջ քոյոց
բազկաց ։

Հայր մեր որ յերկինս ։

Ողջոյն քեզ մարիամ ։

Աղ. եօթներորդ վէրին ։

Երկրպագեմ քեզ տր իմ յս քս, և աղաչեմ զքեզ միջնորդութբ կարծրագունեղի վէրին այնորիկ, զոր կրեաց ամենասրբուհի մայր քո վշտագնեցեալ, մինչ ետես զքեզ մեռեալ և թաղեցեալ, բոլորովիմբ խոցոտեցեալ, և տգեղացեալ. զի հասցիցես 'ի վախճանի կենաց իմոց մխիթարել զիս քոյով շնորհիւ, և տալ ինձ վայելել զքեզ զկնի մահուան իմոյ 'ի փառս յաւիտենականս.

Հայր մեր որ յերկինս ։

Ողջոյն քեզ մարիամ ։

ԱՂՕԹՔ առ սրբուհին Թեկղին ։

Ո՛վ ամենասրբուհի կոյս՝ ո՛վ մայր ողորմութե՟, և ապաւէն մեզ թշուառաց մեղաւորաց, աղաչեմ զքեզ 'ի ձեռն այնոցիկ վշտաց քոց, որոց 'ի մեծարանս ըստ խմուռ կարի և րղձի մատուցի զաղօթս վերոգեցեալս, զի հաճիցիս մաղթել վ՟ն իմ 'ի սիրեցելոյ որդւոյ քումմէ զճշմարիտ ցաւակրութի՟ յանցանաց իմոց անցելոց, և զյարամնայութի՟ յիւրում սրբազանի պաշտաման 'ի փառս տ՟ն ա՟յ օրհնեցելոյ 'ի յաւիտեանս յաւիտենից ։

ամէն ։

Գերփառաւորութեան այս եօթն խորհրդութիւնս, որովք պանծայլէ տիրուհին մեր ՚ի յերկինս ։

Առ առաջին խորհրդութիւն ։

Խնդա՛ ով հարսն անարատ հոգւոյն սրբոյ, հանդերձ բերկրանօքն՝ զոր ունիս արդ ՚ի դրախտին։ Քանզի սակս քոյոյ խոկականի մաքրութեան և կուսութեան բարձրացար ՚ի վեր քան զհրեշտակս, և գերակայացար ՚ի վեր քան զամենայն սուրբս ։ Ողջոյն քեզ, և այլն ։

Առ երկրորդ խորհրդութիւն ։

Խնդա՛ ով ճշմարիտ մայր Աստուծոյ հանդերձ զուարճութեամբն, զոր ունիս ՚ի դրախտին։ Քանզի ոչ արեգակն աստ ՚ի յերկ-

րի

րի լուսաւորէ զբոլոր աշխարհ՝
այսպէս դու քոյովք ճառա-
գայթիւք զարդարես և պայ-
ծառացուցանես զդրախտն բո-
լոր ։ Ողջոյն քեզ մարիամ ։
և այլն ։

Աղօ. Երրորդ խորհրդոյն ։

Խնդա՛ ո՛վ ճշմարիտ դուստր
այ հանդերձ հրճուանօքն ,
զոր ունիս արդ ՚ի դրախտին ։
Քանզի հանուրբք քահանայա-
պետութիւք հրեշտակաց և հը-
րեշտակապետաց , աթոռոց և
տէրութեց , և համայնք հո-
գիք երանելեաց պատուեն և
մեծարեն զքեզ , և վերաճա-
նաչեն իբր մայր ստեղծողին
իւրեանց , հպատակին իսկ յա-
մենայնի քում նշմարութե ։
Ողջոյն քեզ . և այլն ։

Աղօ. չորրորդ խնդրուածին ։

Խնդրեմ ո՛վ աղախին ամենասրբոյ երրորդութեան հանդերձ ուրախութեամբ, զոր ունիս ’ի դրախտին ։ Վանզի զբնաւս շնորհս, զորս հայցես ’ի քում մէջ քաղցրագունեղէ և հնազանդագունեղէ որդւոյ, իսկոյն քեզ շնորհին ։ Եւ մանաւանդ ոպ ասէ սբն բեռնարտոս՝ ո՛չ ունէք աստ ’ի յերկրի զեղանի շնորհ, եթէ ոչ նախանցանիցէ ’ի ձեռանէ քումմէ գերամեծարէ ։ Ողջոյն քեզ, և այլն ։

Աղօ. հինգերորդ խնդրուածին ։

Խնդրեմ ո՛վ իշխուհիդ պարզագունեղ հանդերձ բերկրանօքն, զորս ունիս ’ի դրախտին ։ Վանզի դու միայն ար-

դիւ

ժանաւորեցար գոլ ընդու-
նակ այսքանուն արժանապատ
ուութե՛ն, 'ի մէջ համուրց ե-
րանելեաց, որք են 'ի յերկինս,
և կաս մերձաւորագոյն քան
զայլս առ ամենասուրբ եր-
րորդութիւնն ։ Ողջոյն քեզ,
և այլն ։

Աղ. Վեցերորդ խնդութիւն ։

Խնդա՛ ով յոյժ մեղաւո-
րաց և ապաւէնդ վհատեցելոց
հանդերձ զուա՛րճութեամբն, զոր
ունիս 'ի դրախտին ։ Վանզի
զբնաւս քոյս ծառայս ջերմե-
ռանդս, որք գովաբանեն և
վերյարգեն զքեզ յայսմիկ աշ-
խարհի, վարձատրելոց է հայրն
յաւիտենական իւրով սրբազ-
նագունեղի՛ն շնորհի՛ն, և 'ի
հանդերձելումն իւրովք սրբազ-
նագունեղիւք փառօք ։ Ող-

Ողջոյն քեզ մարիամ . և այլն ։

ԱՂօ ԵՕԹՆԵՐՈՐԴ ԽՈՐՀՐԴՈՅՆ ։

Անեղծ ծվ մայր դստեր և հարսն ծյ ։ Քանզի համայնք շնորհք և բերկրութիւնք , որովք զմայլիս ՚ի դրախտին , ոչ երբեք են նուազելոց , այլ մանաւանդ ճոխանալոց , մինչև յօր դատաստանի , և յարամնալոց ՚ի յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն ։ Ողջոյն քեզ . և այլն ։

Իենա

Լիթանեայք առ սբ ածածինն անէ-նեբանեալ :

Տր ողորմեա՛ց :
Քն ողորմեա՛ց :
Տր ողորմեա՛ց :
Քն լո՛ւր մեզ :
Քն յա՛ր լուր մեզ :
Հայր երկնաւոր Ած · ողոր-մեա՛ց մեզ :
Որդի փրկիչ աշխարհի Ած , ողորմեա՛ց մեզ :
Հոգի սբ Ած : ողոր :
Սբ Երրորդութիւն մի Ած , ողորմեա՛ց մեզ :
Սրբուհի մարիամ · աղօթեա՛ վսն մեր :
Սբ Ածածին · աղօ:
Սբ կոյս կուսանաց · աղօ:
Մայր քնի · աղօ:
Մայր Ածային շնորհաց · ա-

ղօթեա՛ վասն մեր ։

Մ՟այր մաքրագունեղ . աղօ։

Մ՟այր ողջախոհագունեղ .
աղօթեա՛ վ՟ն մեր ։

Մ՟այր անարատ . աղօ։

Մ՟այր ամբիծ . աղօ։

Մ՟այր սիրելի ։ աղօ։

Մ՟այր սքանչելի . աղօ։

Մ՟այր ստեղծողին . աղօ։

Մ՟այր կեցուցչին . աղօ։

Կոյս խոհեմագունեղ . աղօ։

Կոյս գերյարգելի . աղօ։

Կոյս քարոզելի . աղօ։

Կոյս կարող . աղօ։

Կոյս բարեգութ . աղօ։

Կոյս հաւատարիմ . աղօ։

Հայելի արդարութե՟ . աղօ։

Աթոռ իմաստութե՟ . աղօ։

Պատճառ մերոյ խնդութե՟ .
աղօթեա՛ վասն մեր ։

Անօթ հոգեւորական . աղօ։

Անօթ պատուելի . աղօ։

Անօթ

Անօթ յարգական ջերմեռան-
դութէ̄ . աղօ̄։
Վարդ խորհրդական . աղօ̄։
Աշտարակ դաւթեան . աղօ̄։
Աշտարակ փղոսկրեայ . աղօ̄։
Պալատ ոսկեղէն . աղօ̄։
Տապանակ ուխտի . աղօ̄։
Դուռն երկնից . աղօ̄։
Աստղ առաւօտեան . աղօ̄։
Ողջութի̄ հիւանդաց . աղօ̄։
Ապաստան մեղաւորաց . ա-
ղօթեա՛ ։
Մխիթարիչ վշտացելոց . աղօ̄։
Օգնական քրիստոնէից . ա-
ղօթ ։
Թագուհի հրեշտակաց . աղօ̄։
Թագուհի նահապետաց . աղօ̄։
Թագուհի մարգարէից . աղօ̄։
Թագուհի առաքելոց . աղօ̄։
Թագուհի մարտիրոսաց . ա-
ղօթեա՛ վասն մեր ։
Թագուհի խոստովանողաց .
աղօ̄

աղօթեա՛ վա՛ն մեր ։

Թագուհի կուսանաց․ աղօ։

Թագուհի ա՛մ սրբոց․ աղօ-
թեա՛ վ՛ն մեր ։

Գառն ա՛յ, որ բառնաս զմե-
ղս աշխարհի ։

անսա՛ մեզ տ՛ր ։

Գառն ա՛յ, որ բառնաս զմե-
ղս աշխարհի ։

յար լո՛ւր մեզ տ՛ր ։

Գառն ա՛յ, որ բառնաս զմե-
ղս աշխարհի ։

ողորմեա՛ց մեզ ։

Ք՛ս լո՛ւր մեզ ։

Ք՛ս յար լո՛ւր մեզ ։

(Աղօթ՛ք)

Ա՛ծ անճառելոյ ողորմութե՛, որ ոչ միայն մարդ՝ այլև որդի մարդոյ լինել հաճեցար, և ծնանելով 'ի կուսէ զմայր 'ի յերկրի ունեցեր՝ որ զա՛ծ-

ունէիր

ունէիր հայր 'ի յերկինս, տուր մեզ աղերսեմք՝ նորին զյիշատակն ջերմեռանդապէս հռչակել, նորին զմայրութիւն գերազանցապէս գերյարգել․ նորին գերազանցագունեղի արժանապատուութեան զմեզ խոնարհապէս ընթարկել, որ զքեզ հոգւով սրբով յղացաւ, զքեզ կուսութեամբ ծնաւ. և ըզ-քեզ 'ի յերկրի ինքեան հպա-տակունեաց, զհրդ մեր յոքն։

Որ կեաս և թագաւորես
ընդ հօր, և ընդ հոգւոյն
'ի յաւիտեանս.
ամէն։

Լիտանիայք առ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Տէր ողորմեա՛ց :
Քրիստոս ողորմեա՛ց :
Տէր ողորմեա՛ց :
Յիսուս լուր մեզ :
Քրիստոս յար լուր մեզ :
Հայր երկնաւոր Աստուած · ողորմ:
Որդի փրկիչ աշխարհի Աստուած , ողորմեա՛ց մեզ :
Հոգիդ Սուրբ Աստուած · ողոր :
Սուրբ Երրորդութիւն մի Աստուած , ողորմեա՛ց մեզ :
Յիսուս որդի Աստուծոյ կենդանւոյ · ողորմեա՛ մեզ :
Յիսուս ճառագայթ հօր · ողորմ:
Յիսուս ճաճանչ լուսոյ յաւիտենականի : ողորմ:
Յիսուս թագաւոր փառաց · ողոր:
Յիսուս արեգակն արդարութե · ող:

Յս որդի Մարիամու կուսին. ողորմ։
Յս սքանչելի. ողորմ։
Յս ա̄ծ հզօր. ողորմ։
Յս Հայր հանդերձելոյ յաւիտենին. ողորմ։
Յս մեծի խորհրդոյ հրեշտակ. ողորմ։
Յս կարողագունեղ. ողորմ։
Յս համբերողագունեղ. ողոր։
Յս հնազանդագունեղ. ողոր։
Յս հեզ և խոնարհ սրտիւ. ող։
Յս ողջախոհութե̄ սիրող. ող։
Յս իսկական սիրող մեր. ող։
Յս ա̄ծ խաղաղութե̄. ողորմ։
Յս հեղինակ կենաց. ողորմ։
Յս օրինակ առաքինութե̄. ող։
Յս նախանձաւոր հոգւոյ. ող։
Յս ա̄ծ մեր. ողորմ։
Յս ապաւէն մեր. ողորմ։
Յս Հայր աղքատաց։ ողորմ։
Յս գանձ հաւատացելոց. ող։

Յ՟ս քաջ հովիւ · ողորմ։
Յ՟ս լոյս ճշմարիտ · ողորմ։
Յ՟ս իմաստութիւն յաւիտենա-
կան ։ ողորմ։
Յ՟ս բարութիւն անհուն · ողորմ։
Յ՟ս ճանապարհ մեր և կեանք ·
ողորմ ։
Յ՟ս ցնծութիւն հրեշտակաց · ողոր։
Յ՟ս վարդապետ առաքելոց ·
ողորմ ։
Յ՟ս ուսուցիչ աւետարանչաց ·
ողորմ ։
Յ՟ս արիութիւն մարտիրոսաց ·
ողորմ ։
Յ՟ս լոյս խոստովանողաց · ող։
Յ՟ս պսակ սրբոց ամենից · ողորմ։
Այցելո՛ւ մեր լեր · անսա՛ մեզ
յիսուս ։
Քաւարար մեր լե՛ր ։
յար լո՛ւր մեզ յ՟ս ։
Յամենից մեղաց՝ զերծո՛ ըզ-
մեզ յ՟ս ։

Ի

Ի ցասմանէ քումմէ. զերծ:
Յորոգայթից դիւին. զերծ:
Ի յոգւոյ պոռնկութեան. զեր-
ծո՛ զմեզ Տր:
Ի մահու յարակայէ. զերծ:
Ի ստունկանմանէ քոյոց ներ-
շնչմանց. զերծ:
Վասն խորհրդեան ներմար-
մնութեան քո սրբոյ. զերծ:
Վն ծննդեան քո. զերծ:
Վասն մանկութեան քո. զերծ:
Վն ածայնագունեղից քոյոց
վարուց. զերծ:
Վասն քոյոց աշխատանաց.
զերծո՛ զմեզ Տր:
Վն հանդխի և չարչարանաց
քոց. զերծ:
Վասն խաչի և միայնակի թա-
ղեցման քո. զերծ:
Վասն քոյոց վշտակրութեանց.
զերծո՛ զմեզ Տր:
Վասն մահու քո և թաղման.
զեր-

զերծո՛ զմեզ Տր ։

Վասն քոյոյ յարութե՟. զեր-
ծո՛ զմեզ Տր ։

Վասն քոյոյ համբարձման.
զերծո՛ ։

Վասն քոյոյ ցնծութե՟. զեր-
ծո՛ զմեզ Տր ։

Վասն քոյոյ փառաւորութե՟.
զերծո՛ զմեզ Տր ։

Գառն այ, որ բառնաս ըզ-
մեղս աշխարհի ։
անսա՛ մեզ տր ։

Գառն այ, որ բառնաս ըզ-
մեղս աշխարհի ։
լո՛ւր մեզ տր ։

Գառն այ, որ բառնաս ըզ-
մեղս աշխարհի ։
ողորմեա՛ց մեզ ։

Յս անսա՛ մեզ ։

Յս լո՛ւր մեզ ։

Աղօթք ։

Տ̃Ր յ̃ս ք̃ս, որ ասացեր. հայ-
ցեցէք և առնուցուք, խնդ-
րեցէք և գտանիցէք, բաղ-
խեցէք և բացցի ձեզ, աղա-
չեմք տուր մեզ հայցողաց զիղձ
ա̃ծայնոյ քոյ սիրոյ, զի զքեզ
սրտիւ բոլորով, բանիւ, և
գործով սիրեսցուք, և 'ի քում-
մէ գովութե̃ ոչ երբէք դա-
դարիցուք, որ կեաս և թա-
գաւորես ա̃ծ ընդ հօր, և ընդ
ս̃բյ հոգւոյն, 'յաւիտեանս.
ամէն ։

Բնոյոյ մարդկութե̃ ածու-
թ̃բ օծեցելոյ տ̃ր յ̃ս ք̃ս՝ զեր
կիւղ համանգամայն և զսէր
սրա մեզ ունել յարակայա-
պէս, քանզի ոչ երբէք 'ի քում-

մէ

մի հոգաբարձութենէ անտես առնես, զորս ընդ սերտու- թ̅ք քոյոյ սիրելոյն ներհաստատես, որ կեաս և թագաւորես ընծ 'ի համայն յաւիտեանս. ամէն։

ԼՕԹՆ

Դաւիթ Մարգարէն :

ԵՕԹՆ ՍԱՂՄՈՍՔ
Ապաշխարութեան ։

Սաղմոս . Զ.

ՏԷՐ ՄԻ ՍՐՏՄՏՈՒ
թեամբ քով յանդի-
մանէր զիս . և մի՛
բարկութեամբ քով խրա-
տեր զիս ։

Ողորմեա՛ց ինձ Տէր , զի հիւ-
անդ եմ ես . բժշկեա՛ զանձն
իմ, զի խռովեցան ոսկերք իմ ։
Անձն իմ յոյժ խռովեցաւ , և
դու Տէր մինչև յերբ ։
Դարձ Տէր , և փրկեա՛ զանձն
իմ . կեցո՛ զիս Տէր ըստ ողոր-
մութեան քում ։

Զի ոչոք է որ 'ի մահու յիշէ զքեզ, կամ 'ի դժոխս խոստովան առնիցի առ քեզ:

Վաստակեցայ ես 'ի հեծութեան իմում, լուացի զա՟մ գիշեր զմահիճս իմ, և արտասուօք իմովք զանկողինս իմ թացի: Խռովեցաւ 'ի սրտմտութենէ ական իմ. և մաշեցայ ես 'ի վ՟ր ա՟մ թշնամեաց իմոց:

'Ի բաց կացէք յինէն ամենեքեան, որք գործէք զանօրէնութիւն:

Լուաւ Տ՟ր ձայնի լալոյ իմոյ, լուաւ Տ՟ր աղօթից իմոց, և Տ՟ր զխնդրուածս իմ ընկալաւ: Ամաչեսցեն, և խռովեսցին յոյժ ա՟մ թշնամիք իմ. դարձցին յետս և ամաչեսցեն յոյժ վաղվաղակի և խռովեսցին:

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Ս՟բյ. այժմ և միշտ՝ և յա-

յաւիտեանս յաւիտենից ․
ամէն ։

Սաղմ ․ լա ․

Երանի, որում թողութիւն եղեւ մեղաց եւ ծածկեցան ամ՟ յանցանք նր՟ ։

Երանի այն, որում ոչ համարի տր՟ զմեղս նր՟ ․ եւ ոչ գոյ նենգութիւն ՚ի բերան նր՟ ։

Լռեցի ես, եւ մաշեցան ամ՟ ոսկերք իմ առ աղաղակել իմ առ տր՟ զօրհանապազ ՚ի տուէ, եւ ՚ի գիշերի ։

Ծանրացաւ ձեռն քո ՚ի վերայ իմ, դարձայ ՚ի թշուառութիւն իմ, զի հարան յիս փուշք ։

Զմեղս իմ ցուցի քեզ, եւ զանօրէնութիւնս իմ ոչ ծածկեցի ՚ի քէն ։

Ասացի թէ պատմեցից ինձէն զմեղս իմ ․ եւ դու թող-

ցես զ͞տմ ամբարշտութ̃իս մե-
ղաց իմոց ։
Մ͞ն այսօրիկ յաղօթս կաց-
ցեն առ քեզ ա͞մ ս͞էք 'ի ժամ-
ընդունելի ։
Բայց միայն 'ի ջուրցն հեղե-
ղաց բազմաց ․ որք առ Նոյա
ինչ ոչ մերձենան ։
Դու ես ապաւէն իմ 'ի նե-
ղութ̃է յայսմանէ , որ շուրջ
եղև զինև ։
Յնծուղի իմ փրկեա՛ զիս յայն-
ցանէ , որք պաշարեցին զիս ։
Իմաստուն արարից զքեզ , և
խելամուտ 'ի Ճանապարհի յոր
գնասցես , և հաստատեցից 'ի
վերայ քո զաչս իմ ։
Մ՛ի լինիք ո͞պ զձիս՝ և զջորիս,
զի ոչ գոյ 'ի նոսա իմաստու-
թ̃ի , 'ի սանձս՝ և 'ի դանդանա-
ւանդս ձմլեսցես զկզակս ն͞ց ,
որք առ քեզ ինչ ոչ մերձեսցին ։

Բա-

Բազում տանջանք են մեղա-
ւորաց . բայց որք յուսան ՚ի
Տէր՝ ողորմութիւն Տեառն շուրջ ե-
ղիցի զնոքօք :

Ուրախ լերուք՝ և ցնծացէք
արդարք ; ՚ի Տէր պարծեցարուք
ամենեքեան , որք ուղիղ էք
սրտիւք :

Փառք Հօր , և այլն :

Սաղմ . ԼԷ :

Տէր մի՛ սրտմտութեամբ քով
յանդիմաներ զիս , և մի՛ բար-
կութեամբ քով խրատեր զիս :
Զի նետք քո հարան յիս , և
յիս հաստատեցաւ ձեռն քո :
Ո՛չ գոյ բժշկութիւն մարմնոյ
իմոյ յերեսաց բարկութեան քո :
Ո՛չ է խաղաղութիւն ոսկերաց
իմոց յերեսաց մեղաց իմոց :
Անօրէնութիւնք իմ բարձրացան
քան զգլուխ իմ , որպէս ըն-

բեռն ծանր ծանրացան 'ի վերայ իմ։

Նեխեցան, և փտեցան վէրք իմ՝ յերեսաց անզգամութեան իմոյ։

Տառապեցայ, և խոնարհ եղէ մինչև յոյժ, զօրհանապազ տրտում գնայի, զի անձն իմ լի եղև չարչարանօք, և ոչ գոյ բժշկութիւն մարմնոյ իմոյ։

Չարչարեցայ, և խոնարհ եղէ մինչև յոյժ, մռնչէի առ հեծութեան սրտի իմոյ։

Տէր առաջի քո է ամ ցանկութիւն իմ, և հեծութիւն իմ 'ի քէն ոչ ծածկեցաւ։

Սիրտ իմ խռովեցաւ յիս, և եթող զիս զօրութիւն իմ. լոյս աչաց իմոց, և այս ոչ եղև ը իս։

Բարեկամք իմ և մերձաւորք իմ առաջի իմ մերձեցան, և կացին. և մերձաւորք իմ հե-

ռի

որ եղէն յինէն ։

Բռնադատէին զիս, և խնդրէին զանձն իմ, որք խորհէին չար 'ի վերայ իմ. խորհեցան զանօրէնութիւն. և զնենգութիւն զօրհանապազ խորհեցան ։

Այլ ես որպէս խուլ՝ զի ոչ լսէ, և որպէս համր՝ որ ոչ բանայ բերան իւր ։

Եղէ ես որպէս մարդ՝ որ ոչ լսէ, և ոչ գոն խօսք 'ի բերան նորա ։

Զի 'ի քեզ տէր յուսացայ. և դու լուիցես ինձ տէր աստուած իմ ։

Ասացի թէ մի՛ ուրախ եղիցին յիս թշնամիք իմ. 'ի սասանել ոտից իմոց, 'ի վերայ իմ մեծամեծս խօսեցան ։

Զի 'ի տանջանս պատրաստ եմ, և ցաւք իմ առաջի իմ են յամենայն ժամ ։

Զանօրէնութիւնս իմ պատմեցից, և հոգացայց վասն մեղաց

իմոց .

Իսկ արդ՝ թշնամիք իմ կեն-
դանիք են, և զօրացեալ են
քան զիս . և բազումք են, ոյք
ատեն զիս 'ի տարապարտուց։

Ոյք հատուցին ինձ չար փո-
խանակ բարւոյ, չարախօսէին
զինէն, զի ես երթայի զհետ
արդարութեան :

Մի թողուր զիս Տէր Աստուած իմ,
և մի 'ի բացեայ առներ յինէն,
հայեաց յօգնել ինձ Տէր փր-
կութեան իմոյ :

Փառք Հօր, և այլն :

Սաղմ. Ծ. :

Ողորմեա ինձ Աստուած ըստ մեծի
ողորմութեան քում, և ըստ բա-
զում գթութեան քում քաւեա
զանօրէնութիւնս իմ։

Առաւել լուա զիս յանօրէ-
նութենէ իմմէ, և 'ի մեղաց
ի-

իմոց սուրբ արա զիս ։

Զանօրէնութիւնս իմ ես ինձէն գիտեմ, եւ մեղք իմ առաջի իմ են յա̃մ ժամ ։

Քեզ միայն մեղայ տ̃ր, եւ չար առաջի քո արարի ․

Ոպ̃ արդար եղիցիս 'ի բանս քո, եւ յաղթեսցես 'ի դատելն քո ։

Անօրէնութ̃բ յղացայ, եւ 'ի մեղս ծնաւ զիս մայր իմ ։

Դու տ̃ր զճշմարտութիւն սիրեցեր, զանյայտս, եւ զծածկեալս իմաստութ̃ե քո յայտնեցեր ինձ ։

Ցօղեա՛ յիս մշտկաւ, եւ սբ̃ եղէց ∘ լուա՛, եւ քան զձիւն սպիտակ եղէց ։

Լսելի արա ինձ տ̃ր զցնծութիւն եւ զուրախութի̃, եւ ցընծասցեն ոսկերք իմ տառապեալք ։

Դարձո՛ զերեսս քո 'ի մեղաց
իմոց, և զա՟մ անօրէնութիւնս
իմ քաւեա՛ յինէն ։

Օ սիրտ ս՟բ հաստատեա՛ յիս ա՟ծ,
և զհոգի ուղիղ նորոգեա՛ 'ի փո-
րի իմում ։

Մի՛ ընկենուր զիս տ՟ր յերե-
սաց քոց, և զհոգի քո ս՟բ մի՛
հաներ յինէն ։

Տուր ինձ զցնծութ՟ի փրկու-
թ՟ե քո, և հոգւով պետութ՟ե
քո հաստատեա՛ զիս ։

Ուսուցից անօրինաց զճանա-
պարհս քո, և ամբարիշտք առ
քեզ դարձցին ։

Փրկեա՛ զիս յարենէ ա՟ծ, ա՟ծ
փրկութ՟ե իմոյ, և ցնծասցէ
լեզու իմ յարդարութ՟ե քում ։

Տ՟ր եթէ զշրթունս իմ բա-
նաս, բերան իմ երգեսցէ զօրհ-
նութ՟ի քո ։

Թէ կամեցեալ էիր զպատա-
րագս

րագս մատուցանիցաք , բայց դու ընդ ողջակէզս իսկ ոչ հաճեցար ։

Պատարագ այ հոգի խոնարհ, զսիրտ սբ և զհոգի խոնարհ ած ոչ արհամարհէ ։

Բարի՛ արա տր կամօք քովք սիոնի , և շինեսցին պարիսպք երուսաղէմի ։

Յայնժամ հաճեսցիս ըն պատարագս արդարութն , յորժամ ուխտից պատարագս հանցեն 'ի սեղան քո զուարակս ։

Փառք հօր , և այլն ։

Սաղմ. ճա ։

Տէր լուր աղօթից իմոց , և աղաղակ իմ առ քեզ եկեսցէ, մի դարձուցաներ զերեսս քո յինէն ։

Յաւուր նեղութեն իմոյ խո-

նարհեցո առ իս զունկն քո, յո-
րում աւուր կարդամ առ քեզ
վաղվաղակի լո՛ւր ինձ ։

Սպառեցան ո՟պ ծուխ աւուրք
իմ, և ոսկերք իմ ո՟պ խռիւ չո-
րացան ։

Հարայ ես որպէս խոտ, և
ցամաքեցաւ սիրտ իմ, մոռա-
ցայ ուտել զհաց իմ 'ի ձայնէ
հեծութե՟ն իմոյ ։

Կցեցաւ ոսկր իմ 'ի մարմին
իմ, նմանեցայ . ես հաւալու-
սան անապատի ։

Եղէ ես ո՟պ բու աւերակի .
տքնեցայ, և եղէ ես ո՟պ ճնճ-
ղուկ միայն 'ի տանիս ։

Նախատեցին զիս թշնամիք
իմ զօրհանապազ, և գովիչք
իմ ինև երդնուին ։

Զի մոխիր ո՟պ զհաց կերի, և
զըմպելին իմ արտասուօք
խառնեցի ։

Յե

Յերեսաց բարկութեան սրտմ-
տութեան քո, զի դու բարձ-
րացուցեր, եւ խոնարհեցուցեր
զիս:

Աւուրք իմ որպէս հովանի
անցին, եւ ես որպէս խոտ ցա-
մաքեցայ:

Դու Տէր յաւիտեան կաս, եւ
յիշատակ քո յազգէ մինչեւ
յազգ:

Դու յարուցեալ գթասցիս ՚ի
Սիովն, ժամանակ գթալոյ
նորա հասեալ է ժամ:

Հաճեցան ծառայք քո ընդ քա-
րինս նորա, եւ ՚ի հողս նորա գը-
թասցին:

Երկիցեն հեթանոսք յանուանէ
քումմէ, եւ ամ թագաւորք
երկրի ՚ի փառաց քոց:

Զի շինէ Տէր զՍիովն, եւ երեւեսցի
փառօք իւրովք ՚ի նմա:

Հայեցաւ նա յաղօթս խոնարհ-
հաց

հայց , և ոչ արհամարհեաց զխնդրուածս նց ։

Գրեսցի այս յազգ յայլ, ժողովուրդ որ ստացեալ է՝ օրհնեսցէ զՏր ։

Հայեցաւ նա ՚ի բարձանց ՚ի սրբութենէ իւրմէ , Տր յերկնից յերկիր հայեցաւ ։

Լսել զհեծութիւն կապելոց , և արձակել զորդիս մահապարտաց ։

Պատմել ՚ի Սիոն զանուն Տն , և զօրհնութիւնս նորա յԵրուսաղէմ ։

Ժողովել ժողովրդոց ՚ի միասին , և թագաւորաց ծառայել Տեառն ։

Պատասխանի ետ նմա ՚ի ճանապարհի զօրութեան իւրոյ , զնուազութիւն աւուրց իմոց պատմեա ինձ , և մի հաներ զիս ՚ի կէս աւուրց իմոց , զի յազգէ յազգ-

յազգ են ամք քո․

'Ի սկզբանէ տ̃ր զՀիմունս երկ-
րի Հաստատեցեր , եւ գործք
ձեռաց քոց երկինք են ։

Նոքա անցանեն , եւ դու կաս ,
եւ մնաս յաւիտեան ։

Ամենեքեան որպէս զձորձս
մաշեսցին , եւ որպէս զվերար-
կու փոխեսցես զնոսա , եւ փո-
խեսցին ։

Բայց դու նոյն ես , եւ ամք քո
ոչ անցանեն . որդիք ծառայ-
ից քոց բնակեսցեն 'ի նմա , եւ
զաւակի նոցա յաւիտեան յա-
ջողեսցի ։

Փառք Հօր , եւ այլն ։

Սաղմ . ՃԻԹ ։

'Ի խորոց կարդացի առ քեզ
տ̃ր , տ̃ր լուր ձայնի իմում ,
Եղիցին ականջք քո 'ի լուր
զձայն աղօթից իմոց ։

Թէ

Եթէ զանօրէնութիւնս քննես
տէր, տէր ո՛ կարէ կալ առա-
ջի քո, զի 'ի քէն է քաւու-
թիւն:
Վասն անուան քո համբերի տէր,
համբերէր անձն իմ բանի քում,
յուսացաւ անձն իմ 'ի տէր:
'Ի պահէ առաւօտու մինչև յե-
րեկոյ, 'ի պահէ առաւօտու յու-
սացաւ Իսրայէլ 'ի տէր:
'Ի տեառնէ է ողորմութիւն բազում,
և 'ի նմանէ է փրկութիւն, և նա
փրկեսցէ զԻսրայէլ յամենայն նեղու-
թեանց նորա:
Փառք Հօր, և այլն:

Սաղմ. ՃԽԲ:

Տէր լուր աղօթից իմոց, ունկն
դիր խնդրուածաց իմոց ճշմար-
տութեամբ քով:
Լուր ինձ արդարութեամբ քով,
և մի մտաներ 'ի դատաստան
ընդ

քնոյ ծառայի քում, զի ոչ ար-
դարանայ առաջի քո ամ կեն-
դանի:
Հալածեաց թշնամին զանձն
իմ, խոնարհ արար յերկիր ըզ-
կեանս իմ. և նստոյց զիս 'ի
խաւարի որպ մեռեալ յաւի-
տենից:
Ձանձրացաւ յիս հոգի իմ,
և սիրտ իմ խռովեցաւ յիս:
Յիշեցի զաւուրսն զառաջինս,
խորհեցայ յամ 'ի գործս քո.
յարարածս ձեռաց քոց խոր-
հեցայ, և համբարձի առ քեզ
զձեռս իմ:
Անձն իմ որպ երկիր ծարաւի
է առ քեզ, վաղվաղակի լուր
ինձ տէր, զի նուաղեցաւ յի-
նէն հոգի իմ:
Մ՛ի դարձուցաներ զերեսս քո
յինէն, նմանիցիմ այնոցիկ,
որք իջանեն 'ի գուբ:

Լսելի արա ինձ յառաւօտու զողորմութիւն քո, զի ես 'ի քեզ Տր յուսացայ։

Յայտ ինձ ճանապարհ, յոր գնացից. զի առ քեզ Տէր համբարձի զանձն իմ։

Փրկեա զիս 'ի թշնամեաց իմոց Տր, զի զքեզ ապաւէն ինձ արարի։

Ուսո ինձ առնել զկամս քո. զի դու ես Ած իմ։

Հոգի քո բարի առաջնորդեսցէ ինձ յերկիր ուղիղ։

Վասն անուան քո Տր կեցուսցես զիս, արդարութբ քով հանցես 'ի նեղուէ զանձն իմ։

Ողորմութբ քով սատակեսցես զթշնամիս իմ, և կորուսցես զամ նեղիչս անձին իմոյ, զի ես ծառայ քո եմ։

Փառք Հօր, և այլ։

Մաղ.

Մաղթանք ։

Տէ՛ր մի՛ յիշեր զյանցանս մեր, կա՛մ ծնողաց մերոց, և մի՛ առնուր զվրէժ 'ի մեղաց մերոց,

Լիտանիայք կուսին սրբոյ ։

Տէր ողորմեա՛ ։
Քրիստոս ողորմեա՛ ։
Տէր ողորմեա՛ ։
Քրիստոս լո՛ւր մեզ ։
Քրիստոս յո՛ր լուր մեզ ։
Հայր երկնաւոր ած . ողորմեա՛ մեզ ։
Որդի փրկիչ աշխարհի ած, ողորմեա՛ մեզ ։
Հոգիդ սբ. ած. ողոր ։
Սբ Երրորդութիւն մի ած, ողորմեա՛ մեզ ։
Սրբուհի Մարիամ. աղօթեա՛ վն մեր ։

Սբ

Սբ̄ անձամբին . աղօ:
Սբ̄ կոյս կուսանաց . աղօ:
Սբ միքայէլ : աղօ:
Սբ̄ գաբրիէլ . աղօ:
Սբ ռափայէլ . աղօ:
Ամ̄ն հրեշտակք , և հրեշտակապետք . աղօթեցէք վասն մեր :
Ամ̄ն կարգք երանեալ հոգւոց . աղօթեց :
Սբ յովհաննէս մկրտիչ , աղօթեա վասն մեր :
Ամ̄ն նահապետք , և մարգարէք . աղօթեցէք :
Սուրբ պետրոս . աղօ:
Սուրբ պօղոս . աղօ.
Սբ̄ անդրէաս . աղօ:
Սբ̄ յակովբոս . աղօ:
Սբ̄ յովհաննէս . աղօ:
Սբ̄ թովմաս . աղօ:
Սբ̄ յակովբ : աղօ :
Սբ̄ փիլիպպոս . աղօ:

Սբ բարթողիմէոս․ աղօ։
Սբ մատթէոս․ աղօ։
Սբ սիմոն․ աղօ
Սբ թադէոս․ աղօ։
Սբ մատաթիաս․ աղօ։
Սբ բառնաբաս․ աղօ։
Սբ ղուկաս․ աղօ։
Սբ մարկոս․ աղօ։
Ա․մսբ առաքեալք, և աւետարանիչք․ աղօթեցէ։
Ա․մսբ աշակերտք քնի․ աղօթեցէք վասն մեր։
Ա․մսբ անմեղ մանկունք․ աղօթեցէք։
Սբ ստեփաննոս․ աղօ։
Սբ լօրէնցիոս․ աղօ։
Սբ վինչենցիոս․ աղօ։
Սբք փապիանոս, և սեբաստիանոս․ աղօթեցէք։
Սբք յովհաննէս, և պօղոս, աղօթեցէք։
Սբք կօզմաս, և դամիանոս, աղօ-

աղօթեցէք վասն մեր ․

Սուրբ կերվասիոս, և բրոթա-
սիոս ․ աղօթեց ։

Ամ սբ մարտիրոսք, աղօթե-
ցէք վասն մեր ։

Սուրբ սեղբեստրոս ․ աղօ ։

Սուրբ գրիգոր ․ աղօ ։

Սուրբ ամբրոսիոս ․ աղօ ։

Սուրբ օգոստինոս ․ աղօ ։

Սուրբ հերոնիմոս ․ աղօ ։

Սուրբ գրիգոր լուսաւորիչ ։
աղօթեա ։

Սուրբ մարթինոս ․ աղօ ։

Սուրբ նիկողայոս ․ աղօ ։

Ամ հայրապետք, և խոստո-
վանողք ․ աղօթեցէք վն մեր ։

Ամ սուրբ վարդապետք ․ աղօ ։

Սուրբ անտոն ․ աղօ ։

Սուրբ բենեդիկտոս ․ աղօ ։

Սուրբ բեռնարդոս ․ աղօ ։

Սուրբ դոմինիկոս ․ աղօ ։

Սուրբ ֆրանչիսկոս ․ աղօ ։

Ամ

Ո՜վ սր̃ քահանայք, և կրօնաւորք․ աղօթե։

Ո՜վ սբ միայնակեացք, և անապատաւորք, աղօթեց։

Սրբուհի Մարիամ Մագդաղենացի ։ աղօ։

Սրբուհի Ագաթա․ աղօ։

Սրբուհի Լուկիա․ աղօ։

Սրբուհի Ագնէս․ աղօ։

Սրբուհի Կեկիլիա․ աղօ։

Սրբուհի Կատարինէ․ աղօ։

Սրբուհի Անաստասիա․ աղօ։

Ո՜վ սրբուհիք կուսանք, և այրիք․ աղօթեցէք ։

Ո՜վ սր̃ք, և սրբուհիք ա̃յ, բարեխօսեցէք վասն մեր ։

Գառին Այ̃․ խնայեա՛ 'ի մեզ տէր ։

Գառին Այ̃․ անսա՛ մեզ տէ̃ր ։

Յա̃մ չարէ, ազատեա՛ զմեզ տէր ։

Յա̃մ մեղաց․ ազատեա՛

'Ի

'Ի բարկութ՟է քումմէ . ազա-
տեա՛ զմեզ տ՟ր ։

'Ի տարաժամ, և յանկարծա-
կան մահուա՛նէ, ազատեա՛
զմեզ տ՟ր ։

'Ի դաւաճանութենէ դիւ՛ին,
ազատեա՛ ։

'Ի բարկութենէ, և յատելու-
թ՟է, և յա՟մ չար կամաց,
ազատեա՛ ։

'Ի յոգւոյ պոռնկութ՟ե . ազա։

'Ի կայծականց, և մ՟րկաց,
ազատեա՛ ։

'Ի յաւիտենական մահուա՛նէ.
ազատ ։

Վ՟ս խորհրդոյ ս՟բ մարդեղու-
թ՟ե քո . ազ։

Վ՟ս գալստեան քո . ազ։

Վ՟ս ծննդեան քո . ազ։

Վ՟ս մկրտութ՟ե, և ս՟բ պահոց
քոց . ազ։

Վ՟ս խաչի, և չարչարանաց

քոյ. աղաչ:

Ս̃ մահուան, և Թաղման քո. աղաչեմ:

Ս̃ ո̃ւր յարութե̃ քո, աղա-չեմ զմեզ տ̃ր:

Սան հրաշալի համբարձման քո. աղաչ:

Ս̃ գալստեան հոգւոյն ս̃րբ մխիթարչի. աղաչ:

Դ̃ յաւուր դատաստանին, ա-ղաչեմ զմեզ տ̃ր:

Մ̃եղաւորքս, զքեզ աղաչեմք լո՛ւր մեզ:

Զի խնայեսցես 'ի մեզ, զքեզ աղաչեմք լո՛ւր մեզ:

Զի ներեսցես մեզ, զքեզ ա-ղաչեմք լո՛ւր մեզ:

Զի զմեզ առ ճշմարիտ ապաշ-խարութիւն ժամանեցուցա-նել հաճեսցիս, զքեզ. աղ:

Զի զեկեղեցի քո ս̃բ. հովուել և պահպանել հաճեսցիս,

զքեզ աղաչեմք լուր մեզ:

Զի զաթոռն առաքելական, և զմեծ եկեղեցական կարգս ՚ի ուղղակրօնութեան պահպանել հաճեսցիս. զքեզ աղ:

Զի զթշնամիս եկեղեցւոյ սրբոյ խոնարհեցուցանել հաճեսցիս. զքեզ աղ:

Զի թագաւորաց. և իշխանաց քրիստոնէից զխաղաղութի՟ն, և զճշմարիտ միաբանութի՟ն պարգևել հաճեսցիս. զքեզ աղ:

Զի համայնից ժողովրդոց քրիստոնէից զխաղաղութի՟ն, և զմիութի՟ն շնորհել հաճեսցիս. զքեզ աղ:

Զի զմեզ ՚ի սբ. ծառայութե՟ն քում զօրացուցանել, և պահպանել հաճեսցիս. զքեզ աղաչ:

Զի զմիտս մեր առ երկնային

փա

փափաքմունս ուղղեցես ·
զքեզ աղաչեմք լուր մեզ ։
Որ ամ̃ բարերարաց մերոց
զմշտնջենաւոր բարիս հա-
տուցես ·   զքեզ աղ.
Որ զհոգիս մեր, և եղբարց,
մերձաւորաց, և բարերա-
րաց մերոց, ՚ի յաւիտենա-
կան դատապարտութենէ ազ-
րեցուցես ·   զքեզ աղ.
Որ զպտուղս երկրի տալ, և
պահպանել հաճեսցիս · ըզ-
քեզ աղաչեմք ։
Որ ամ̃ հաւատացեալ ննջե-
ցելոց զհանգիստ յաւիտե-
նական պարգևել հաճես-
ցիս ·   զքեզ աղ.
Որ մեզ անսալ հաճեսցիս ·
զքեզ աղ.
Որդի այ̃,   զքեզ աղ.
Գառն այ̃, որ բառնաս ըզ-
մեղս աշխարհի, խնայեա՛ ՚ի մեզ տր̃ ։

Գառն ա͞յ, որ բառնաս զմե-
ղս աշխարհի · անսա՛ մեզ
տէր :

Գառն ա͞յ՝ որ բառնաս զմեղս
աշխարհի · ողորմեա՛ց մեզ:

Ք͞ս լո՛ւր մեզ :

Ք͞ս անսա՛ մեզ :

Տ͞ր ողորմեա՛ :

Ք͞ս ողորմեա՛ :

Տ͞ր ողորմեա՛ :

Հայր մեր՝ որ յերկինս :

Սաղմ · կ͞թ :

Ա͞ծ յօգնել ինձ նայեա՛ց,
և տ͞ր յընկերել ինձ փու-
թա՛ ·

Ամաչեսցեն, և յամօթ լիցին
որք խնդրէին զանձն իմ · դարձ
ցին յետս, և ամաչեսցեն, ո՛յք
խորհէին ինձ զչար :

Դարձցին առժամայն ամաչե-
ցեալք, ո՛յք ասէին ինձ վա՛շ վա՛շ:

Ցն-

Ցնծասցեն, և ուրախ լիցին 'ի
քեզ ամենեքեան՝ որք խնդրեն
զքեզ տէր :

Ասասցեն յամ ժամ, մեծ է
Ած՝ որք սիրեն զփրկութի քո :

Ես աղքատ և տնանկ եմ, Ած
օգնեա՛ ինձ . օգնակն և փրկիչ
իմ ես դու, Տր մի յամենար :

Փառք Հօր՝ և որդւոյ՝ և Հոգ-
ւոյն սբյ . և այլն :

Կեցո՛ զծառայս քո . Ած իմ զ-
յուսացեալս 'ի քեզ :

Լեր մեզ Տր աշտարակ հզօր .
յերեսաց Թշնամւոյն :

Մի՛ մեղիցէ մեզ Թշնամին . և
որդի անօրէնութե՛ մի՛ չարչա-
րեսցէ զմեզ :

Տր մի՛ ըստ մեղաց մերոց առներ
մեզ . և մի՛ ըստ անօրէնութե՛ մե-
րում հատուցաներ մեզ :

Աղօթեսցուք վասն Հայրապետացն մերոց (ԱՀՆ) ։

Տէ՛ր պահպանեսցէ զնա․ և կենդանի և երանելի արասցէ զնա ՚ի վ̃ր երկրի․ և մի՛ մատնեսցէ զնա ՚ի հոգի թշնամեաց իւրոց ։

Աղօթեսցուք վս̃ բարերարաց մերոց ։

Հաճեա՛ց տ̃ր հատուցանել ա̃մ բարերարաց մերոց վասն անուա՛ն քո զկեանս յաւիտենականս ։ ամէն ։

Աղօթեսցուք վս̃ հաւատացեալ ննջեցելոց ։

Օ Հանգիստ յաւիտենից պարգևեա՛ նց̃ տ̃ր, և լոյս մշտնջենաւոր ծագեսցի նց̃ ։ Հանգիցեն ՚ի խաղաղութե̃ ։ ամէն ։

Վս̃ հիւանդաց եղբարց մերոց ։

Կեցո՛ զծառայս քո՝ տ̃ծ իմ ըղ-յուսացեալս ՚ի քեզ ։

Նուա

Առաքեա՛ ինձ Տէր օգնութի՛ւն 'ի սրբոյ
և 'ի սիովնէ պաշտպանեա զիս։
Տէր լուր աղօթից իմոց . և աղաղակ իմ առ քեզ եկեսցէ ։

Աղօթեսցուք ։

Տէր, որում յատուկ է ողորմելն միշտ՝ և ներելն, ընկա՛լ զաղաչանս մեր . զի զմեզ և զամ պաշտօնեայս քո՝ զորս յանցանաց շղթայն կապեաց, ողորմութիւն քոյոյ գթութեան մարդասիրապէս արձակեսցէ ։

Լուր աղաչեմք Տէր զմաղթանս պաղատողացս . և ներեա՛ մեղաց խոստովանողացս առ քեզ։ զի հանգիտապէս մեզ զներողութիւն շնորհիցես ով բարեգութ՝ և զխաղաղութի՛ւն ։

Օ անճառելի մեզ Տէր զողորմածութի՛ւն քո բարեգթապէս ցոյց . որպէս զի 'ի միասին բղ-

մեզ և 'ի բնաւից մեղաց քա-
ւեսցես, և 'ի պատժոյն, զոր
վասն նոցին արժանաւորիմք,
ազատեսցես:

Ա՟ծ որ վն՟ մեղաց մերոց ցաս-
նուս. և ապաշխարութե՟ զեր-
ջանիս, զմաղթանս ժողովր-
դեան քո պաղատողի քաւիչ
նկատեա՛. և զհարուածս քոյոյ
ցասման, զորս վասն մեղաց
մերոց արժանաւորիմք՝ յետս
դարձո:

Ամենակարող մշտնջենաւոր
Ա՟ծ, ողորմեա՛ց ծառայիս քում
հայրապետին մերում (Ա՟ն)
և առաջնորդեա՛ նմա ը՟ քոյին
բարեգթութե՟ 'ի ճանապարհն
յաւիտենականի փրկութե՟, զի
քև պարգևողի՛դ, քոյոց հա-
ճոյից ցանկասցի, և ա՟մ զօ-
րութ՟բ կատարեսցէ:

Ա՟ծ, յորմէ են ս՟բ փափագ-
մունք:

մունք, ուղիղ խորհուրդք, և
արդար գործք, տուր ծա-
ռայից քոց զխաղաղութիւն
զայն՝ զոր աշխարհս տալ ոչ
կարէ. զի և սիրտք մեր պատ-
ուիրանաց քոց հնազանդեա-
ցին, և երկիւղ թշնամեացն
'ի բաց բարձցի, և ժամանակք
մեր քոյին հովանաւորութբ
անդորրականք լիցին:
Կնքեա՛ հրամ սբյ հոգւոյն զեր-
կրպագութիւնս և զաղօթս մեր Տր.
զի քեզ անարատ մարմնով ծա-
ռայեսցուք, և 'ող սրտիւ հա-
ճոյասցուք:
Հաւատացելոց ած, ամենե-
ցուն ստեղծող և փրկիչ, հո-
գեաց ծառայից քոց և աղախ-
նեաց՝ զթողութիւն համայնից
շնորհեա՛ մեղաց. զի զներո-
ղութիւն, որում միշտ ցանկացան,
բարեպաշտականօք պաղատա-

նոք առ ընդունիցին ։

Արարմանց մերոց, աղաչեմք տր, ներշնչելով նախաժամանեա՛, և օգնելով յաջողեա՛. զի համայնք մեր աղօթք, և գործք ՚ի քէն միշտ սկսանիցին, և քև սկսեցեալ աւարտիցին ։

Ամենակարող մշտնջենաւոր ած, որ կենդանեաց տիրես ՚ի միասին և մեռելոց, և ամենեցուն ողորմիս. զորս հաւատով և գործով քոյս լինելոց գոլ նախածանաչես. պաղատողքս զքեզ աղաչեմք, զի վա որոց զմաղթանս հեղուլ վըճռեցաք, զորս և կամ ներկայ կենցաղս դեռևս ՚ի մարմնի ունիկալեալ, կամ ապագայն արդ մերկացեալս ՚ի մարմնոյ վերընկալաւ, քաղցրախոստութբ ամենից սրբց քոց, գթութե քոյոյ մարդասիրութն, ամենիցյան-

ցանաց իւրեանց զթողութի՛ , առընկալցին . 'ի ձեռն տ՟ն մե-րոյ յ՟ի ք՟ի որդւոյ քո , որ ընդ քեզ կեայ և թագաւորէ 'ի միութե՟ հոգւոյն ս՟բյ ա՟ծ , ընդ ա՟մ յաւիտեանս յաւիտե-նից , ամէն :

Տէր լուր աղօթից իմոց :

Եւ աղաղակ իմ առ քեզ ե-կեսցէ :

Լուիցէ մեզ ամենակարող և ողորմած տ՟ր . ամէն :

Հաւատացելոց հոգիքն ողոր-մութ՟բն ա՟յ հանգիցեն 'ի խա-ղաղութե՟ : ամէն :

Կարգ առնելոյ ողջոյն քեզ մարիամ յառաւօտուն , 'ի միջօրէի , և յերեկոյի . յորժամ հնչէ զանգակն պարտիմք ծանկաւ զգլուխս , և խաչակնքելով զդէմս մեր ասել :

Հրեշտակ տ̅ն̅ աւետեաց կուսին մարիամու , և յղացաւ 'ի հոգւոյն ս̅ր̅բ̅յ : Ողջոյն քեզ մարիամ . և այլն :

Ահաւասիկ կամ աղախին տ̅ն̅ , եղիցի ինձ ը̅ս̅ բանի քում : Ողջոյն քեզ մարիամ , և այլն :

Եւ բանն մարմին եղև , և բնակեցաւ 'ի մեզ . Ողջոյն քեզ մարիամ , և այլն :

Աղօթք ։

Զշնորհս քո աղաչեմք տէր,
'ի միտս մեր ներհեղ․ զի որք
հրեշտակին աւետեօք զքո որդ-
ւոյ քոյ զմարմնաւորութիւն
ծանուցեալք, չարչարանօք նո-
րին և խաչիւ ժամանեսցուք 'ի
փառս յարութեան տն մերոյ
յսի քսի ․ ամէն ։

Սեղանօրհնէք ։

Օրհնեցէք և բարեբանեցէք
Աչք ամենեցուն 'ի քեզ յու-
սան տր, և դու տաս կերա-
կուր նոցա 'ի ժամու ։ Բա-
նաս զձեռն քո, և լցուցանես
զամ կենդանի օրհնութբ ։
Փառք հօր, և որդւոյ, և հոգ-
ւոյն սբյ ․ և այլն ։

Տ՟ր ողորմեա՛ց ։
Ք՟ն ողորմեա՛ց ։
Տ՟ր ողորմեա՛ց ։
Հայր մեր, և այլն ։

Աղօթեսցուք ։

Օրհնեա՛, աղաչեմք տ՟ր, ըզ-մեզ և զայսօրիկ զքո պարգևս, զորս 'ի քումմէ առատութ՟է ընդունելոց եմք․ տէրամբ մե-րով յ՟սիւ ք՟սիւ․ ամէն ։

Եւ ապա հնչեա՛ աջոյ ձեռամբ 'ի վ՟ր սեղանոյն ասելով ։

Յանուն հօր, և որդւոյ, և հոգւոյն ս՟բյ․ ամէն ։

Պահպանութ՟է պհնէ՛ սեղանոյն ։

Խոստովան եղիցին առ քեզ տ՟ր ա՟մ գործք քո, և ս՟բք քո օրհնեսցեն զքեզ ։
Փառք հօր․ և այլն ։

Մա

Մատուցանեմք քեզ գոհութի՟ւ ամենակարօղ տ՟է, վ՟ս համայ-նից բարերարութեանցդ քոյոց, որ կեաս և թագաւորես յա-ւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Ճանապարհորդական:

Ի ճանապարհս խաղաղութե՟ և բարեյաջողութե՟ ուղղեսցէ զմեզ ամենակարօղ և ողոր-մածն տ՟է:

Օրհնեալ տ՟ր ա՟ծ ի՟էլի. զի յայց ել, և արար փրկութի՟ ժողովրդեան իւրոյ:

Եւ յարոյց մեզ զեղջիւր փրր-կութե՟ ի տան դաւթի ծա-ռայի իւրոյ:

Որպէս խօսեցաւ բերանով սրբոց, որք յաւիտենից մար-

գարէքն էին ։

Փրկութի՟ ՚ի թշնամեաց մե-
րոց, և ՚ի ձեռաց ա՟մ ատե-
լեաց մերոց ։

Ընծեալ զողորմութի՟ առ հարս
մեր, և յիշել զկտակարանս
սրբութե՟ իւրոյ ։

Զերդումն զոր երդուաւ աբ-
րահամու հօր մերոյ, տալ մեզ
առանց երկիւղի, զփրկութի՟
՚ի թշնամեաց մերոց ։

Պաշտել զնա սրբութ՟բ և ար-
դարութ՟բ առաջի նորա զա՟մ
աւուրս կենաց մերոց ։

Եւ դու մանուկ մարգարէ
բարձրելոյն կոչեսցիս․ գնաս-
ցես առաջի տ՟ն պատրաստել
զճանապարհս նորա ։

Տալ զգիտութի՟ փրկութե՟ ժո-
ղովրդեան իւրոյ ՚ի թողութի՟
ա՟մ մեղաց մերոց ։

Ը՟ գթոյ ողորմութե՟ ատեաւն

ոյ

ա՟յ մերոյ, որով երևեցաւ մեզ
արեգակն ՚ի բարձանց:

Ծագել զլոյս ՚ի վերայ այնոցիկ, որք նստէին ՚ի խաւարի և ՚ի ստուերս մահու. ուղղել զոտս մեր ՚ի ճանապարհս խաղաղութ՟ե:

Փառք հօր, և այլն:

Եւ հրեշտակն ռափայէլ ուղեկից լիցի մեզ ՚ի ճանապարհի. ո՟պ զի խաղաղութ՟բ, առողջութ՟բ, և խնդութ՟բ դարձցուք առ մերայինս:

Տ՟ր ողորմեա՛յ.
Ք՟ս ողորմեա՛ց:
Տ՟ր ողորմեաց:
Հայր մեր:

Կեցո՛ զծառայս քո, ա՟ծ իմ զյուսացեալքս ՚ի քեզ:

Առաքեա՛ ՚ի մեզ տ՟ր զօգնութ՟ի ՚ի ս՟բյ. և ՚ի սիովնէ պաշտպանեա՛ զմեզ:

Եր

Եղեր մեզ աշտարակ հզօր յե-
րեսաց թշնամւոյն ։

Մի՛ մեղիցէ մեզ թշնամին ․
և որդի անօրէնութեան մի՛ չար-
չարեսցէ զմեզ ։

Օրհնեալ տէր զօրհանապազ ։
առաջնորդեսցէ մեզ ա՟ծ փր-
կիչ մեր ։

Զճանապարհս քո տէր ցոյց
մեզ ․ և զշաւիղս քո ուսո՛ մեզ ։

Երանի թէ յաջողէին ճա-
նապարհք մեր ․ ՚ի պահել զար-
դարութիւնս քո ։

Եղիցին դժուարինք ՚ի դիւ-
րինս ․ և առապարք ՚ի ճանա-
պարհս հարթս ։

Հրեշտակաց խմբոց պատուի-
րեալ է վ՟ս քո ․ ՚ի պահել զ-
քեզ յա՟մ ճանապարհս քո ։

Տէ՛ր լուր աղօթից իմոց ։

Եւ աղաղակ իմ առ քեզ ե-
կեսցէ ։

Աղ.

Եւ աղօթեսցուք ։

Տէր, որ զորդիսն իսրայելի ցամաք ոտիւք ընդ մէջ ծովուն գնացուցեր, որ և երից մոգուց առ քեզ աստեղբ առաջնորդեալ զուղին յայտնեցեր, տուր մեզ աղաչեմք զյաջող ճանապարհ, և զժամանակ անդորր, զի հրեշտակի քոյ սրբոյ ուղեկցութեամբ առ այն, յոր փութամք 'ի տեղին ժամանել, և ապա 'ի նաւահանգիստ յաւիտենական կենացն հասանել երջանկապէս կարասցուք. ամէն ։

Տէր, որ զաբրահամ ծառայ քո 'ի յուր քաղաքէն քաղդէացւոց հանեալ ընդ ամենայն ճանապարհս խորոյ պանդխտութեան, անվտանգ պահեցեր. աղաչեմք, զի և զմեզ զծա-

ռայքս

ռայքս քո պահպանել հաճի-
ցիս ։ Տէր մեզ տուր ՚ի զինուո-
րութեն նպաստ․ ՚ի ճանապար-
հի մխիթարութիւն, ՚ի տօթոյ
հովանաւորութիւն, յանձրևս
և ՚ի ցուրտս վերարկու, ՚ի
լքման վերաբարձիչ, ՚ի հա-
կառակութեն օգնիչ, ՚ի սա-
հեցման գաւազան, և ՚ի նա-
ւակոծութեն նաւահանգիստ․ զի
որպէս խորայէլ քև առաջնոր-
դեալ, յո փութամք՝ յաջողա-
պէս ժամանեսցուք, և անդ-
րէն առ մերայինս դարձցուք․
ամէն ։

Լուր աղաչեմք տուր պաղա-
տանաց մերոց, և զճանապարհ
ծառայից քոց ՚ի յաջողութի
քոյոյ կենագործութեն տրա-
մադրեա․ զի յամ վտանգից
այսր ճանապարհի և կենաց
քոյով միշտ պաշտպանեսցիմք

օգ-

օգնութ՟բ. ամէն։

Շնորհեա՛ աղաչեմք ամենա-
կարօղ ա՟ծ, զի ժողովուրդ քո
՚ի ճանապարհս կեցութ՟ն ըն-
թանայցէ, և երանելոյն յով-
հաննու նախընթացին քո յոր-
դորմանն հետևելով, առ այն
զոր քարոզեաց՝ անդորրապէս
ժամանիցէ, այսինքն առ տ՟րն
մ՟ր յ՟ս ք՟ս, որ կեայ և թագա-
ւորէ ը՟ն քեզ ՚ի միութ՟ն հոգ-
ւոյն ս՟րյ յաւիտեանս յաւիտե-
նից. ամէն։

Տաղ ասելի մինչ հասանիցէ 'ի նշանա_ հանդէսս , կամ մինչ դառնանայ առ_ մերայինս , և կամ մինչ ունիցին շնորհ_ դութիւն ինչ հոգևոր կամ մարմնաւոր ։

Զքեզ Ած գովաբանեմք . Տր իսկ զքեզ խոստովանիմք ։
Զքեզ Հայր մեր անժամա_ նակ , յար մեծարէ երկիր հա_ մակ ։
Քեզ և հրեշտակք ամենե_ քեան , երկինք և ոյժք հա_ մանդամայն ։
Քեզ քերովբէք , և սերովբէք , երգեն և ոչ լռեն երբէք ։
Սբ սբ սբ տր ած զօրաց ։ ըստ յայտնութեան տեսանո_ ղայ ։
Երկինք երկիր լի են քո_ ովք , վայելչութե մեծի փա_ ռօք ։

Ըզ

Զքեզ երամք յարգեցելոց,
բարեբանեն առաքելոց :
Մարգարէից թիւ գովելի,
Ճառէ զքեզ գոլ պատուելի :
Խումբ գերափայլ մարտիրո-
սաց, զքեզ պատմէ տիեզե-
րաց :
Զքեզ մինչև 'ի ծագս երկրի,
դաւանէ ս̃բ եկեղեցի :
Զհայր մեծի վայելչութե̃,
զորդիդ միակ քոյ իսկութե̃ :
Զմխիթարիչ քո ս̃բ հոգին,
պատուէ միշտ նոյն եկեղեցին :
Դու փառաց դու թագաւոր,
որ յաւիտենայ որդի ես հօր :
Դու 'ի փրկել զազգ մարդկային
դու բնակեցար յարգանդ կու-
սին :
Զխայթ մահու դու յաղթե-
լով, զերկինս բացեր մեզ հա-
ւատով :
Դու ընդ աջմէ հօր ա̃յ,

'ի փառս նստիս միշտ գերյար-
գոյ :

Դու դատաւոր ես գոլ գա-
լոց , ապասխս 'ի քեզ յուսա-
ցելոց :

Մաղթեմք ուրեմն օգնել մեզ-
ամ , զորս արեամբ քով վե-
րագնեցեր :

Շնորհեա՛ դասիլ 'ի փառս
անճառս , ընդ սրբս քո 'ի քեզ
զյանձնեալս :

Ըզժողովուրդ քո Տէր կեցո՛ ,
զժառանգութիւն քո բարձ-
րացո՛ :

Այլ եւ դու Տէր զնս օրհնեա՛
եւ յաւիտեան զնս հովուեա՛ :

Մեք հանապազ զքեզ օրհնես-
ցուք , եւ զանուն քո Տր գովես-
ցուք :

Ըզքո ծառայս այսօր կամեա՛ց ,
գոլ եւ պահիլ առանց մեղաց :

Ողորմեա՛ց մեզ Տէր ողորմեաց ,

և գթութեան 'ի մեզ նայեցաւ:
Ողորմութիւնդ լիցի 'ի մեզ,
որպէս և մեք յուսամք 'ի քեզ:
'Ի քեզ անձինք մեր յուսացան
մի՛ ամաչեսցին 'ի յաւիտեան.
ամէն:

Աղօթք:

Տէր, որոյ ողորմութիւն ան-թիւ է, և գանձ բարութեան անհուն, քում ամենագթածի մեծվայելչութեան զգոհութիւն մեզ առ 'ի քէն շնորհեցելոց պարգևաց մատուցանեմք, ա-ղաչելով միշտ զքոյդ բարե-գթութիւն, զի որ խնդրողաց ըղ-հայցելեացն շնորհես, զնոյն և ոչ երբէք 'ի ձեռաց թողլով առ փառս ապագայս տրամա-դրեսցես, Տեառն մերով Յիսուսիւ Քրիստոսիւ.
Ամէն:

Մայր ցաւագին ։

Յաղագս նախապատրաստութեն երջա֊
նկաբար մեռանելոյ ։

ԱՄԵՆԱՈՂՈՐՄԱ֊
գութ մայր Յի՟ի կոյս
մարիամ, ձեռըն֊
տու եւ նպաստ
մեղաւորաց, ըն գթութե՟
ողորմութե՟, հաս՛ ՚ի թիկունս
ինձ եղկելւոյս նախ քան զժա֊
մանելըն յանկարծահաս եւ ան֊
ակնունելի մահուան, զի մի
յանկարծակի եւ անպատրաստ
յաշխարհէս յայսմանէ ելանի֊
ցեմ: Այլ ՚ի չարչարանաց եւ
մահուան միածնի որդւոյ քո
սիրեցելոյ, պաշտպանեա՛ եւ

խնամարկեա՛ զիս, զի հրաժա-
րեցեալ 'ի մեղաց, և 'ի սատա-
նայէ, և հեռացեալ 'ի գոր-
ծոցն նր՟, ճշմարիտ զղջմամբ,
մաքուր խոստովանութբ՟, և
արժանաւոր ապաշխարութբ՟,
հաշտեցայ ընդ որդւոյ քում
միածնի 'ի փոխիլն իմ 'ի կեն-
ցաղոյս: Եւ արա՛ առ իս զո-
ղորմութի՟ քո երանուհի մայր
Տն՟ 'ի ժամուն յայնմիկ ահե-
ղի, մինչ շունչն իմ պակասես-
ցի, և լեզուս կարկամեալ ոչ
կարասցէ բողոքել առ քեզ,
աչք իմ նուաղեսցին, և լսե-
լիք իմ խցեսցին. յայնժամ
յիշեա՛ մայր անարատ զաղեր-
սանս իմ, զորս այժմ գթու-
թե՟ քում մայրականի վերա-
նուիրեմ, և հա՛ս ինձ 'ի յօգ-
նուի՟ 'ի վերջին ժամուն յայն-
միկ նեղութե՟: զի զերծանի-

ցիմ

ցիմ 'ի հրեշտակային չարաց , և 'ի սպասաւորացն սատանայի , և դասիցիմ ը̅դ հաւատացելոց քո̅ց , ը̅դ ծառայս և ը̅դ բարեկամս որդւոյ քոյ , որ է օրհնեալ յաւիտեանս . ամէն :

Աղերս ասելոյ ուրբաթանական հայր մեր վասն քրիստոնէաբար մեռանելոյ :

Հայր մեր , որ յերկինս :

Հայր յաւիտենական և ամենիմաստութեան , դու որդւոյ քոյ միածնի տ̅ն մերոյ յ̅սի ք̅սի հայր ես բնութ̅բ , իսկ մեզ քրիստոնէից՝ հայր ես շնորհիւ . քանզի ստեղծեր զմեզ 'ի պատկեր քո , և յորժամ էաք մեղօք որդիք բարկութեան , 'ի ձեռն արեան որդւոյ քոյ

արարեր զմեզ որդեգիրս շնոր-
հաց , և ժառանգս կենացն
յաւիտենականից ։ Ով մեծ-
ապէս երկին քեզ աթոռ է , սա-
կայն յերկրի միշտ առ մեզ
նայիս , և հայրական հոգա-
բարձութե̄ նախախնամես ։
Արդ՝ առ քեզ համբառնամ
զաչս իմ, որ բնակեալդ ես 'ի
յերկինս , ուստի եկեսցէ ինձ
օգնութի̄ . առ քեզ փափաքի
անձն իմ որպէս եղջերու յաղ-
բերս ջուրց . քանզի ստեղծեր
զիս 'ի քեզ , և ոչ հանդարտի
սիրտ իմ մինչև դարձցի , և
հանգիցէ 'ի քեզ . քանզի ուր
հայրն իմ է , անդ են և հայ-
րենիք իմ, անդ են և ժառան-
գու̄ք իմ, և բաժին իմ յեր-
կրին կենդանեաց . առ քեզ
ուրեմն հառաչէ սիրտ իմ, և
դայ զկնի քո անձն իմ ։ Ով
երա-

երանի թէ ընկալցի զիս աջ-
քո . վ՟ս զի լաւ է ինձ ողորմութի
քո քան զկեանս իմ . ո՜հ թէ
երբ ազատեցայց յաքսորանաց
աստի , և կամ երբ զերծայց
'ի բանտէ աստի , կ՟մ երբ մը-
տից 'ի տուն հօր իմոյ , և երբ
մխիթարիցես զիս . երբ համ-
ցես զիս 'ի գ՟բոյ յայսմանէ տա-
ռապանաց , և երբ եկից ե-
րևեցայց երեսացդ ա՟յ . երբ
տեսից զքեզ դէմ յանդիման ,
և երբ ցուսցես զիս ուրա-
խութե երեսաց քոց : Ահա
ելս եղի 'ի մտի իմում 'ի հո-
վիտս տրտմութե 'ի տեղւոջ
յորում զետեղեաց զիս յան-
ցաւորութի նախամօրն . արդ-
քոյով օրհնութե գնացից 'ի
զօրութե 'ի զօրութի , մինչև
տեսից զքեզ ա՟ծ աստուածոց
'ի սիոն :

Ներգործութիւն հաւատոյ՝ որ է առաջին աստիճան ելանելոյ յերկինս :

Ս՟բ եղիցի անուն քո :

Գամ առ քեզ Տ՟ր նախ 'ի ձեռն կենդանի և ճշմարիտ հաւատոյ, զի առանց հաւատոյ անհնար է հաճոյ լինել քեզ, և թարց դաւանելոյ զքեզ Տ՟ծ ճշմարիտ, անհնարին է մասնակից լինել քոյոց պարգևաց : Իսկ արդ զինչ են կեանք մեր 'ի վերայ երկրի, եթէ ոչ ընթացք առ երկինս 'ի ձեռն հաւատոյ և յուսոյ . քանզի հանգիստ և մերձաւորութի՟ն, կ՟ն ըմբռնուածն և վայելուածն կատարեալ սիրոյն պահեցեալ լինի 'ի հայրենիսն : Օ՛ի յայն-

ժամ

ժամ գիրկս արկեալ համբու-
րես զորդիդ առ քեզ 'ի հե-
ռաստանէ անդրէն դարձեալ,
և զպատմուճանն առաջին ա-
գուցանես նմա ։ Արդ հաւա-
տամ տ՟ր, զի դու ես որ էն,
այսինքն, ա՟ծ ամենակարող,
ամենիմաստ, և ամենաբարի.
և դու ես սիրեցելոց քոց հան-
դերձեալ հատուցումն բարի և
վարձ մեծագին ։ Հաւատամ
թէ փրկիչն իմ կենդանի է,
և 'ի վերջին աւուր 'ի հողոյ
յառնելոց եմ, և 'ի մարմնի
իմում տեսանելոց եմ զա՟ծ
փրկիչն իմ ։ Այսու հաւա-
տով կեալ և մեռանիլ ցան-
կամ, և մ՟տ այսօր հաւատոյս 'ի
չարչարանս, 'ի նեղութ՟իս, 'ի
յանձկութ՟իս, 'ի հիւանդու-
թ՟իս, և 'ի մահու, հաստատ-
կացից, և մնացից աներկիւղ.

և թէ ՚ի յաջողութիւնս , և թէ ՚ի ձախորդութիւնս , ո՛ր արարից զանուն քո , ոչ երկմտելով երբէք ՚ի յամենայնոյ կարողութենէ քումմէ , և ՚ի հայրական բարեգթութենէ քումմէ : Ուրեմն զօրացո՛ տէր զմիտս իմ , և յաւել ինձ զհաւատս վասն փառաց անուան քոյ սրբոյ . զի հաստատապէս հաւատայցեմ տեսանել զբարութիւն քո յերկրին կենդանեաց , զկնի ելանելոյ յաշխարհէ աստի :

Ներգործութիւն յուսոյ , որ է երկրորդ աստուածային ելանելոյ յերկինս :

Ակնեսցէ արքայութիւն քո :

Արքայութիւն ասեմք զայն՝ որ պատրաստեցեալ է մեզ ՚ի սկզբանէ աշխարհի . քանզի

կոր-

կորզեցեր զմեզ յիշխանութե՟ն
խաւարի, և փոխեցեր զմեզ
յարքայութի՟ն որդւոյ քո սի-
րեցելոյ, զի իցեմք ժառանգա-
կիցք նր՟ ա՟ծ յուսոյն կենացն յա-
ւիտենականաց. քանզի եթէ
'ի կեանս յայսոսիկ միայն յու-
սացեալք եմք, ողորմելիք եմք
քան զա՟մ մարդիկ: Տ՟ր բաժին
ժառանգութե՟ն իմոյ, և բա-
ժակի իմոյ՝ դու ես, որ այսրէն
դարձուցանես զժառանգութի՟ն
իմ յիս. քան զի աստ օտար և
պանդուխտ եմք, և ոչ ունիմք
զքաղաք մնացական, այլ ա-
պառնւոյն ակն ունիմք: Արդ՝
պարծիմք յուսով փառաց որդ-
ւոյն ա՟յ. և ոչ այսչափ միայն,
այլ և պարծիմք 'ի նեղութիւս
մեր, գիտելով թէ նեղութի՟
զհամբերութի՟ գործէ, համ-
բերութի՟ զհանդէս, հանդէս,

 զյոյս

շլոյս, և յորս ոչ երբէք ամա-
չեցուցանէ ։ Եւ այսպէս բա-
զում նեղութ՟ք պարտ է մեզ
մտանել յարքայութիւնն ա՟յ ։
բայց յորս այսքանից վարձուց
է մխիթարութիւն ա՟մ աշխա-
տութե՟ . քանզի ոչ են արժա-
նիք չարչարանք ժամանակիս
հանդերձելոց փառացն՝ որք
յայտնելոց են 'ի մեզ ։ Որդ
յառաջագոյն տեսից զքեզ տ՟ր
առաջի իմ յա՟մ ժամ, զի ես
ընդաջմէ իմմէ, զի մի սա-
սանեցայց ։ Վասն այսորիկ
ուրախ եղիցի սիրտ իմ . և
և մարմին իմ բնակեսցի յու-
սով ։ Խաղաղութ՟բ յայսմ և 'ի
սոյն ննջեցից և հանգեայց ։ զի
դու տ՟ր միայն առանձին յու-
սով քով բնակեցուցեր զիս ։
Եւ զինչ է անձկալութիւն
իմ, եթէ ոչ դու տ՟ր . և կար

զօրութեան իմոյ 'ի քէն է ։
Ընկա՛լ զիս Տէր բանի քում և
կեցից, և մի՛ յամօթ առներ
զիս 'ի յուսոյ իմմէ ։ 'Ի քեզ
Տէր յուսացայ . մի՛ ամաչեցից
յաւիտեան ։

Ներգործութիւն սիրոյ, որ է երրորդ աստիճան ելանելոյ յերկինս ։

Եղիցին կամք քո ։

Եւ զինչ է կամք քո, ո՛վ ամենասիրելի Հայր, եթէ ոչ սիրել զքեզ 'ի բոլորէ սրտէ, ոգւով և հրամայես . բայց տուր զոր հրամայես, և հրամայեա՛ զոր կամիս . քանզի տեսանես թէ զորքան արգելմունս կամաց քոց, և զորքան խափանմունս սիրոյն որ առ քեզ, 'ի պատճառս ապականացու աշ-

սորին մարտիրոսս կրեմք, որ
ծանրացուցանէ զհոգիս: Կա֊
միմ սիրել զքեզ, և հաճեալ
եմ յօրէնս քո ըստ ներքին
մարդոյն, բայց տեսանեմ զայլ
օրէնս յանդամս իմ, զինեալ
հակառակ օրինաց մտաց իմոց:
Արդ տուր ինձ, զի մի՛ սիրե֊
լով զանձն իմ կորուսից զնա.
այլ փրկաւէտ ատելութ՟բ պա֊
հեսցից 'ի կեանսն յաւիտենից.
վանեա՛ 'ի սրտէ իմմէ զսնոտի
սէր աշխարհիս, և հաստատեա՛
զքոյդ երկնայինն, զի մի՛ յեղա֊
նելն իմ 'ի կենցաղոյս՝ մեկնի֊
ցէ զիս 'ի քէն. տուր զի սիրով
սիրոյ քոյ մեռայց յաշխարհիս,
որ սիրով սիրոյ իմոյ հաճեցար
մեռանիլ 'ի խաչին:

Ու֊

Ընդունումն արձակութեան, որ է չորրորդ աստիճան եղանելոյ յերկինս ։

Օ՛հ հաց մեր հանապազորդ ։

Ա՜ծ իմ որ մինչև ցայսօր կերակրես զիս 'ի մանկութ՜է իմմէ . և երանի թէ մինչև 'ի ծերութ՜ն իմ, և 'ի պակասիլ զօրութ՜ե իմոյ ոչ թողուցուս զիս . քանզի պանդխտանալով յանապատիս, կարօտանամ կերակրոյ հոգւոյ և մարմնոյ . և երկնչիմ թէ մի՛ գուցէ նքթիցիմ 'ի ճանապարհի . և քանզի ոչ հացիւ միայն կեայ մարդ, այլ և ամ՜ բանիւ որ ելանէ 'ի բերանոյ քումմէ, ուրեմն կերակուր հոգւոյ է բան և խորհուրդ քո, և մանաւանդ հացն

այն

այն հրեշտակաց, և մանաւանդ ճշմարիտ, այսինքն, մարմին և արիւն տն մերոյ յսի քսի. որպ ինքն ասաց, մարմին իմ ճշ-մարիտ կերակուր է, և արիւն իմ ճշմարիտ ըմպելի. յորմէ եթէ ոք կերիցէ, ոչ մեռանի-ցի 'ի յաւիտեան: Տուր ինձ ուրեմն 'ի մտանելն իմ 'ի ճա-նապարհս հասարակաց, և 'ի չոգելն իմ յանապատէ յայսմա-նէ 'ի հայրենին իմ, կերակրել 'ի թօշակէն ածայնոյ. մինչև հասանիցեմ 'ի լեառն փառաց քոց. ուր զընտրեցեալս քո կե-րակրես 'ի պարարտութէ տան

քոյ:

Թողութ̃իւն մեղաց, որ է հինգերորդ [illegible] [illegible] յերկինս :

Եւ թող մեզ զպարտիս մեր :

Գիտեմ Տ̃ր, զի ոչինչ պիղծ կարէ մտանել յարքայութիւն երկնից. և ոչ թողուս զոք անդր, եթէ ոչ զհաշտեցեալն ընդ քեզ, և ընդ ընկերի իւրում. իսկ ես որ եմ եղկելի և անթիւ պարտուց պարտական, զինչ արարից : Նա 'ի քեզն է Տ̃ր ո̃ղորմութիւն, և առատ առաջի որդւոյ քոյ փրկութիւն, որ եկն 'ի բառնալ զյանցանս մեր, և կեցուցանել զմեղաւորս : Արդ՝ վ̃ս սիրոյ նորին, մի՛ մտաներ 'ի դատաստան ընդ ծառայի քում. զի ոչ արդարանայ առաջի քոյ

ամ̃

տմ կենդանի. այլ նայեաց յե-րեսս քսի որդւոյ քոյ, և թող զսխալմունս իմ, որպէս և ես թողում իմոց մերձաւորաց. և մանաւանդ 'ի ժամուս յայս-միկ, որ պամ երևիլ առաջի դատաւորիդ իմոյ, և ընդէմ արեամբն յսի քսի զձեռագիր պարտուց իմոց, զի զմայլե-ցայց յերևիլ փառաց քոց:

Յաղթութիւն ծուլութեան, որ է վե-ցերորդ աստիճան ելանելոյ յերկինս:

Եւ մի՛ տանիր զմեզ 'ի փոր-ձութիւն:

Քանզի զի՞նչ է կեանք մեր, եթէ ոչ փորձութիւն հանա-պազորդական 'ի վերայ երկրի, յորում մեծ է պատերազմ ընդ թշնամեաց հզօրից, որոց ընդ-

դի-

զխմամարտելոյ ոչ եմք բաւա-
կանք, եթէ ոչ դու տէր մար-
տնչողիս փոխանակ մեր, որ
ես հզօր 'ի պատերազմի: Ո՛վ
հաւատարիմ ա̃ծ, մի՛ արկա-
ներ զմեզ 'ի փորձութ̃ի առա-
ւել քան զկարն մեր; այլ ա-
րա՛ ընդ փորձութե̃ն և զելս,
և մանաւանդ 'ի ժամու ելից
իմոց յաստի կենցաղոյս: Տա՛ս
ինձ 'ի յոգնութե̃ի 'ի կասկածե-
լի յայսմիկ պատերազմի, այս-
ինքն, 'ի յետին պահու մահ-
ուա̂ն, յորում հաւաստի երա-
նութե̃ի իմ, և պտուղ ա̃մ վաս-
տակոց իմոց: Զօրացո՛ զիս,
զի մի յաղթիցիմ 'ի փորձութ̃է,
և լոյս տո՛ւր տ̃ր աչաց իմոց,
զի մի՛ երբէք ննջեցից 'ի մահ,
և մի՛ գուցէ ասիցէ թշնամին
թէ յաղթեցի նմա: Տո՛ւր ինձ
առնուլ զսպառազինութի̃ն տ̃ոյ,

զի

զի կարօղ լինիցիմ 'ի գլուխ հարկանելոյ չարին յաւուրն չարութեան, և զամ̃ նետս մուխս չարին շիջուցանել. քանզի եթէ դու 'ի մեր կոյս իցես, ով իցէ մեզ հակառակ. թէ և գնացից 'ի մէջ ստուերաց մահու՝ ոչ երկեայց 'ի չարէ, զի դու ընդ իս ես:

Աղօթութիւն 'ի յաւուր համբարձման Տեառ-նն, որ է քառասներորդ աւուրն ելանելոյ յերկինս:

Այլ փրկեա զմեզ 'ի չարէ:

Բազում չարիք աստ զմեզ տառապեցուցանեն, և առ քեզ ամ̃ գլխով ստիպեն, զի հայցեսցուք 'ի նոցանէ փրկել: աշխարհ 'ի չարի կայ, և սատանայ 'ի հնարագործութէ, և մեք

զաւակք եմք մեղաց . իսկ մեղ-
քըն կատարեալք զմահ ծնա-
նին , և մահ մեղաւորին չար
է , քանզի զրկէ 'ի գերագոյն
բարւոյ . ուրեմն ամ ակնկա-
լուն մեր 'ի քէն է , զի յաւուր
չարի փրկեսցես զմեզ . քանզի
ոչ թէ մեռեալք օրհնեսցեն
զքեզ , և ոչ ամենեքեան որք
իջանեն 'ի դժոխս , այլ կեն-
դանիքս : Ուրեմն փրկեա՛ զան-
ձըն իմ ողորմած ած , և զեր-
ծո՛ զիս 'ի մահուանէ . պահեա՛
զաչս իմ յարտասուաց , և զո-
տըս իմ 'ի գայթակղութէ . զի
հաճոյ եղէց քեզ յերկրին կեն-
դանեաց , և մատուցից քեզ
զպատարագ օրհնութե :

Մաղթանք վասն [illegible] մեռանելոյ։

Տէր ողորմեա՛ց։
Քրիստոս ողորմեա՛ց։
Տէր ողորմեա՛ց։
Հայր երկնաւոր Աստուած. ողորմեա՛ց ինձ։
Որդի փրկիչ աշխարհի Աստուած. ող։
Հոգի սուրբ Աստուած։ ող։
Սուրբ Երրորդութիւն մի Աստուած. ող։
Սրբուհի Մարիամ. աղօթեա՛ վասն իմ։
Ամենայն սուրբ հրեշտակք՝ և հրեշտակապետք. աղօթեցէ՛ք վասն իմ։
Սուրբ Աբէլ. աղօթեա՛ վասն իմ։
Ամենայն դասք արդարոց. աղօթեցէ՛ք վասն իմ։
Սուրբ Աբրահամ. աղօ։
Սուրբ Յովհաննէս մկրտիչ. աղօ։
Ամենայն սուրբ նահապետք, և մար-

մարգարէք․ աղօ։
Սբ պետրոս․ աղօ։
Սբ պօղոս․ աղօ։
Սբ անդրէաս․ աղօ։
Սուրբ յովհաննէս աւետարա-
նիչ․ աղօ։
Ամ որք առաքեալք և աւետա-
րանիչք․ աղօ։
Ամ որք աշակերտք քրի․ աղօ։
Ամ որք անմեղ մանկունք․ աղօ։
Սբ ստեփաննոս․ աղօ։
Սբ լաւրենտիոս․ աղօ։
Ամ որք մարտիրոսք․ աղօ։
Սբ սեղբեստրոս․ աղօ։
Սբ գրիգոր․ աղօ։
Սբ օգոստինոս․ աղօ։
Ամենայն որք հայրապետք, և
խոստովանողք․ աղօ։
Սբ բենեդիկտոս․ աղօ։
Սբ Ֆրանչիսկոս․ աղօ։
Ամ որք միայնակեացք, և ա-
նապատաւորք․ աղօ։

Սրբուհի Մարիամ Մագդաղե-
նացի․ աղօ։
Սրբուհի Լուկիա․ աղօ։
Ամ͞ սրբուհիք կուսանք, և
այրիք․ աղօթեցէք։
Ամ͞ սրբք, և սրբուհիք ա͞յ,
բարեխօսեցէք վասն իմ։
Քաւիչ լեր․ և խնայեա ինձ
տէր։
Քաւիչ լեր․ և անսա ինձ տ͞ր։
Քաւիչ լեր․ և ազատեա զիս
տէր։
Ի բարկութենէ քումմէ, ազա-
տեա զիս տ͞ր։
Ի վտանգէ մահու։ ազա։
Ի չար մահուանէ, ազա։
Ի պատուհաս դժոխոց, ազա։
Յամենից չարեաց, ազա։
Ի յիշխանութենէ սատանայի,
ազատ։
Վ͞ն ծննդեան քոյ սրբազանի
ազատ։

Վասն խաչի, և չարչարանաց քոց. ազատեա՛։

Վասն մահուան, և թաղման քո. ազատեա՛։

Ի փառաւոր յարութեն քոյ, ազատեա՛։

Ի զարմանալի համբարձման քոյ. ազատեա՛։

Վասն շնորհաց հոգւոյն սրբոյ մխիթարչի. ազատեա՛։

Ի յաւուր դատողութեան, ազատեա՛։

Մեղաւորս զքեզ աղաչեմ, լուր ինձ։

Զի ինձ խնայեսցես, զքեզ աղաչեմ։

Տէր ողորմեա՛։

Քրիստոս ողորմեա՛։

Աղօթք վասն համբերելոյ ՚ի հիւանդութեան։

Խօսեցայց առ Տէր, զի ես հող և մոխիր եմ, ստուեր փա-

խստական, և գոլորշի առժա-
մանակեայ. յիշեա՛ տ՟ր, զի՛նչ
է կար զօրութե՟ իմոյ. յիշեա՛
զի ո՟չ կաւ ստեղծեր զիս, և
միւսանգամ յերկիր դարձու-
ցանես: Արդ՝ մի՛ սրտմտութ՟բ
քով մարանչիր ընդ իս. զի
զի՛նչ է զօրութի՟ իմ, թէ համ-
բերել կարիցեմ. կամ զի՛նչ
ժամանակ, զի հանդարտիցի
անձն իմ. մի թէ զօրութի՟ վի-
մաց իցէ զօրութիւն իմ, կամ
մարմինք իմ իցե՛ն պղնձիք. զի
նետք տ՟ն 'ի մարմնի իմում են,
որոց սրտմտութիւն ծծէ զա-
րիւն իմ, և ահ տ՟ն զարհուրե-
ցուցանէ զիս: Արդ զի՛նչ, մի
թէ յերկինս բացից զբերան
իմ, կ՟մ ը՟դդէմ դարձայց բա-
նից սրբոյն: այլ մանաւանդ-
սաստից, թէ տ՟ր ետ զզօրութի՟
և զառողջութի՟, և տ՟ր էառ.

ամ տն հաճոյ թուեցաւ, այն֊
պէս եղև. եղիցի անուն տն
օրհնեալ: այսպէս ասեմ տր,
և այսպէս իմանամ. արդար
ես տր, և ուղիղ է դատաստան
քո. արդարև ես մեծագունից
վշտաց արժանի եմ յն իմում
դատողութե: արդ ճանաչեմ
զձեռն հօրդ, որ գթութբ խրա֊
տէ զիս, և ոչ իբրև զաջ դա֊
տաւորի պատժէ զիս: բայց
խնդրեմ 'ի քէն հայր բազմա֊
գութ, զի յիշիցես զտկարու֊
թիւն իմ, որ ոչինչ ունիմ զօ֊
րութի, եթէ ոչ 'ի քէն կազ֊
դուրիցիմ: Տուր ուրեմն ինձ
զշնորհս համբերութե, զի տա֊
նիլ կարացից ցաւոց իմոց. և
ահաւասիկ պատրաստ է սիրտ
իմ ընդունիլ, զինչ և պատա֊
հիցի ինձ: Արա՛ տր իմ, զի
համբերութբ ստանայցեմ ըզ֊

հոգի իմ. վասն որոյ և ստէպ
նայիմ յերեսս ք͞ի քոյ, զի
յիշելով զծանրագոյն չարչա-
րանս նորին, զորս վ͞ն մեր կր-
եաց 'ի մարմնի իւրում, և ես
նովին մտածութ͞բ սպառազի-
նիլ ջանայցեմ: Նա եղև քեզ
հնազանդ մահուչափ, և մա-
հու խաչի. իսկ ես և ոչ ա-
րեամբ չափ պղտէմ ունիլ կա-
րացի. սակայն իմանամ, թէ
զորչափ բռնադատութ͞ի կրի-
ցեմ, մինչ խայթոցք հիւան-
դութե͞, և ցաւք մահու ան-
կանին 'ի վ͞ր իմ: Արդ՝ զզօ-
րութ͞ի իմ առ քեզ պահեցից,
զի դու ես ապաւէն իմ. դու
ես ապաշտպան կենաց իմոց.
փորձեա՛ զիս տ͞ր և քննեա՛ զիս,
փորձեա՛ զերիկամունս իմ, և
զսիրտ իմ: Գիտեմ զի ոչ են
արժանի չարչարանք ժամանա-

կիս հանդերձելոց փառացն որք յայտնելոց են՚ի մեզ. սակայն զի ո՟պ պարտ էր ք՟ի չարչարել, և այսպէս մտանել՚ի փառս իւր, նմանապէս և ես քրիստոնեայ գոլով՝ եթէ ոչ կերպարանակից իցեմ գլխոյ իմում, և ոչ անցանիցեմ ընդ հուր և ընդ ջուր, ոչ եղանիցեմ՚ի հանգիստ: Պահեա՛ ուրեմն զիս այժմ՚ի տապոյ աստի, ո՟պ պահեցեր զերիս մանկունս՚ի հնոցին բաբելոնի, զի օրհնեցից զանուն քո յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Իղձ ’ի խորհրդոյ սրբոյ ’ի ժմ հիւան-դութե :

Իմաստութի՛ յաւիտենականն որ հասանես ’ի ծագաց մինչև ’ի ծագս աշխարհի հզօրեղապէս, և կարգաւորես զա՟մ քոյով քաղցրութ՟ . հարեր զիս այսու հիւա՛նդութ՟ և տկարութ՟ մարմնոյս . բայց կարգաւորեա՛ զաս քաղցրութ՟ ’ի փառս քո և ’ի փրկութի իմ, որ զա՟մ կշռով, և թուով, և չափով տրամադրես :

Ո՛վ հայր ամենակարող, յորմէ ա՟մ տուրք բարիք և ա՟մ պարգևք կատարեալք իջանեն, և ա՟մ տրամադրութիւնք անձանց մերոց ’ի քէն ստորաբաշխին, ո՟չ և այս հիւա՛նդութի, զոր այժմ կրեմ . նայեա՛ց ’ի վշտադնեցեալ ծառայ քո, և

տրա

տրամադրեմ զէս ըստ քում
հաճութեն. քանզի դու ես որ
կառավարես զմեզ. և դու պա-
հես զմեզ ոսկերս մեր, և մի՛ ի
նոցանէ առանց քո ոչ փշրես-
ցի: Հերք գլխոց մերոց թու-
եալ են առաջի քոյ, և ՚ի ձեռս
քոյ է ժառանգութին մեր. դու
հարկանես և դու բժշկես.
կեցուցանես և մեռուցանես.
թէ կեամք և թէ մեռանիմք՝
քոյ եմք տր. եղիցին կամք քո
օրհնեալ: Եթէ զբարիս ըն-
կալաք ՚ի ձեռանէ քումմէ.
չարեացս ևս համբերել պար-
տիմք. որք սակայն ոչ եղիցին
չարիք, եթէ ընդունիցիմք ըստ
հաճոյից քոց, որ զմեզ խրա-
տես իբրև զորդիս առ ՚ի կըր-
թութին, զի չարիք այսոքիկ գոր-
ծակիցք լիցին մեզ ՚ի բարին:
Տէր ես ծառայ քո եմ, և որդի

աղախնոյ քո. արա ընդ իս, որ-
պէս և հաճոյ երևեսցի առաջի
քո, և ո՞վ իցեմ ես, որ ընդ-
դէմ դառնայցեմ քեզ. քան-
զի ո՞վ ընդդիմացաւ քեզ, և ըն-
կալաւ զխաղաղութիւն: Ահաւա-
սիկ ես կամ, և դու բրուտ,
կազմեա՛ և թրծեա՛ զիս ՚ի հնո-
ցի յայսմիկ նեղութեան. զի լի-
նիցիմ քեզ անօթ պատուա-
կան: Ո՛վ բժիշկ, որ բանիւ
բժշկես զամենայն հիւանդութիւն հոգ-
ւոյ և մարմնոյ, բժշկեա՛ զիս
Տէր, և բժշկեցայց հոգւով.
կեցո՛ զիս Տէր, և կեցից ես
մարմնով. ՚ի քեզ վստահանամ,
և ոչ ՚ի բժիշկս և ՚ի դեղս.
քանզի եթէ դու ոչ կանգնի-
ցես զտուն մարմնոյ իմոյ, ՚ի
նանիր վաստակին շինօղք նորա:
Դու ուրեմն դեղոց այսոցիկ
տուր զզօրութիւն, զի զկատա-
րումն

բումն իւրեանց ունիցին 'ի յիս·
ապա թէ ոչ, զհամբերութիւն
գործեալ յանձին իմում. քան-
զի նա է դեղ ստոյգ և զօրաւոր
ը̃դդէմ ա̃մ հիւանդութեանց
մարմնոյ իմոյ, զոր մինչև ցայս
վայր սնուցի փափկութ̃բ, և
տածեցի հեշտասիրութ̃բ, և
խօթացուցի զմարմին իմ. դու
ուրեմն ըստ հաճոյից քոց խոր-
տակեա զմարմին իմ, զի կեց-
ցէ թշուառացեալ հոգի իմ
'ի յաւիտեանս. ամէն:

Յանձնարարութի̃ն հոգւոյ 'ի ձեռս արարչագործին:

Արդէն իսկ առողջ և կարող գոլով յանձնառնեմ զիս քեզ ք̃ս, զի մի գուցէ 'ի նուաղիլն իմ ոչ կարիցեմ զդաստապէս յանձն առնել քեզ զնոյն:

Ներհնչիւմ՝ ի ժամէն յայնմանէ,
յորում 'ի մէջ կենդանեաց
գոլով, ոչ ճանաչիցեմ զգոյն
իմ. ըստ որում տեսի զբա_
զումս, որք ունելով զաւե_
տրուն չնչոյ և զկեանս, ոչ գի_
տէին զինքեանս գոլ կենդա_
նիս: Ո՜վ յայնմ պահու՝ յո_
րում հոգին շարժի, և սար_
սափի 'ի փոխմանէ, և յելա_
նելոյ 'ի բանտէ մարմնոյ իւ_
րոյ՝ ընկալցի զնա, եթէ դու
ստեղծօղդ ի բաց մերժիցես:
Ո՜վ համբերօղդ յո՝ յիշեա, զի
և դու 'ի յետին անձկութեդ
արտասուեցեր, և զքեզ թո_
ղեցեալ և լքեցեալ գոլ ան_
բաստանեցեր, և զհոգիդ քո
ամենամաքուր 'ի ձեռս հօր
յանձն արարեր, աղաղակե_
ցեր, և անշնչացար: Ահա ես
ես առ քեզ աղաղակեմ, զի

դու

դու փրկիչ իմ ընկալցիս զհո-
գի իմ, մինչ որպիսեաւ և ե-
ցէ հիւանդութ̅ե 'ի մարմնոյ
աստի ելանիցէ ։ Յիշեա՛ ով
բարի յս̅, զի 'ի խաչին զբա-
զուկս քո տարածեցեր, զկողս
քո բացեր, և զգլուխդ խո-
նարհեցուցեր ․ զի ահա հոգի
իմ լքեցեալ յամենից ստեղծ-
ուածոց, զապաւինութ̅ի խն-
դրէ, 'ի բազուկս քո դիմէ,
և 'ի գոգ քո անկանի ․ Ներեա՛
ուրեմն աղաչեմ ողորմելւոյ
ոյսմիկ առ քեզ մերձենալ, և
մի՛ անտի 'ի բաց մերժիցես,
մինչև անցանիցէ բարկութ̅ի
քո ․ քանզի անդ աներկևանա-
պէս կայցէ, և անդ 'ի սպա-
սաւորացն դժոխոց թաքչիլ
կարիցէ ։ Արդ՝ 'ի ձեռս քո տր̅
յանձն առնեմ զհոգի իմ, զոր
դու ստեղծեր, և նորոգեցեր,

մի՛ անտես առներ զստեղծ-
ուած քո . ահա թողում զաշ-
խարհ և փութամ առ քեզ
գալ . հեռանամ յերկրաւո-
րացս , զի առ քեզ մերձենայ-
ցեմ . ելանեմ 'ի բնակութենէ
մարմնոյս , և դիմեմ 'ի բնա-
կարանս հրեշտակաց . ընկա՛լ
զիս 'ի յարկս քո յաւիտենից ,
և մի՛ մերժեր զիս յերեսաց
քոց , զի դու ես յոյս իմ 'ի
մանկութենէ իմմէ ։ 'Նայեա՛ց
տր 'ի ծառայ քո . զի դու ես
ած փրկիչ իմ . Նուաղեցաւ
սիրտ իմ և մարմին իմ , բա-
ժին իմ ած յաւիտեան . առա-
ջի քոյ է ամ ցանկութիւն իմ , և
առ քեզ տենչայ հոգի իմ . օգ-
նեա՛ ինձ ած փրկիչ իմ , և
փրկեա՛ զիս վասն փառաց ան-
ուան քոյ . ամէն ։

Յորժամ հիւանդն կայ 'ի վտանգի, առեալ զխաչելութիւնն ք̅ի 'ի ձեռն ասասցէ զաղօթս :

Երկրպագեմ քեզ յ̅ս ք̅ս, և օրհնաբանեմ զքեզ. զի 'ի ձեռն խաչի քոյ փրկեցեր զաշխարհս, և 'ի ձեռն արեան քոյ հեղեցելոյ յերկիր վերանորոգեցեր զմեզ: Ձգեա՛ զիս առ քեզ ո՛վ բարի յ̅ս, որ ասացեր, Թէ յորժամ բարձրացայց յերկրէ, զամենեսին ձգեցից առ իս. պահեա՛ զիս հզօր ձեռամբ քով, զի մի՛ ոք յափշտակելով զիս, մեկնիցէ 'ի քէն: Ո՛վ հոգի ք̅ի սրբեա զիս, արիւն ք̅ի մաքրեա՛ զիս, մարմին ք̅ի կեցո՛ զիս, ջուր կողին ք̅ի արբո՛ զիս, չարչարանք ք̅ի զօրացո՛ զիս: Բարի յ̅ս լուր ինձ, 'ի մէջ վիրաց քոց ծածկեա՛ զիս, և մի՛ թողուր զիս

ո-

որոշիլ 'ի քէն , 'ի ժամու մահուան իմոյ կոչեա՛ զիս, և հրամայեա՛ առ քեզ գալ, զի ընդ սուրբս քո օրհնեցից զքեզ 'ի յաւիտեանս: Մի՛ ընկենուր զիս յերեսաց քոց, և զհոգի քո սուրբ մի՛ հաներ յինէն. մի՛ կորուսանիցես զիս անօրէնութեամբ իմ, զոր ստեղծ ամենազօր բարերարութիւն քո : Նայեա՛ց յիս աչօք ողորմութեան քոյ , և լո՛ւր ինձ որ յուսացեալս եմ 'ի քեզ, և գթա՛ յիս , որ լի եմ թշուառութեամբ : Ողջ լեր աղբիւր բարութեան . Ողջ լեր փրկաւէտ պատարագ մատուցեալ 'ի վերայ խաչափայտին . Ողջ լեր պատուական և մեծագին արիւն հեղեալ 'ի վիրաց տեառն իմոյ յիսուսի քրիստոսի 'ի լուացումն մեղաց աշխարհի: Յիշեա՛ տէր զստեղծուած քո , զոր արեամբ քով

մերադնեցեր · քա՛ւ լիցի ինձ
պարծիլ, բայց միայն ՚ի խաչ
տ̃ն մերոյ յ̃սի ք̃սի, որով ինձ
աշխարհ ՚ի խաչ ելեալ է, և
ես աշխարհի։ Ահա տեսանեմ
զքեզ քաղցրագունեղ փրկիչ
կախեալ ՚ի խաչին բաղկատա-
րած, ունելով զգլուխ քո խո-
նարհեցեալ, պատրաստ առ
՚ի ողջագուրել զմեզ, և սխրա-
լի ձայնիւ հրաւիրես զամենե-
սեան ասելով, եկա՛յք առ
ի̃մ աշխատեալք և բեռնա-
ւորք, և ես հանգուցից զձեզ։
Ահաւասիկ գամ առ քեզ տ̃ր,
արա՛ ընդ իս ըստ բանի քում,
և հանգո՛ զիս · քանզի գամ
վաստակեցեալ և ծանրաբեռ-
նեալ մեղօք իմովք · արա՛ ըզ-
քաղցրուի̃ն ը̃ ծառայի քում,
որ զցաւս և զաշխատութ̃իս մեր
բարձեր ՚ի վ̃ր խաչին · ամէն ։

Ս՟ Թեւլոյ ։

Եկայք երկրպագեսցուք այն միոյ Թագաւորին, որում կեան ամենեքեան ։ Օ՜ հանգիստ յաւիտենական պարգեւեա՛ նմա տէր ։ Եւ լոյս մշտնջենաւոր ծագեսցի նմա ։

Ի խորոց կարդացի առ քեզ տէր, տէր լո՛ւր ձայնի իմում ։

Եղիցին ականջք քո ՚ի լսել զձայն աղօթից իմոց ։

Թէ զանօրէնութիւնս քննես տէր, տէր ո՛ կարէ կալ առաջի քո, զի ՚ի քէն է քաւութի՛ւն ։

Վասն անուա՛ն քոյ համբերի տէր, համբեր անձն իմ բանի քում, յուսացաւ անձն իմ ՚ի տէր ։

Ի պահէ առաւօտու մինչեւ յերեկոյ .

րեկոյ , ՚ի պահէ առաւօտու
յուսասցաւ իէլ ՚ի տր ։
՚Ի տնէ է ողորմութի բազում ,
եւ ՚ի նմանէ է փրկութի . եւ
նա փրկեաց զիէլ յամ նեղու-
թեցնր ։
Զհանգիստ յաւիտենական
պարգեւեա՛ նցա տր ։
Եւ լոյս մշտնջենաւոր ծագե-
ցի նցա ։ Զգործս ձեռաց քոց
տր մի՛ անտես առներ ։
Լուայ զձայն յերկնից , որ ա-
սէր ցիս ։ Երանի մեռելոց ,
որք ՚ի տր ննջեցին ։
Զամ զոր տայ ինձ հայր , առ-
իս եկեսցէ . եւ որ գայ առ իս ,
ոչ հանից զնա արտաքս ։
Ես եմ յարութի եւ կեանք ,
որ հաւատայ յիս՝ թէեւ մեռա-
նի՝ կեցցէ , եւ ամ որ կենդանի
է եւ հաւատայ յիս , ոչ մեռա-
նիցի ՚ի յաւիտեան ։

Զհան

Օ հանգիստ յաւիտենական պարգևեա՛ նց՟ տր՟ ։ Եւ լոյս մշտնջենաւոր ծագեսցի նոցա ։ ՚Ի դրանց դժոխոց ազատեա՛ տր՟ զհոգիս նց՟ ։ Եւ հանգիցեն ՚ի խաղաղութե՟ ։

Տր՟ լո՛ւր աղօթից իմոց ․ և աղաղակ իմ առ քեզ եկեսցէ ։

Աղօթեսցուք ։

Հաւատացելոց ած՟ , ամենեցուն հաստիչ և փրկիչ , հոգեաց ծառայից քոց և աղախնեայց , զթողութի՟ համայնից շնորհեա՛ մեղաց , զի զներողութի՟ քո՝ որում միշտ փափաքին՝ բարեպաշտիւք առստանայցեն մաղթանօք ։

Աղօթք մեռելոց եպիսկոպոսաց, կամ քահանայից ։

Տէր, որ 'ի մէջ առաքելականաց քահանայից զծառայս քո պետականաւ կամ թէ քահանայականաւ արարեր արժանապատուութբ՟ ճոխանալ ։ Շնորհեա՛ աղաչեմք, զի նոցի՟ն եւ յարակայի դասակցիցին վիճակակցութե՟ ․ տր՟ մերով յի՟ի քի՟ի ․ ամէն ։

Աղ՟ հօրն, եւ մօրն ։

Տէր որ զհայր եւ զմայր պատուել մեզ հրամայեցեր, ողորմեա՛ց բարեգթաբար հոգւոց հօր եւ մօր իմոյ ․ եւ թո՛ղ զմեղս նոցա, զիս եւ տեսանել զնո՟ 'ի յուրախութե՟ յաւիտե-

ւիտենականի պայծառութե՟ն. արժանի արա, ի Տր՟ մերով Յսի՟ Քսի՟. ամէն ։

Աղ՟ ծնողաց եղբարց մերձաւորաց և բարերարաց ։

Ա՟ծ առատաբաշխիչ ներողութե՟, և մարդկայնոյ կեցութե՟ սիրող, աղաչեմք ըզքոյդ բարեգթութե՟ն, զի մերոյ ժողովոյն զեղբարս, զմերձաւորս, և զբարերարս, որք 'ի կենցաղոյս յայսմանէ անդրաչուեցին, բարեխօսութ՟բ երանուհւոյն Մարիամու միշտ կուսին, ընդ սրբոց քոց ամենից առ մշտնջենաւորն երանութե՟ վիճակակցութե՟ն ժամանել արժանաւորեսցես, ի Տր՟ մերով Յսի՟ Քսի՟. ամէն ։

'Ի յաւուր Ծաղկման մտանելոյն :

Ա,զատեալ աղաչեմք Տէր զհո-
գի ծառայի քո, կամ աղախ-
նոյ քո, զի վախճանեալ 'ի
կենցաղոյս կենդանասցի քեզ,
և զոր ըստ մարմնոյ բեկանե-
լութե, կենցաղավարութք̃ իւր
մարդկայնով համագործեաց,
դու ներմամբ ողորմածագու-
նեղի քոյոյ բարեգթութե,
ջնջեա, և մաքրեա տէրամբ
ձեռով յի̃ի քի̃ի. ամէն :

Յաւուր տարեդարձականի :

Ած ներողութեց Տէր, տուր
հոգւոց ծառայից, և աղախ-
նեայց քոց, որոց զտարեդար-
ձականն յիշատակեմք զօր
թաղման, զտեղի յարազովա-
ցութե, զհանգիստ երանու-
թե, և զլոյս պայծառութե,

տր̃.

տն մերով յսիւ քսիւ . ամէն ։

Լիտանիայք վս մեռելոց ։

Տէր ողորմեա ։

Քս ողորմեա ։

Տէր ողորմեա ։

Յս լուր մեզ ։

Քս յա՛ր լուր մեզ ։

Հայր երկնաւոր ած . ողոր-մեա ամենից հաւատացե-լոց մեռելոց ։

Որդի փրկիչ աշխարհի ած , ողորմ ։

Հոգի սբ ած . ողոր ։

Սբ Երրորդութի՛ն մի ած , ող ։

Սրբուհի մարիամ . աղօթեա վասն հաւատացելոց մեռե-լոց ։

Սբ ածածին . աղօ ։

Սբ կոյս կուսանաց . աղօ ։

Սբ միքայէլ ։ աղօ ։

Ամենայն սբ̃ք հրեշտակք, և հրեշտակապետք. աղօթեցէք վասն հաւատացելոց մեռելոց:

Սբ̃ յովհաննէս մկրտիչ, աղօ:

Սուրբ պետրոս. աղօ:

Սուրբ պօղոս. աղօ-

Սբ̃ յովհաննէս. աղօ:

Ամենայնք սբ̃ք առաքեալք, և աւետարանիչք. աղօ:

Սբ̃ ստեփաննոս. աղօ:

Սբ̃ լաւրէնտիոս. աղօ:

Ամ սբ̃ մարտիրոսք, աղօ:

Սուրբ գրիգոր. աղօ:

Սուրբ ամբրոսիոս. աղօ:

Ամենայնք սբ̃ք հայրապետք, և խոստովանողք. աղօ:

Սրբուհի մարիամ մագդաղենացի: աղօ:

Սրբուհի կատարինէ. աղօ:

Ամ սրբուհիք կուսանք, և այրիք. աղօթեցէք:

Համայնք սբք և սրբուհիք այ, բարեխօսեցէք վասն հաւա-տացելոց մեռելոց ։

Այցելու լեր տր, խնայեա նց տէր ։

Քաւարար լեր նոցա, և յար լուր մեզ տր ։

Ի համայնէ չարէ, զերծո՛ ըզ-նոսա տր ։

Ի բարկութենէ քումմէ ։ զեր ։

Ի յիշխանութենէ դիւին, զեր ։

Ի բոցոյ հրոյն ։ զեր ։

Ի բանտէ ստորներաց մահու, զերծո՛ ։

Սն ամբծի քոյոյ յղացման, զերծո՛ ։

Սն քոյոյ ծննդեան ։ զեր ։

Սան քաղցրագունեղի քոյոյ անուան ։ զեր ։

Սն բազմութեն քոյոյ ողորմու-թեան ։ զեր ։

Սն սաստկագունեղից չար-

չարանաց քոց · զեր։
Վասն մեծագնեղի քոյոյ ա-
րեան · զեր։
Վ̃ն սրբագունեղից քոյոց խո-
ցուածոց , զեր։
Վ̃ն պատուականի քոյոյ մա-
հուան , զեր։
Մեղաւորքս , զքեզ աղաչեմք
լուր մեզ ։
Որ զմարիամ արձակեցեր , և
աւազակին լուար · զքեզ։
Որ զկեցուցանելիս կեցուցա-
նես ձրի · զքեզ։
Զի զծնօղս , զմերձաւորս, և
զբարերարս մեր ՚ի պատժոց
դժոխոց ապրեցուցանել հա
ճեսցիս · զքեզ։
Զի զամ̃ հաւատացեալ ննջ-
ջեցեալս ՚ի յաւիտենական
դատապարտութենէ ազատել
հաճեսցիս · զքեզ։
Զի ամ̃ հաւատացելոց ննջե-

ցելոց , որոց 'ի յերկրի յիշատակ յատկապէս ոչ լինի , ողորմիլ հաճեսցիս • զքեզ :

Օ ի նոցա ամենեցուն խնայել և ներել հաճեսցիս • զքեզ :

Օ ի զկարօտութիւն նշ̃ լցուցանել հաճեսցիս • զքեզ :

Օ ի ջոկք հրեշտակաց պայծառապէս օգնիցեն • զքեզ :

Օ ի դասք նահապետաց և մարգարէից նպաստք նոցա լինիցին • զքեզ :

Օ ի առաքելոց երամք փառաւորք առընդունիցին զնոսա • զքեզ :

Օ ի զօրք մարտիրոսաց պայծառազգեցից պարունիցեն զնոքօք • զքեզ :

Օ ի խոստովանողաց սրբոց պարք նոցա առաջնորդիցեն • զքեզ :

Օ ի

Որ հրճուեցելոց կուսանաց
խումբք նոցա յար հետևե-
ցին . զքեզ :

Որ առ ստեղծիչն իւրեանց՝
որ զնոսա 'ի կաւոյ երկրի
կերպացոյց, անդրադարձուանալ
բաւխյեն . զքեզ :

Որ դէմ հեզին և քաղցերն
յոր նց բարեգթապէս ե-
րևեցի . զքեզ :

Որ առ աջակողմն քո 'ի վի-
ճակս ընտրեցելոց զնա մեր-
ընդունիցիս . զքեզ :

Որդի այ աղբիւր գթութեան .
զքեզ :

Որ զբանականս ունիս մահու և
դժոխոց . զքեզ :

Գառն այ, որ բառնաս ըզ-
մեղս աշխարհի, շնորհեա՛
նց զհանգիստ :

Գառն այ, որ բառնաս ըզ-
մեղս աշխարհի, շնորհեա՛

նոցա զհանգիստ․

Գառն Այ, որ բառնաս զմեղս աշխարհի, շնորհեա՛ նոցա զմշտնջենաւորն հանգիստ։

Քն անսա՛ մեզ։

Քն յար լո՛ւր մեզ։

Տր ողորմեա՛յ։

Քն ողորմեա՛ց։

Աղօթք։

Քեզ տր յանձն առնեմ զհոգի ծառայի քո, կամ աղախնոյ քո, զի փախճանեալ 'ի կենցաղոյս կենդանասցի 'ի քեզ․ և զմեղս զորս տկարութբ մարդկայնոյ կենցաղավարութեն է գործեալ, դու ներմամբ քոյոյ ողորմածագունեզի գթութեն ջնջիցես․ տբ մերով յսի քսի․ ամէն։

Հայր մեր, որ յերկինս։

Նեք

Տուն Հ՟ Դուէլոյ :

Յաւուր յայնմիկ յաւուր ցասա-
ման,
բնաւք կենցաղք յաձիւն դառ-
նան,
ըստ գուշակի և ըստ դաւ-
թեան :
Որքան երկիւղ է լինելոյ,
մինչ դատաւորն է առգալոյ ․
զհամայնս յանկարծ տարա-
ցրելոյ :
Փողն ահաբեկ յորժամ հնչի,
՚ի գերեզմանս համրոյ երկրի ․
բնաւին բոլոր յառեան ածի,
Մահն և բնութին յոյժ եր-
կիցեն ․
մինչ ստեղծուածք հայյառ-
նիցեն ․
զի դատողին համարս տայցեն :
Գիրք գրեցեալ յառաջբերի,
բոլորն յորում պարունակի ․

ուստի աշխարհ խնկադաւրի .
Մ՝ինչ դատաւորն յատեան նստցի ։
որինչ թաքչի արտաբացցի ,
ոչինչ անվրէժ յայնժամ թողցի ։
Զ՛ինչ անդ թշուա՞ռս եմ ոգելոց ։
կամ զո՛ր միջնորդ աղերսելոց ։
մինչ են հազի՞ւ արդարք կելոց ։
Արքայդ սարսելւոյ մեծութեան .
զձիր ընձեռող կենդանութեան ,
կեցո՛ զիս աղբիւր գթութե՛ ։
Յիշեա՛ յս՟ գթած տ՟ր իմ,
որ մարմնացար 'ի պատճառս իմ,
մի՛ մերժեր զիս մինչ դատիցիմ ։

Ի խնդրել զիս նստար խոնջեալ,
փրկեցեր զիս 'ի խաչ ելեալ,
տո՛ւր զի՛ իցեմ քեւ փրկեցեալ։
Արդար դատող վրէժխնդրութեան,
զձիր շնորհեա ինձ թողութ՟,
յառաջ քան զօր դատողութեան։
Իբր յանցաւոր միշտ տաղնապիմ,
զի շառագնեն մեղք զերեսս իմ.
ինձ մաղթողիս ներեա տ՟ր իմ,
Որ զմարիամ արձակեցեր,
աւազակին իսկ ներեցեր,
զյոյս ինձ եւս մեծ շնորհեցեր։
Աղերսանք իմ ոչինչ արժեն,
բայց գթութ՟դ առ քեզ ելցեն,
զի մի՛ գեհեանք զիս կիզիցեն։
'Ի մէջ օդեւաց զտեղի շնորհեա

յայծեաց 'ի բաց զիս որոշեալ,
յաջակողման քում զետե-
ղեալ :

Մինչ զանիծեալս տարհեր-
քիցես ,
հրոյն կիզման առմատնիցես ,
զիս ընդ օրհնեալս հրաւիրի-
ցես :

Պիմօք կորիւք զքեզ աղեր-
սեմ ,
զսիրտ իմ փղձկեալ քեզ նուի-
րեմ.
զհոգ վախճանի իմ քեզ յանձ-
նեմ :

Որ արտասուաց օրն այն
լսկ է .
մինչ յաճիւնից նա յառնիցէ ,
որ ըստ մեղաց դատելի է :

Սմին ուրեմն ած ներեա ,
գթութբ քով յս խնայեա ,
և զհանգիստ յարաշնորհեա :
ամէն :

Սաղ

Մաղթանք վն՛ ժամու ննջման ։

Յանուն Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ. ամէն ։

Զգիշերս հանգիստս, և ըզ-վախճանս կատարեալս շնոր-հեսցէ մեզ տէրն ամենակարօղ ։ ամէն ։

Օգնութիւն է մեզ յանուանէ տն՛, որ արար զերկինս և զեր-կիր ։

Հայր մեր ։ Ողջոյն քեզ ։ Խոստովանիմ առաջի տն՛, և այլն ։

Աղօթք ։

Այց արա աղաչեմք տր՛ բնա-կութեանս այսմիկ, և զա՛մ նեն-գութիւն թշնամւոյն 'ի սմանէ 'ի բաց մերժեա, և հրեշտակք քո սուրբ բնակեսցեն 'ի նմա, որք և զմեզ 'ի խաղաղութե

պահպանիցեն , և օրհնութիւն քո լիցի 'ի վերայ մեր միշտ , տէրամբ մերով յսիւ քսիւ . ամէն ։

Աղ. պահապան հրեշտակին ։

Ո՛վ հրեշտակ Այ , որ ես պահապան իմ , յանձնաւանեմ զիս քեզ , լուսաւորեա՛ զիս աղաչեմ այսօր . զթութեամբ վերնականս պաշտպանեա՛ իսկ զիս , հովուեա՛ և կառավարեա՛ . ամէն ։

Տէր , որ զարմանալի կարգաւ զսպասաւորութիւն հրեշտակաց , և մարդկան տնօրինես , շնորհեա՛ մեզ այցարար , զի որովք քեզ յանդիման եղելովք պաշտօն քեզ 'ի յերկինս մատուցանի , նոքօք և կեանքն մեր 'ի յերկրի պաշտպանիցի . տէրամբ մերով յսիւ

յաւի՛ քաւի՛ · ամէն ։

Յեշարական Տծածնէին ։

Ո՜վ ամենասրբուհի մայր մերոյ փրկչին , որ ես դուռն ընդ անցս երկնից , և աստղ ծովու ։

Օգնեա՛ աղաչեմք ժողովրդեանն գլթեցելոյ , որպէս զի զարթիցէ նոցին այցելուն ։

Դու որ ծնար 'ի սքանչումն բնութե՛ զտէրն քո արարիչ , կոյս նախկնագոյն , և վերջնագոյն ։

Որ 'ի բերանոյն գաբրիէլի ընկալար զողջոյնն զայն , մեղաւորացս յար գթա՛ ։

Հրեշտակ Տ՛ն աւետեաց կուսին մարիամու , և յղացաւ 'ի հոգւոյն սր՛բ ։ Ողջոյն քեզ · Ա՛ւ ։
Ահաւասիկ կամ աղախին · Ա՛ւ ։
Եւ բանն մարմին եղև · Ա՛ւ ։

Օ շնորհս քո աղաչեմք. և
այլն որպէս 'ի վերոյ . Ճծէ :

Աղօթք :

Տէր որ զպարգևս յաւիտենականաց կենաց երանուհւոյն մարիամու ճոխացելով կուսութե՟ք սեռի մարդկայնոյ ընծայեցեր , շնորհեա՛ մեզ աղաչեմք , զի կնա վասն մեր բարեխօսել զգասցուք , որով արդիւնաւորեցաք զպարգևիցն կենացըն ընդունիլ , զՏէրն մեր յս
քս . ամէն :

Ողջոյն քեզ Թագուհի երկնից.
Ով տիրուհի հրեշտակաց .
Սալվէ արմատ կենաց :
Ողջոյն քեզ դուռն յորմէ լոյս
աշխարհի ծագեցաւ :
Ողջ լեր ով ամենագեղեցիկ .
և վս մեր զքս աղերսեա՛ :
Արժանացո՛ զիս գովել զքեզ

կոյս սրբազան .

Եւ տուր ինձ զօրութիւն ընդ-դէմ թշնամեաց քոց :

Աղօթք .

Շնորհեա՛ ամենակարօղ ած նուաստութեան մերում զնը-պաստ , զի որք զյիշատակ սըր-բուհւոյ ածածնին միշտ առ-նեմք , օգնութբ նորին բարե-խօսութեն 'ի մերոց յառնի-ցեմք յանիրաւութեց , տն մե-րով յսիւ քսիւ . ամէն :

Ուրախ լեր թագուհի երկնից ալէլուիա :

Քանզի զոր 'ի քեզ կրել ար-ժանաւորեցար , ալէլուիա :

Յարեաւ ահա որպէս ասացն , ալէլուիա :

Խնդա՛ եւ ուրա՛խ լեր կոյս մա-րիամ , ալէլուիա :

Զի ճշմարտապէս յարեաւ տէրն . ալէլուիա :

Աղօթք

Աղօթք։

Ա՛ծ որ յարութեամբ որդ-
ւոյ քոյ տ՛ն մերոյ յ՛ի ք՛ի
զաշխարհս հրճուեցուցեր, շը-
նորհեա՛ աղաչեմք զի ՚ի ձեռն
ծնողի ն՛ր կուսին մարիամու
ընդունիցիմք զխնդութ՛ի կե-
նաց մշտնջենաւորաց, նոյնով
յ՛իւ ք՛իւ տէրամբ մերով։
ամէն։

Ողջ լեր թագուհի մայր ո-
ղորմութե, կեանք, քաղցրու-
թիւն, և յոյս մեր ողջ լեր։
Առ քեզ վերադոչեմք աքսո-
րեցեալ եւայի որդիքս։ Առ
քեզ յար հառաչեմք, հեծե-
ծելով և ողբալով յայսմանէ
արտասուաց վայրէ․ արդ ու-
րեմն ով փաստաբանն մեր, դար-
ձո առ մեզ զողորմածագու-
նեղ հայեցուածս քոյոց աչաց։

Եւ

Եւ զՅս բարեբանեցել զպտուղ որովայնի քո զկնի այսր աքսորականի վայրիս ցոյց մեզ· ո՛վ համեղաբարոյ, ո՛վ գթած, ո՛վ քաղցր կոյս Մարիամ։ Աղօթեա՛ վն մեր սբ Ածածին։ Զի խոստմանցն Քի արժանաւորեսցուք։

Աղօթք։

Ամենակարող եւ մշտնջենաւոր Ած, որ փառաւորի մօրն եւ կուսին Մարիամու զհոգի եւ զմարմինն հոգւոյն սբյ գործակցութբ նախապատրաստեցեր, մինչ զի վայելչական տաղաւար արժանաւորեցաւ լինել որդւոյ քում։ Տուր մեզ աղաչեմք, զի որք նորին յիշատակաւն հրճուիմք, նորին եւս գթածի բարեխօսութեամբ 'ի չարեաց մեզ առկաս-

ցէ-

ցելոց, և 'ի յաւիտենականէ
զերծանիցիմք մահուանէ, տ̄բ
մերով յ̄սիւ ք̄սիւ. ամէն:

Աղօթք մերձ առ աննջողեանն աւետեաց:

Լուսաւորեա՛ տ̄ր ա̄ծ աղա-
չեմք զխաւար մեր, և զնեն-
գութիւս բոլորի այսորիկ գի-
շերիս տարամերժեա՛ 'ի մէնջ,
զի դու ես այցելու մեր. տ̄բ
մերով յ̄սիւ ք̄սիւ. ամէն:
Գոհանամք զքէն թագաւոր
ա̄ծ ամենակարող, յաղագս
համայնից բարերարութեանց քոց
'ի քէն առ մեզ եղելոց: Աղա-
չեմք տ̄ր հաստատ ամենից մերոց
յանուն քո ս̄բ բարերարաց,
զկեանս յաւիտենականս, վ̄ն
բարեաց զորս արարին մեզ:
Յոգւոց ամենեցունց հաւա-
տացելոց ննջեցելոց շնորհեա՛
և

և ողորմութե՟ն ՛տյ հանգի-
ցեն 'ի խաղաղութ՟ե . ամէն ։

Այլ եւս աղօթք ։

Ո՛վ մշտնջենաւոր և ողորմած
ա՟ծ , ահաւասիկ ես նուա՛ս-
տագունեղ ստեղծուա՛ծ քո ,
՟ը կարի իմում և գիտութե
անկեալ յերկիր առաջի քոյոյ
մեծութ՟եդ , վերընծայեմ
քեզ զհամայնս գոհութ՟իս , զորս
կարէ հաւատարիմ ոք ծառայ
նու՛էրել իւրում տ՟ն առատա-
բաշխի , վ՟ն անթուե՛լեաց բա-
րերարութ՟եցն , զորս մինչև
ցայժմ ինձ արարեր ։ Նաւ հայ-
ցեմ 'ի քէն վ՟ն քոյոյ գթածի
բարեհաճութ՟եդ , մի՛ անտես
առնիցես զիս , զի մի՛ անկա-
նիցիմ յաչաց քոց ։ այլև գո-
հանամ զքէն , և բարեբանեմ
զքեզ ,

զքեզ, վ՟ն զի յաւուր յայսմիկ բարեգթապէս պահպանեցեր զիս, ազատեցեր, և պահեցեր 'ի բազմաց վտանգից՝ ը՟ս հոգւոյ և ըստ մարմնոյ, Թէև վ՟ն մեղաց իմոց արժանի էի 'ի բաց մերժիլ 'ի քէն. Ուստի 'ի խորոց սրտի իմոյ ապաշխարեմ զյանցանս զորս գործեցի այսօր ընդդէմ քում հանդիսավեհութեան, վ՟ն ոչ սիրելոյ զքեզ, և վ՟ն ոչ ընդունելոյ և պահելոյ զպատուիրանս քո, ըստ որում պարտ էր ինձ առնել: Արդ շնորհեա՛ ինձ ո՛վ մարդասէր տ՟ր անցուցանել զգիշերս զայս խաղաղականաւ հոգւով, Թարց անկանելոյ 'ի ցնորս գիշ՟ականս. քանզի 'ի ձեռս քոյ յանձնառնեմ 'ի գիշերիս յայսմիկ, և զ՟մ աւուրս կենաց իմոց զհոգի և

զմար-

զմարմին իմ։ պահեա՛ ուրեմն
պահպանեա՛ և ազատեա՛ զիս
'ի գիշերիս յայսմիկ, և յամ
ժամու 'ի փառս քո, 'ի պատիւ
ամենօրհնեցելոյ սրբուհւոյ
կուսին մարիամու, 'ի փրկու-
թիւն հոգւոյ իմոյ, և յօգուտ
մերձաւորաց իմոց։ ամէն։

Սուրբ գրիգոր լուսաւորիչ

Քարոզ։

Ս. զածածինն` և զամ սբս բարեխօս արասցուք առ Հայրն 'ի յերկինս. զի կամեցեալ ողորմեսցի, և գթասցէ կեցուսցէ զարարածս իւր։ Ամենակալ տր ած մեր` կեցո և ողոր։

Աղօթք։

Ընկալ տր զաղաչանս մեր` բարեխօսութբ սբ ածածնին անարատ ծնողի միածնի որդւոյ քոյ, և աղաչանօք ամ սբց քոց։ Լուր մեզ տր, և ողորմեա. Ներեա քաւեա և թող զմեղս մեր։ Արժանաւորեա գոհութբ փառաւորել զքեզ ընդ որդւոյ և ընդ սբյ հոգւոյդ. այժմ, և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

Օրհնեալ տր մեր յս քս, ամէն։ Հայր մեր, որ յերկինս։

Սրբոյն Գրիգորի Նարեկացւոյ ասացեալ աղօթք առ աստուածութեան ։

Բան . ղդ ։

Արքայ երկնաւոր, Թագաւոր բարձրեալ, տէր բոլորից, ամենից ակնկալութիւն, ըստեղծող տեսականաց, հաստիչ իմանալեաց, պատճառ եղանութեանց . կազմիչ համդերձելոց . տուիչ լուսոյ, առիթ առաւօտու, պատրաստիչ վաղորդայնի, երևեցուցիչ երեկորի, տարրիչ խաւարի, արուեստաւոր բարեհնար, իմաստուն գործօնեայ, քաւարան օրհնեալ, հալիչ մեղանաց, հալածիչ ցաւոց,

քակ

քաւիչ դառնութեց , պահ-
պանարան հանգստեան , հր-
նարք նիրհման , յարմարիչ
քնոյ , պարգեւիչ ննջման . շրն
չոյ յարակարգունի , զգայութե
տեւողութի , ցրիչ ցնորից , յե-
ղանակիչ անրջոց , փոխարկուն
զարհուրմանց , այլայլութիւն
տխրութեց , խափանիչ խիթ-
մանց , ընդարձակիչ կարծեաց ,
համագրութի ծփմանց , ահա-
գնութի խարդախմանց , հար-
ուածիչ գիւաց , փախուցիչ
ախտից , ընկղմիչ պայթագ-
ղուեց : Պաշտպանեա երկնա-
տեղծ ձեռամբդ , զօրացո բար-
ձրացեալ քո աջովդ , ամփո-
փեա ամենակալդ թեւօք , ծած-
կեա ա͞ծեան խնամօքդ , ամ-
րացո վերակացութե վերնայ-
նոցդ , շուրջանակի պարսպեա
զուարթակօքդ անմահից , 'ի

յամենուստ սպարփակեալ կցոր
դութ՟ հրեշտակացդ. վանեալ
զընդդիմամարտն իմ զինուո֊
րութ՟ զուարթնոցդ. պատսպա֊
րեալ զսասանեալս ա՟ծածնիդ
մաղթանօք. զբանաւորս անդ֊
րանկացդ բարեկարգեալ ինձ
պահապան: Ա՛ց ընդ աչացս
դիմաց, և զմտացս իմ տեսա֊
նելիս. զգաստ արա ը՟ ոգւոցս
և զծանրաբեռն կրիցս դանդա
ղութ՟. վերայօ տ՟ր 'ի զգայու֊
թեանցս զմածեալս յիմարութ՟.
բարձ միայն բարեգործ զպատ
րուակիս թանձրութ՟: Ընդ
սկզբան բերմանս լուսոյ ո֊
ղորմութ՟ քո ծառեալ. ընդ
ելից արևուն՝ արդարութ՟ արե֊
գակնդ 'ի յանձկութ՟ սրտիս
մտցէ. Ճառագայթ քո փա֊
ռացդ 'ի յիմաստիցս խորհրդա.
րանն ջահեսցէ. խաչիդ տեառ.

նաք.

նագրութե՛ն ընդ շունչս և ընդ մարմինս համաափիւս տարածեսցի ։ Յանձն առնեմ քեզ յաւուրս՝ գքո յարմարեն տաղաւարս պաշտպանաւ ոգւոյս որ 'ի սմին ։ Զի դու ես ա͞ծ անքննին, առ ամենեսին բաւական, և յամենայնում բովանդակ, օրհնեալ յաւիտեանս. ամէն ։

Սրբոյն Հօրն Գրիգորի Նարեկացւոյ ասացեալ ճառաբանք աղօթարարք արհաւրաց Գեղջերայնոյ ։

Բան. ԺԶ ։

Ընկա՛լ քաղցրութե՛ն տե՛ր ա͞ծ հզօր՝ զդառնացողիս զաղաչանս. մատի՛ր գթութե՛ն՝ առ պատկառեալս դիմօք. փարատեա՛ ամենապարգե՛ւ զամօթական

կամ տխրութիւն . բա՛րձ յինէն ո-
ղորմած՝ զանբերելի ծանրու-
թիւն . անջրպետեա՛ հնարա-
ւոր՝ զմահացու կրթութիւն .
աւարեա՛ միշտ յաղթող՝ զխա-
բողին հաճութիւն . բացադ-
րեա՛ վերնային զմոլելոյն մա-
ռախուղ . կնքեա՛ կեցուցիչ՝
զկորուսչին ընթացմունս . ցրը-
ուեա՛ ծածկատես՝ զըմբռնո-
ղին չար գտմունս . խորտա-
կեա՛ անքննին՝ զմարտողին դի-
մեցմունս : Տեառնագրեա՛ քո
անուամբդ՝ զլուսանցոյց երդ-
յարկիս . պարփակեա՛ քո ձե-
ռամբդ զառաստաղ տաճա-
րիս . գծագրեա՛ քո արեամբդ՝
զմուտ սեմոց սենեկիս . կեր-
պացո՛ զքո նշանդ՝ 'ի հետ-
ելից մաղթողիս . ամրացո՛ քո
աջովդ՝ զհանգստեանս խշտի .
մաքրեսցես 'ի հալեից՝ զծած-
կա-

կարան անկողնոյս . պահես-
ցես քո կամօքդ՝ զտառապեալ
անձն ոգւոյս . անխարդախ
արասցես զքո շնորհեալ շունչ
մարմնոյս . կացուսցես շրջա-
փակ՝ զպար զօրուդ երկնայ-
նոյ . կարգեսցես 'ի դիմի ընդ-
դէմ դիւացն դասու : Տէր
հանգիստ բերկրութե մահա-
հանգոյնս նիրհման 'ի խորու-
թե գիշերիս , բարեխօսութք
հայցուածոյ սրբոյ ածածնիդ՝
և ամ ընտրելոց : Ամփոփեալ
պարուրեա՛ զպատուհան տեսու-
թեանց՝ զզայարանացս իմա-
ստից , անզարհուրելի զետեղ-
մամբ , 'ի ծփական խռովու-
թեանց կենցաղական զբաղ-
մանց , անրջական երազոց ,
խօլականաց ցնորից , յիշատա-
կաւ քո յուսոյդ՝ անվնասելի
պահպանեալ : Եւ սթափեալ
վերս-

վերստին 'ինոյնջմանէ ծանրութեան, ամենազգաստ արթնութիւն, հոգենորոգ զուարթութիւն, 'ի քեզ արձանացեալ, զայս ձայն մաղթանաց՝ բուրմամբ հաւատոց քեզ ամենորհնեալ թագաւոր փառաց անձառից՝ փառաբանողաց երկնագումար խմբից երգակցեալ՝ յերկինս առաքել. Զի դու փառաւորեալ ես յամ̃ արարածոց՝ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Նորին սրբոյն Գրիգորի Նարեկացւոյ աղօթք կցորդաւոր:

Բան. խա:

Որդի Աստուծոյ կենդանւոյ օրհնեալ յաւիտեանս, հօրդ ահաւորի անքննին ծնունդ· որ տկարանայ առ ՚ի քէն և ոչինչ: Որ ՚ի ծագել անստուերն նշուլից՝ ողորմութեան քո փառաց, հալին մեղք, հալածին դևք, ջնջին յանցանք, խզին կապանք, խորտակին շղթայք, կենդանանան մահացեալք, բժշկին հարուածք, ողջանան վէրք, բառնին ապականութիւնք, տեղի տան տխրութիւնք, նահանջին հեծութիւնք· փախնու խաւարն, մեկնի մէգն, մերժի մառախուղն, փարատի մռայլն· լու-

այս

պատուի աղջամուղջն . վերանայ
մութն , գնայ գիշերն , տա-
րագրի տագնապն , չքանան
չարիքն , հալածին յուսահա-
տութիւնքն . և թագաւորէ
ձեռն քո ամենակար , քաւիչդ
ամ̄ի : Որ ոչ եկիր կորուսանել
զմարդկան ոգիս՝ այլ կեցու-
ցանել . թող ինձ զանթիւ չա-
րիսն իմ բազում ողորմութ̄բ
քո : զի դու միայն ես յերկնի
անճառ , և յերկրի անզնին .
'ի տարր գոյից՝ և յեզրս ծա-
գաց աշխարհի . սկիզբն ամ̄ի
և յամ̄ի , ամ̄ լրմամբ օրհնեալդ
'ի բարձունս . և քեզ ընդ հօր,
և հոգւոյդ ս̄բյ փառք յաւի-
տեանս . ամէն :

Նորին ս՟բյն Գրիգորի Նարեկացւոյն, այլ մաղթանք գիշերային ։

Բան. ՂԷ ։

Ամէն յաւիտենական, բարե-
բար, և ամենակալ. ստեղծիչ
լուսոյ, և յօրինիչ գիշերոյ.
կեանք ՚ի մահու, և լոյս ՚ի
խաւարի. յոյս ակնունողաց,
և երկայնմտութ՟ի տարակու-
սելոց, որ ամենարուեստ ի-
մաստութ՟բ քո դարձուցանես
յայգ զստուերս մահու. ան-
նուաղ ծագումն, և անմուտ
արեգակն. քանզի ոչ զօրէ
ծածկել զփառս տէրութե քոյ
խաւար գիշերոյ ։ Որում կրկ-
նի ծունր երկրպագութ՟ե ամ՟
եղելոց, երկնաւորաց և երկ-

րաւ

րաւորաց, և սանդարամետա-
կանաց. որ լսես զհեծութիւն կա-
պելոց, և հայիս յաղօթս խո-
նարհաց, և ընդունիս զխնդր-
ուածս նոցա։ Ածդ իմ, և թա-
գաւոր իմ. կեանք իմ, և ա-
պաւէն իմ. յոյս իմ, և վստա-
հութիւն իմ, յս քս ածդ ամի.
սուրբդ հանգուցեալ 'ի հոգիս
սրբոց. մխիթարութիւն վշտաց, և
քաւարան մեղուցելոց. որ գի-
տես զամ յառաջ քան զլի-
նել նոցա։ Առաքեա զպահ-
պանողական զօրութիւն աջոյ
քոյ, և փրկեա զիս յերկիւղէ
գիշերի, և 'ի դիւէ չարէ։ Աղ
զի զանյիշատակ սոսկալի, և նք
քո անմոռանալ՝ միշտ համբուրեն
շրթամբք հոգւոյ՝ ըղձութեն
շնչոյ, կեցից պահպանեալ ընդ
այնոսիկ՝ որ կարդան զքեզ 'ի
բոլոր սրտէ։ Եւ 'ի դրունս
խա-

խաչի քոյոյ նշանիդ , զոր ած֊
ային արեամբ քո ներկեալ նո֊
րոգեցեր , և 'ի նոյն շնորհ ող֊
գեգրուն զմեզ մկրտեցեր . և
'ի փառս պատկերի քոյ նկա֊
րեալ յօրինեցեր , այսու պար֊
գևօք ածականօք՝ ամաչեսցէ
սատանայ , քակտեսցի՛ն մեքե֊
նայքն , բարձցի՛ն որոգայթքն ,
պարտեսցի՛ն մարտուցեալքն ,
պակասեսցի՛ն զէնքն սայրա֊
սուրք , մերժեսցի՛ մէգն , փա֊
րատեսցի խաւարն , մեկնեսցի
մառախուղն . բազուկ քո հո֊
վանեսցի , և աջ քո կնքեսցէ :
Վասն զի գթած ես , և ողոր֊
մած . և անուն քո կոչեցեալ
է 'ի մեզ ծառայից քոց : Ու֊
քեզ Ը հօր՝ հոգւովդ սրբով
փառք , և իշխանութի , յաւի֊
տեանս յաւիտենից . ամէն :

Սուրբն մերոյն Գրիգորի Նարեկացւոյ պաղատանք առ սբ Ածածինն ։

Բան . Ձ ։

Եւ արդ՝ 'ի վերայ այսքանեաց յուսահատութեանց, և անհարկու սրտաբեկութեց, պակուցանողական սոսկութեանց, ածային բարկութեց, տագնապեալ ոգւով թախծութեան խոպառ, աղաչեմ զքեզ սուրբ ածածին ։ Հրեշտակ 'ի մարդկանէ . մարմնատեսիլ քերովբէ . երկնաւոր արքայուհի . անխառն եբրև զօդ . մաքուր ոսկ լոյս . անշաղախ ըդ նմանութե պատկերի առաւելլին բարձրութե . գե-

րա

րաղանց քան զընակութիւն
անկոխելին սրբութ՟եց. երա-
նաւոր խոստմանն տեղի. ե-
դեմ շնչական. ծառ կենացն
անմահից բոցեղէն սրովն պա-
րունակեալ: Ի բարձրեալն
հօրն զօրացեալ և հովանա-
ցեալ. հանգստեամբ հոգ-
ւոյն հանդերձեալ և մաքրա-
գործեալ. բնակութ՟ք որդ-
ւոյն յարդարեալ, և տաղա-
ւարեալ: Միածինն հօր, և
քեզ անդրանիկ. որդի քո
ծննդեամբ, և տէր արար-
չութեամբ: Ընդ անաղտ մաք-
րութեանդ՝ և ամբիծ բա-
րի. ընդ անարատ սրբու-
թեանդ՝ և խնամակալ բա-
րեխօս: Ընկա՛լ զմաղթանս
այսր աղերսանաց քում դա-
ւանողիս, և մատո՛ ընծայեա՛

ընդ

ընդ սմին խառնեալ զբանն իմ նախնի՝ մեծիդ ներբողի՝ 'ի քոյդ պաղատանս։ Հիւսեա՛ միացի՛ զմեղուցելոյս զբան հեծութիւն ընդ քումդ երջանիկ և խնկաւորեալ հայցուածոց, տունկդ կենաց պտղոյն օրհնութեան։ Ով 'ի քեն միշտ օգնեալ և բարեգործեալ, և 'ի միջնորդական քո ծնելութիւնդ ապաւինեալ և լուսաւորեալ՝ կեցից քո՛վ որդւոյ քոյ և ձոն։

Օժանդակեա՛ թևոցդ աղօթիւք խոստովանեալ մայրդ կենդանեաց՝ և յելիցն իմ յերկրէս հովտէ։ առանց լլկանաց հետևել 'ի կեանս օթևանայդ պատրաստութեան. զի թեթևասցի կատարածն իմ՝ ինձ ծանրացելոյս անօրէ-

նու

նուաճեցամք ։ Արասցես տօն ինձ բերկրութեան՝ զօրն իմ տագնապի՝ ողջացուցիչ երկանցն եւայի ։ Բարեխօսեա՛, խնդրեա՛, աղաչեա՛. զի Տր անձառեալ ի մաքրութենդ՝ և ահա զբանիդ հաւատամ զընդունելութիւն ։ Արտասուօք օգնեա փրանգեցելոյս՝ գոլեալս 'ի կանայս . ծնունդ խոնարհեցո առ իմ հաշտութիւն՝ ծնօղդ Այ . ընդ իմում թըշուառիս հոգւոյ խորան բարձրելոյն . ձեռն տուր անկելոյս տաճար երկնային . Փառաւորեա՛ զորդիդ քո 'ի քեզ նծօրէն ինձ հրաշագործել քաւութիւն և ողորմութիւն. աղախին Այ և մայր . բարձրասցի պատիւ քո ինև , և ցուցցի փրկութիւն իմ քև ։ Եթէ չես գտցես տիրամայր.

Թէ

Թէ ինձ ողորմեսցիս՝ սրբու-
հի. Թէ զկորուսեալս շահես-
ցիս՝ անարատ. Թէ զհար-
թուցե՟լս յանձանձեսցես՝ եր-
ջանիկ. Թէ զամաչեցեալս
յառաջ մատուսցես՝ բարեշը-
նորհ. Թէ յուսահատելոյս
ինձ միջնորդեսցես՝ մի՛շտ 'ի բ
կոյս. Թէ զմերժեալս ըն-
տանեցուսցես՝ մեծարեալդ
յմյ՟. Թէ յիս ցուցցես բը-
գթածութիւն՝ լուծիչդ ա-
նիծից. Թէ զծփեալս հաս-
տատեսցես՝ հանգիստ. Թէ
'ի խռովութեանցս յուզմանց
փոխեսցես զիս՝ խաղաղարար.
Թէ վրիպելոյս ինձ հնարա-
ւորեսցես՝ գովեալ. Թէ փառն
իմ մտցես 'ի հանդէս՝ մա-
հու նահանջից. Թէ զդառ-
նութիւնս իմ անուշեսցես՝
քաղցրութիւն. Թէ զլաժան-

 մանն

մա՛նն իմ խաւարոց քակտեսցես՝
հաշտութի . թէ զա՛նմաքրու-
թիւնս իմ բարձցես՝ եղծ-
մա՛ն ընդոտնից . թէ զմատ-
նեալս մահու փրկեսցես՝ կեն-
դանի՛ լոյս . թէ զլալեացս
ձայն հատցես՝ բե՛րկրութիւն .
թէ զխորտակեալս կազդու-
րեսցես՝ դե՛ղ կենաց . թէ 'ի
կործանեալս յիս ակնարկես-
ցես՝ հո՛գելից . թէ ողորմու-
թեամբ ինձ պատահեսցես՝
կտա՛կ նուիրեալ . օրհնեալդ
միայն 'ի շրթունս անբիծս
լեզուաց երջանկաց : Ի հա
կաթիլ մի կաթին՝ քումդ կու-
սութեան՝ յանձն իմ անձրե-
եալ՝ կենաց ինձ զօրէ . մայրդ
բարձրելոյ ա՟ծն յիւր արարչին
երկնի , և բնաւին երկրի :
Ո որ անճառապէս ծնար բո-
վանդակ մարմնոյն , և հա-

մայն ա̃ծութե̃ն . որ փառա-
ւորեալն է ընդ Հօր , և Հոգ-
ւոյն սրբոյ՝ էութ̃բ , և անքն-
նութեամբ մերոյին բնութ̃բս
միացելով՝ ամենայն և յամե-
նայնում . մի յերրորդուէ̃ն .
նմա փառք յաւիտենից յաւի-
տեանս . ամէն .

Սէյն ներածական համերոնացուցն աղերս մաղթանաց՝ խօսի ընդ յս̃ի ։

Այլ դու նայեա՛ յիս ամենակարօղ տ̃ր իմ յս̃, յաթոռոյ փառացդ և շնորհաց, տալով անարժան քո ծառայիս զանխռով միտս՝ ՚ի յոյս հանդերձեալ քոյ յուսոյդ ։ Տե՛ս տ̃ր թէ որքան վտանգիմք յաղցաւոր կենացս կրից ՚ի զանազան հողմոց բքաբեր շնչմանց երեքալեանն խռովութ̃, թշուա՛ռացեալ մտացս երևել ։ Զանկիմ տ̃ր, պտուղ գործոց քեզ նուէր հաշտութե̃ . քան-

զի զոր ունել կարծէի՝ մաշեն պակասեաց՝ 'ի քում ահաւորութենդ եկեալ գիտութիւն։ Եւ ես մերկ՝ և Թափուր, կիսամեռ՝ և ոգեկործան, միայն զմարդասիրութեն ոտիցդ կախիմ՝ բուռն հարեալ զդմանէ, և ոչ երբէք զԹողուլն ախորժեմ։ Հա՛ն զիս 'ի չարս շաւղաց, զորս բերանով իմով աղարտեմ։ Եւ ուսո՛ զճանապարհս քո ուղիղս, որում կամօք սրտիս վկայեմ։ Ընկայ 'ի մահիճս մեղաց, և ես ինձէն զգարշութի մեղացս բողոքեմ։ Տո՛ւր զբժշկութի ախտացեալ հոգւոյս, որ առողջացուցանել զայլս խաբեմ։ Ո ուխտս հօծեալս բանի յեկեղեցիդ անդրանկայ առաջի տմ՝ երկիւղածաց քոց նուիրեմ։ Ըմբիցեն անուանկք, և յագեսցին

'ի

՚ի սմանէ և օրհնեսցեն զքեզ, որ զՏէրդ խնդրեն ։ Զաղօտացեալ քո լոյս բարեկամացն քոց ցուցանեմ, յիշեսցեն սովաւ, և դարձցին առ Տէրդ՝ որք ՚ի ծագաց երկրէ քումդ գիտութեան փափաքեն ։ Քեզ փառք պանծանք և գովու աշխարհի՝ ՚ի յերկինս փառաւորեալ, յաւիտեանս յաւիտենից ։

Լորէն նեղուելոյ՝ մաղթանք առ Տէր հոգւոյն Ած ։

Ո՜վ Տէր՝ և դաստիարակ, հեզ և խնամօղ Ած իմ հոգւոյ, շնորհեա՛ ՚ի մրրկեալ ծովս խորհրդոյս զսիւք շնորհիդ՝ որով խաղաղի . և ո՜վ միշտ երախտիւք քո ստացար զիս քեզ պարտական գոլենալի, լի՛ց և այժմ

զբերան իմ օրհնութե՟ որ ցըն֊
ծալի. Թէպէտ և ես անար֊
ժան տաճար լինել քումդ
հանգստի, այլ դու առատ՝
առ միայն գործի հնչման քո
ձայնի. և զանձառ խորհրդոյ
քոյ հանձար տարփալի, բա֊
ցեալ փայլեցո՛ խնդրողաց նո֊
րին առաջի. ՚Ի փառս պատ֊
ուո՛յ մեծի քոյ անուա՛ն սքան֊
չելի, և ինձ կշտամբեանս
բարբառ բերանոյս ժխտող
ծառայի։

Պարգևեալ նորին Ներսէսի Լամբրո֊
նացւոյ՝ աղօթք անձին. որ ՚է ծոր֊
ջուՆէ եղէ, հն ՚ի վերջս։

ՐՅԼ շուրջ պատեալ ՚ի տա֊
րակուսանացս յա՟մ կողմանց
սրտիւ՟ շաղախեցեալքս, և ունկն֊
դրութե՟ կարօտեալքս՝ նայիմք

առ

առ քեզ փորձ տկար բնութեան քահանայապետդ իմ ։ Ով որ վն մեր մեղս եղեր, զի մեք լիցուք վն քոյ արդարութիւն ։ Ով որ վասն մեր երկրաւոր եղեր, զի մեք լիցուք վն քոյ երկնաւոր ։ Ով որ վն մեր հաց եղեր, զի մեք 'ի ճաշակելն զքեզ՝ սրբեսցուք ։ Տուր զպարարեալ վշտօք մարմին քո՝ ամ սրտի սրբարար կերակուր ։ Մատռուակեալ զարեան քոյ ըմպակ անմեղ կայլակէն՝ որդւոց մարդկան անմեղութե ըղ-մայլումն ։ Զգեալ զփրկական քոյ զխաչդ զօղելոյս 'ի ծով աշխարհիս առ քեզ վերածիչ ։ Կարօտացաք շնորհի՝ սփռեալ ։ Լքաք 'ի գործոց՝ քաւեալ ։ Խարխափեմք զխաւար՝ ճառագայթեալ ։ Կործանեցաք 'ի հաւատոց՝ հաստատեալ ։ Դու

ես յոյս, դու ես լոյս. դու ես
կեանք, դու ես քաւութի̄. դու
ինքն և անմահութի̄: Զքեզ
սպասեն յեցեալքս ՚ի շնորհս
քո. ՚ի քեն կարօտին առնուլ
փրկութի̄ խառնեալքս ՚ի մար-
մինդ քո. զքեզ ունին քաւիչ
քահանայ՝ գնեալ արեամբ
հօտս քո: Հայեաց յամենե-
սեան. սփոփեա՛ զտառապու-
թեանս մեր քոյին վաստակովքդ:
Հանդարտեցո՛ զխռովութի̄ս
մեր՝ քոյին խաղաղութե̄բդ:
Հանգո՛ զաշխատանս մեր ՚ի
քոյ օթեվանսդ. ուր դու գը-
նացեր ա՛ռ հ̄ր, և խոստացար:
Արժանացո՛ զքոյսս՝ փառաւո-
րել զքեզ այդր ընդ հօր, և
ը̄ ս̄բ հոգւոյդ յաւիտեանս.
ամէն:

Խորին ներքսական աղօթք ասացեալ առ խաչելեալն յս ։

Առ քեզ ակնարկեմ, աղբիւր ջրոյ կենդանւոյ, և աղաղակեմ, թէ ընդէ՞ր է ինձ սրբութե՟ն ծարաւել, երբ դու ես իմ սրբութիւն. կամ ընդէ՞ր փափաքեմ մաքրութե՟ն, մինչ դու ես իմ մաքրութիւն. Այսուհետև ուսեալ, եթէ դու ես իմաստութի՟ն մեզ յԱյ տուեալ արդարութիւն, և սրբութիւն. առ քեզ ծարաւիմ, քեզ փափաքեմ, քեզ տոփամ. տո՛ւր իմ ծարաւեալ ոգւոյս զքեզ զովացումն՝ աղբիւր ջրոյ կենդանւոյ խաղացելոյ 'ի կեանսն յաւիտենից ։ Ծարաւիմ ըմպել 'ի կրկին վտակաց կողիդ, որով և սրբ-

բեալ սիրով քո զմայլիմ։
Քաղցնում ուտել զմարմինդ,
որով կենդանացեալ անմահ
եմ լինիմ։ Փափաքեմ ողջա-
գուրել զխոցուած ձեռացդ,
որով հասեալ առ քեզ պսա-
կիմ։ Տռփամ ակնարկել ըզ-
դէմսդ, որոյ ապտակաւն 'ի
վերայ իմոց բժշկիմ։ Վաղ-
վաղակի լո՛ւր ինձ տէր, զի՛ նը-
ուաղեաց յինէն հոգի իմ։
Նուաղեցաւ հոգի իմ 'ի քո
անճառոդ սիրոյ։ Տոչորեցայ
յառ քեզ տռփանացդ ո՛վ վասն
իմ խաչեալ։ Թալկացայ,
յորժամ առ քեզ ակնարկեմ
ո՛վ վասն իմ ապտակեալ։ Եւ
աղաղակեմ, ցո՛յց ինձ զդէմս
քո. լսեցո՛ ինձ զբարբառ քո.
զի ձայն քո քաղցր է, և դէմք
քո գեղեցիկ. Ե՛րբ եկից՝ ե-
րևեցայց քեզ։ Ա՛րդ՝ լո՛ւր ինձ,

և

և արբեցո՛ զիս վաղվաղակի քո գիտութեամբդ և սիրով. զի և յինէն, որ հաւատամ 'ի քեզ, բղխեսցեն աղբիւրք ջուրոց կենդանութեան:

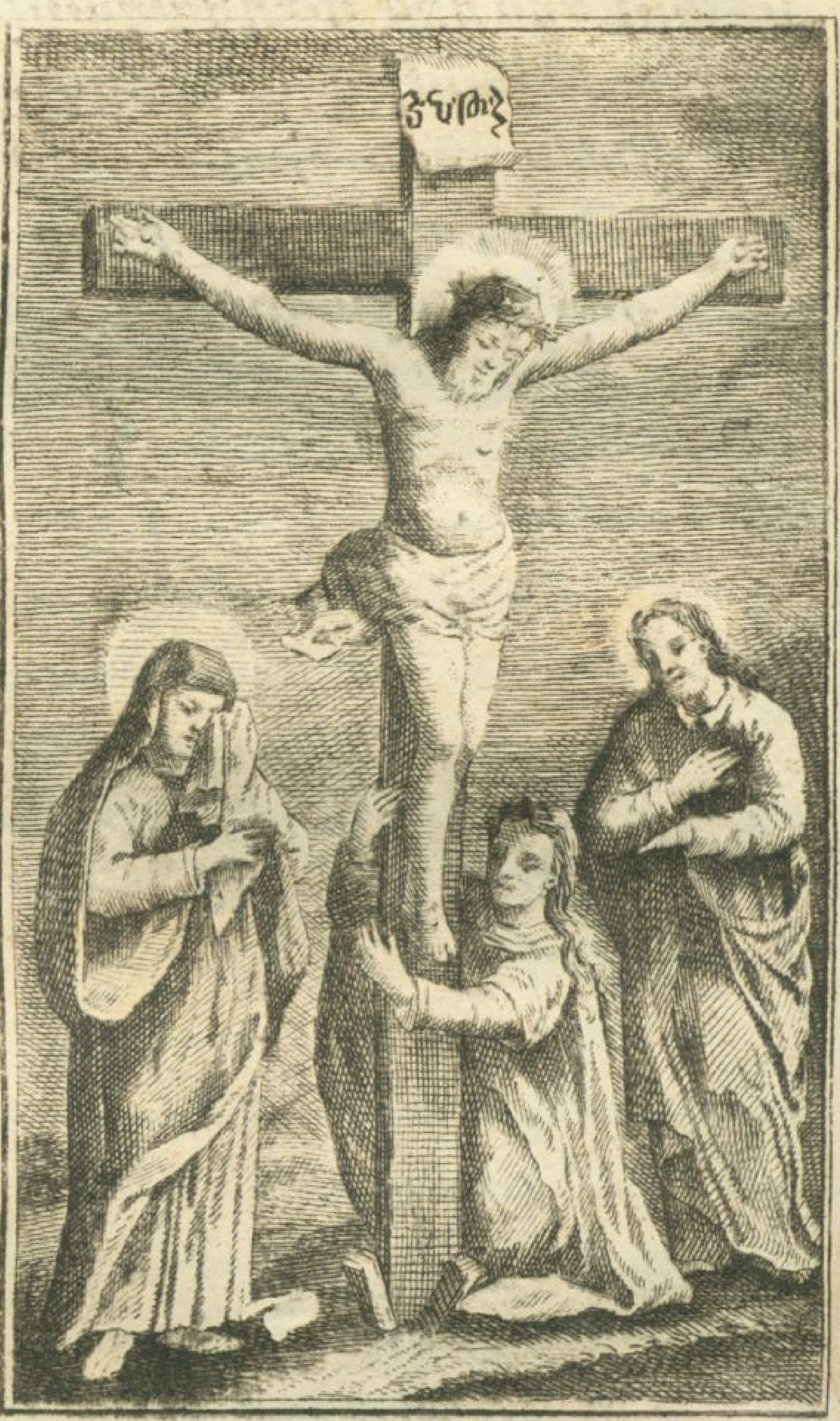

Խաչելու·թիւն մերոյ փրկչին։

Աղօթք առ ամենասրբուհին կոյսն Մարիամ Աստուածածին ։

Թագաւորեալ և ամենօրհնեալ սրբուհի միշտ կոյս Աստուածածին Մարիամ բարեխօսեա վասն իմ մեղաւորիս առ միածին որդիդ յն քն տր մեր, զի զօրութբ սբյ պատարագիս, զոր դառնակսկիծ չարչարանօք իւրովք սահմանեաց ՚ի փրկութիւն հոգւոյ իմոյ՝ ողորմեսցի ինձ, շնորհելով զթողութիւն ամ մեղաց իմոց՝ յորոց լիով սրտիւ զղջամ, և առաջադրեմ այլ ոչ ևս մեղանչել, միջնորդութբ իւր ամենազօր օգնութեամբ ․ ամէն ։

Նշ

Նշանակութիւնք խորհրդոյ սբյ պա-տարագին ՚ի Հե̅ չարչարանաց տն մե-րոյ յսի քսի ։

Աղօթք ։

Տէր իմ յսս քսս, որ վասն փըր-կութեան մերոյ հաստատեցեր զխորհուրդ սուրբ պատարա-գիս, ՚ի յիշատակ չարչարանաց քոց. աղաչեմ զքեզ, տուր ինձ այնքան շնորհ և օգնութիւն, զի կարացից մտադրութեամբ լսել զնա, և նովաւ շահիլ զպտուղ չարչարանաց քոց. ամէն ։

Քահանային երթալն ՚ի սեղանն՝ նշա-նակէ զքսի երթալն ՚ի պարտէզն ։

Աղօթք ։

Տէր իմ յսս քսս որդի այ կեն-դանւոյ՝ որ ՚ի մերձենալ ժա-մու

մու չարչարանաց քոց սկսար տրտմիլ և տխրիլ, շնորհեա՛ ինձ, զի յօժարութ՟բ համբերեցից ամ՟ն նեղութե՟ց իմոց վ՟ն սիրոյ քոյ, որ ես ա՟ծ սրտի իմոյ, և զօրու՟ն չարչարանաց քոց եղիցի ինձ փրկարար ։
ամէն ։

Քահանային ասանելին զպատարագ՝ նշանակէ զժ՟մն աղօթելն ՚ի մէջ պատարագին ։

Աղօթք ։

Տէ՛ր իմ յ՟ս ք՟ս որդի ա՟յ կենդանոյ, որ աղօթելով ՚ի մէջ պարտիզին կամեցար զօրանալ ՚ի հրեշտակէ, շնորհեա՛ ինձ, զի զօրութ՟բ սուրբ աղօթից քոց՝ հրեշտակ քո միշտ օգնեսցէ ինձ յամ աղօթս իմ
ամէն ։

Քահանայն յորժամ առնէ զխոստովա-
նեմն , նշանակէ զք̃ի անկանելն 'ի
վերայ երեսաց և զքրտանելն ա-
րեամբ :

Աղօթք :

Տէր իմ յ̃ս ք̃ս , որ աղօթելով
քո 'ի մէջ պարտիզին առ
հայրն երկնաւոր , 'ի սաստիկ
տրտմութենէդ հոսեցեր զքրտ-
տունս արեան յա̃մ երակաց
քոց . շնորհեա՛ ինձ , զի և ես յի-
շելով զչարչարանս քո հանա-
պազ հեղից յաչաց իմոց զաղ-
բիւրս արտասուաց :
ամէն :

Քահանայն յորժամ ելանէ 'ի բեմն և համբուրէ զնա, նշանակէ յորժամ քս գնաց 'ի դէմ յուդայի և համբու֊րեալ մատնեցաւ 'ի նմանէ:

Աղօթք:

Տէր իմ յս քս, որ յանձն ա֊ռեր համբուրիւն մատնիլ 'ի յանօրէն յուդայէ. շնորհեա ինձ, զի մի երբէք մատնեցից զքեզ, այլ զի սիրեցից և բա֊րի արարից ամենից զրպարտո֊ղաց և հալածչաց իմոց. ամէն:

Քահանայէն գնալն 'ի գրքէն կողմն նշանակէ զքսի կապելն 'ի հրէից:

Աղօթք:

Տէր իմ յս քս, որ յանձն ա֊ռեր կապիլ 'ի հրէից, աղաչեմ զքեզ՝ արձակեա՛ զիս 'ի կապից

մեղաց իմոց, և կատարեա՛ զիս կատարմամբ ամենասուրբ օրհնաց քոց՝ որպէս զի ամ͞ զօրութ͞ե հոգւոյ և մարմնոյ կարասցից քեզ անդադար ծառայել. ամէն ։

Քահանայն յորժամ առնէ զժամամուտն, նշանակէ զք͞ի ատենակէին 'ի տան քահանայապետին աննայի ։

Աղօթք ։

Տէ՛ր իմ յ͞ս ք͞ս որ յանձն առեր դատիլ երբև զմեղապարտ աւագի քահանայապետին աննայի և անխռովաբար ապտակիլ 'ի ծառայէ նորին, շնորհեա՛ զի մի՛ երբէք անկայց 'ի մեղս, այլ շնորհ հոգւոյդ սրբոյ զիս միշտ զօրացուսցէ 'ի պահել զպատուիրանս քո ։

Քահանայն յորժամ ասէ՝ Տէր ողորմեա, նշանակէ զպետրոսի ուրանալն զՏն ՚ի տան կայիափայի։

Աղօթք։

Տէր իմ յս քս որ ՚ի տան կայիափայի երիցս անգամ ուրացեալ եղեր ՚ի պետրոսէ վիմէ, ազատեա զիս յընկերութէ անբարիշտ մարդոց, զի մի՛ ըստ չար օրինակի նոցին և ես գործելով զմահացու մեղս, ՚ի քէն հեռացայց։ ամէն։

Քահանայն յորժամ խաղաղութիւն տայ ժողովրդեանն, նշանակէ զՏն հայելն ՚ի պետրոս, և զնորա զղջալն։

Աղօթք։

Տէր իմ յս քս, որ հայելով ՚ի

մե-

մեղուցեալն պետրոս բղխե-
ցուցեր յաչաց նորա զարտա-
սուս ապաշխարութե՛, շնոր-
հեա՛ և ինձ համապատագ լալ ըզ-
մեղս իմ, և ոչ երբէք զքեզ
բարկացուցանել մեղօք իմովք,
որ ես ա՛ծ իմ, և բարութի՛
իմ. ամէն.

Քահանայն յորժամ կարդայ զաղօթս
և զկերոն, նշանակէ զքսի աղօթելն
առ պէղշատրաս:

Աղօթք:

Տէր իմ յս քս, որ յանձն ա-
ռեր գնալ յատեանն պիղա-
տոսի, և առաջի նորին դա-
տիլ և ամբաստանիլ, ուսո՛
ինձ աղաչեմ զքեզ յաղթա-
հարել զա՛մ նենգութի՛ ամ-
բարիշտ մարդոց, և միշտ բա-
րի գործովք դաւանանիլ զամե-
նա

նաստուրբ հաւատքս · ամէն ։

Քահանայն յորժամ ՚ի Դէ Զ սեղանոյն աղօթէ վասն կարգաւորաց պաշտօնէութեանն, նշանակէ պտ̃ի փանիլն առ հերովբէս·

Աղօթք ։

Տէր իմ յս̃ քս̃, որ առաջի հերովդէի համբերութեամբ լռեար չարախօսացն քոց, և յանձնառեր զկապտականս նոցա · շնորհեա ինձ, զի մի անիրաւութիւք զրպարտողաց իմոց տառապեցուցեն զիս, և մի սրբազան խորհուրդք քո արհամարհեսցին կապտականօք յանօրէն մարդոց ։
ամէն ։

Քահանայն յորժամ կարդայ զաւե-տարանն՝ և ասէ զՀաւատամքն՝ նշա-նակէ զՀրէից յետս դառնալն զքս̅ ա-ղեղաւորս ։

Աղօթք ։

Տէ՛ր իմ յս̅ քս̅, որ 'ի Հերովդէսէ առ պիղատոս կրկին դարձեալ՝ զնոսին վերստին բարեկամս լինել կամեցար, շնորհեա՛ ինձ, զի մի՛ երկեայց 'ի թշնամեաց մարդկան, այլ 'ի թշնամեաց նց̅ պտուղ ինչ շահեցայց, զի քեզ նմանակից յայամ լինիլ կարացից. ամէն ։

Քահանայն յորժամ բանայ զսկիհն նշանակէ զՀրէից մերկացուցանելն զքս̅ 'ի զգեստուց ։

Աղօթք ։

Տէ՛ր իմ յս̅ քս̅, որ յանձն ա-ռեր

ռեր մերկանալ 'ի զգեստուցդ՝ զի մերկացեալ մարմնով և առաւել գանհարեալ լինել վս իմ. շնորհեա՛ ինձ, զի կատարելապէս խոստովանելով զմեղս իմ մերկացայց զհին մարդն, և զգեցայց զնորն, զի մի՛ երբեք գտցես զիս ունայն յառաքինութեանց. ամէն:

Քահանայէն ասպաս դնելն՝ նշանակէ զՔի ծեծելն 'ի հրէից:

Աղօթք:

ՏԷՐ իմ յս քս, որ յանձն առեր կախիլ 'ի սիւնն իբրև զմեղապարտ, և թոյլ ետուր հրէից զքեզ անողորմաբար գան հարկանել. շնորհեա՛ ինձ զի յօժարութբ ընկալայց 'ի քէն զհարուածս գթութե քո. և

եւ զի մի երբէք կամեցայց ըզ-
քեզ զան հարկանել մեղօք ի-
մովք ։ ամէն ։

Քահանայն յորժամ ծածկէ զերեսն՝
նշանակէ զխաչի դրոշմ պատանելն ՚ի
հրէից ։

Աղօթք ։

ՏԷՐ իմ Յիսուս Քրիստոս, որ վասն իմ
ընկալար ՚ի գլուխ քո զփշե-
ղէն պսակն. շնորհեա ինձ զի
՚ի վերայ երկրի համբերութեամբ
ընդունելով զփորձութիւնս, եւ
զտառապանս, արժանի եղէց
քեզ պսակակից լինել յեր-
կինս. ամէն ։

*****

***

Պահանջմանն յորժամ լրանայ վճարո-
ւոր՝ նշանակէ զպէշտառուն լրանալն
վճարու, և չառելն, ժամանակ եմ ես
յարենէ արդարոյդ այդուրէն.

Աղօթք ։

Տէր իմ յս քս որդի այ կենդանւոյ, որ թէպէտ անմեղ դտար առաջի պիղատոսի դատաւորին, սակայն յանձն առեր զխաչապանս, և զամբաստանութիւս հրէից. շնորհեա ինձ, զի անմեղութբ կեցից յայսմ աշխարհի, և ոչ երբէք խռովեցայց՝ յորժամ զրպարտիցիմ ՚ի թշնամեաց իմոց. ամէն.

Բաժանեալն յորժամ դառնայ առ ժողովուրդն, եւ առէ ողջոյն պաշմեմանց, նշանակէ յորժամ պետրոս առաքեալս եհան ձյն առ ժողովուրդն:

Աղօթք:

Տէր իմ յս քս, որ վասն իմ մեղաւորիս առաջի հրէից ծաղր լինիլ յանձնառեր · շնորհեա ինձ աղաչեմ զքեզ՝ զի մի սնափառութե հպարտացայց, այլ զի յաւուր յետին ահաւոր դատաստանին կարացից քոյին ամբիծ զգեստուքն զարդարիլ · ամէն:

Բաժանեալն առելով արժանին եւ երթայ, նշանակէ զքն դատապարտեցին 'ի մահ:

Աղօթք:

Տէր իմ յս քս, որ վասն իմ

յանձն

յանձն առեր դատապարտել
'ի մահ խաչին, շնորհեա ինձ,
զի ես ևս վասն սիրոյ քո յօժա-
րութ̅ յանձն առից զմ̅հ սաս-
տիկ, և զանողորմ տանջանաց
պատիժս, և զի մի զընկերն իմ
անզգամութ̅ դատեցից. ամէն։

Քահանայն յորժամ յիշատակէ զհեղ-
գանելս՝ նշանակէ յորժամ Քս̅ զխաչն 'ի
յուսն բարձեալ գնայր 'ի Գողգոթայ։

Աղօթք։

Տէր իմ յս̅ քս̅, որ վս̅ իմ մե-
ղաւորիս զխաչափայտն յուսդ
բարձեր. շնորհեա զի և ես
զխաչն նեղութեց յօժար սըր-
տի̂ յանձն առից, և վս̅ քոյոյ
սիրոյդ անտրտունջ համբերե-
ցից նմ̅. ամէն։

Ի Բաղանայն յորժամ դնէ զջերմս 'ի վր ակերհեն, նշանակէ զպարտաւորութի ջրոյ մեծ պատահերեն 'ի վր դատարա_ կէն ժերոնեջայ :

Աղօթք :

Տէր իմ յս քս, որ հաստատեալ 'ի տեղի խաչելութե ասացեր ցլա_ լագին կանանայն, մի լայք 'ի վր իմ, այլ լացէք 'ի վր ան_ ձանց ձերոց. շնորհեա ինձ ա_ ղաչեմ զքեզ, զի լացից զմե-ղս իմ, և ուսո ինձ զսէր, և զո_ ղորմութի, զի հաճոյ գտայց առաջի աչաց քոց. ամէն :

Ի Բաղանայն յորժմ օրհնէ զըմպելին, նշանակէ զջրոյ բևեռացն 'ի վր խաչին :

Աղօթք :

Տէր իմ յս քս, որ վասն իմ 'ի խաչ ելեալ կամեցար, բևե_

ւե_

ունելով Է քեզ զմեղս մեր , և
զմահ մեր . աղաչեմ զքեզ ,
բևեռեա՛լ Է երկիւղ քոյ զմար-
մին իմ , զի պահելով զպատ-
ուիրանս քո՝ քեզ խաչակից լի-
նիլ արժանացայց ամէն :

Քահանայն բարձրացուցանելով զսբ.
նշխարն նշանակէ , յորժամ ՚ի վեր
բարձրացուցին զխաչեալն Քս :

Աղօթք :

Տէր իմ յս քս , որ վն իմ մեղա-
ւորիս յանձնառուեր խաչին ՚ի
վեր բարձրանալ յերկրէ . ա-
ղաչեմ զքեզ , բա՛րձ յինէն զս-
էր և զցանկութին աշխարհիս ,
և բարձրացո՛ զհոգի իմ հայիլ
միշտ ՚ի յերկնային բարիսն ,
զոր պատրաստեցեր սիրելեաց
քոց . ամէն :

Քահանայն յորժամ բարձրացուցա-նէ զսկիհն՝ նշանակէ զհեղումն սբ՟ ա-րեանն քո ։

Աղօթք ։

Տէր իմ յս՟ քս՟, որ ՚ի փրկարար վիրացդ քոյ բղխեցուցեր զաղ-բիւրս շնորհաց, հեղլով զա-րիւն քոյ ՚ի թողութիւն մե-ղաց մերոց. շնորհեա ինձ, զի յորժամ ցանկութիւք մարմնոյ զիս շարժեն ՚ի մեղս՝ ապաւի-նեցայց ՚ի վէրս քո, յորոց ըղ-ձեղս, և զփրկութիւն ընդունիլ արժանի եղէց. ամէն ։

Քահանայն յորժամ յիշատակէ զնն-ջեցեալս, նշանակէ զաղօթելն քո ՚ի խաչէն վասն ազգի մարդկան ։

Աղօթք ։

Տէր իմ յս՟ քս՟. որ ՚ի վր՟ խաչին

վր՟

վն՟ փրկութե՟ ազգի մարդկան ,
և վն՟ խաչողացն զքեզ աղօթե-
ցեր առ Հայր քո երկնաւոր .
շնորհեա՛ ինձ զհեզ և զգթած
հոգի , զի ըստ օրինակի , և հրա-
մանի քում սիրեցից զթշնամիս
իմ , և 'ի սրտէ բարի արարից
նց . ամէն :

**Քահանայն յորժամ զնշխարն բաղ-
խելով ասէ : տուր և մեզ մեղաւո-
րաց , նշանակէ զպարգեւումն երանեալ
աւազակին :**

Աղօթք :

Տէ՛ր իմ յս՟ քս՟ , որ զփառս ար-
քայութե՟ երկնից շնորհեցեր
խաչակցին քում բարի աւա-
զակին . նայեա՛ց 'ի յիս աչօք
գթութե՟ քո , զի 'ի ժամ մահ-
ուան իմոյ արժանի եղէց լը-
սել 'ի քէն , որ ես փրկիչ իմ ,

այսօր ընդ իս լիցես 'ի դրախտին . ամէն ։

ՙԻ հագանայն առելով ըհայր մերն՝ նըշանակէ զեօթն բանսն , զոր խօսեցաւ քս 'ի վր խաչին ։

Աղօթք ։

Տէր իմ յս քս , որ 'ի մէջ այլոց բանից զկուսածին մայրդ յովհաննու յանձն արարեր , և զյովհաննէս մօրդ . շնորհեա ինձ վս գթութեան քո , զի և ես ընդ քեզ միաւորեցայց կատարմօք հրաբորբոք , և փոխարինական սիրոյդ . և 'ի մէջ ալէկոծութեանց , և վտանգից աշխարհիս այսորիկ բարութիւնդ քո զիս պաշտպանեսցէ . ամէն ։

***

Քահանայն յորժամ բեկանէ զսրբա-
գործեալ նշխարն՝ նշանակէ՝ յորժամ
ք̃ս աւանդեաց զիւր ս̃բ հոգին ։

Աղօթք ։

Տէ՛ր իմ յ̃ս ք̃ս, որ վ̃ս սիրոյ իմոյ մեռանելով ՚ի վ̃ր խաչին՝ աւանդեցեր զք̃ո զհոգիդ ՚ի ձեռս հօր. շնորհեա՛ և ինձ հոգևորապէս ընդ քեզ մեռանիլ, և ՚ի ժամ մահուան իմոյ ՚ի ձեռս քո աւանդել զհոգի իմ. ամէն ։

Քահանայն յորժամ զմասն ս̃բ նշ-
խարին արկանէ ՚ի սկիհն, նշանակէ
զիջումն ք̃սի ՚ի դժոխս ։

Աղօթք ։

Տէ՛ր իմ յ̃ս ք̃ս, որ խորտակելով զզօրութիւն մահու և սատանայի՝ իջեր առ արդարսն

'ի դժոխս, և ազատեցեր ան-
տի զհոգի հարցն որբոց. հե՛ղ
զզօրութ̃ի ա̃ծային արեան քո 'ի
հոգիս հաւատացելոց ննջեցե-
լոց. զի արձակեալք 'ի մեղաց
մնացեն 'ի փառսն յաւիտենա-
կանս. ամէն:

Քահանայն յորժամ ասէ փառսն տ̃ր
նշանակէ [illegible] [illegible] 'ի ժամ մահ-
ուանն ք̃ի [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]:

Աղօթք:

Տէր իմ յ̃ս ք̃ս, որ համբերե-
լով անտանելի տանջանաց ա-
րարեր զի բազումք բաղխե-
լով զկուրծս իւրեանց դառ-
նային, և լային զմեղս իւ-
րեանց. շնորհեա՛ և ինձ ար-
դեամբք չարչարանաց քոց 'ի
խորոց սրտէ զղջանալ 'ի մե-
ղաց

ղաց իմոց, և մի ևս երբէք անկանիլ 'ի նոյնս. ամէն:

Քահանայէն ճաշակելն զմարմինն ք͞ի՝ նշանակէ զխաղաղութի͞ն ք͞ի:

Աղօթք:

Տէր իմ յ͞ս ք͞ս, որ 'ի նորաւոր գերեզմանի ծածկիլ և թաղիլ կամեցար. տուր ինձ ըզսիրտ նոր, և զհոգի նոր, զի և ես թաղեալ, և ծածկեալ ը͞ն քեզ՝ արժանացայց մասնակից լինիլ յարութեան քում. ամէն:

Քահանայն յորժամ համբուրէ զսեղանն, և զխաչն՝ նշանակէ զօծումն ք͞ի մարմնոյն ք͞ի, և զպատանելն ք͞ի կտաւովն:

Աղօթք:

Տէր իմ յ͞ս ք͞ս, որ յետ մահո-

հուան քո յանձնառուեր իւղով անուշիւ օծանիլ, և որ կտաւ-ւով պատիլ ՚ի Յովսեփայ, և ՚ի Նիկոդիմոսէ. տուր ինձ կա-րողութիւն, զի արժանի եղէց սբ հոգւով ճաշակել զամենա-սբ մարմնոյ քոյ. ամէն:

Քահանայն յորժամ աղօթէ յետ ճա-շակմանն, նշանակէ զյարութիւնն Քի:

Աղօթք:

Տէր իմ յս քս, որ յարուցեալ ՚ի մեռելոց ՚ի կնքեալ գերեզ-մանէն կոխելով զզօրութիւն մա-հու արտաքս ելեր. շնորհեա ինձ, զի և ես ելանելով ար-տաքս ՚ի մեղաց իմոց. նորոգե-ցայց նորոգութեամբ կենաց, և ընդ քեզ յառնելով արժանի եղէց մտանել ՚ի փառսն քո: ամէն:

Քա

Քահանայն յորժամ խաղաղութիւն տայ ժողովրդեանն՝ նշանակէ զք̅ի երեւելն ածածնին, և աշակերտաց իւրոց :

Աղօթք :

Տէ՛ր իմ յս̅ ք̅ս, որ զկնի յարութեան քո բազում սիրով մխիթարեցեր զմայր քո, և զաշակերտս քո՝ երևելով նց̅ . շնորհեա՛ զի և ես եթէ ոչ յայսմ աշխարհի, սակայն ՚ի հանդերձելումն զփառս քո դէմ յանդիման տեսանել արժանացայց . ամէ̅ն :

Քահանայն յորժամ ասէ Կցորդեն աղօթսն, նշանակէ զխաղաղութիւնն որ Հաւ-ջերն ք̅ս ընդ աշակերտս իւր :

Աղօթք :

Տէ՛ր իմ յս̅ ք̅ս, որ զաւուրս քառասուն սիրելաբար շրջեցար

ըն̄

ը̅ տառապեալն քո, ուսուցանե-
լով նոցա զխորհուրդս հաւա-
տոյ մերոյ. ուսո՛ և ինձ ուղ-
ղել զմ̅մ զգործս իմ ը̅ կամաց
քոց, զի մի՛ երբէք խոտորեցայց
՚ի ճանապարհաց պատուիրա-
նաց քոց. ամէն։

՚Քահանայն յորժամ տայ զպեփին խա-
ղաղութե̅ն նշանակէ զՔ̅ի համբար-
ձմանն յերկինս։

Աղօթք։

Տէ՛ր իմ յ̅ս ք̅ս, որ յետ քառա-
սուն աւուրց առաջի աշակեր-
տաց քոց փառաւորապէս համ-
բարձար յերկինս. շնորհեա՛
ինձ, զի վասն սիրոյ քո զաշ-
խարհս արհամարհելով միշտ
յաւիտենական բարեացն ցան-
կացայց, և ը̅ քեզ հրճուիլ

յար-

յարքայութե՛ն քում արժանի
եղէց . ամէն :

Քահանայն յորժամ օրհնութի̅ն տայ ժողովրդեանն , նշանակէ զէջումն հոգւոյն ս̅բ̅յ ՚ի վ̅ր̅ առաքելոց :

Աղօթք :

Տ̅Ր իմ յ̅ս ք̅ս , որ հաճեցար առաքել յերկնից զհոգին քո ս̅բ ՚ի վերայ աշակերտաց քոց որք ՚ի միասին աղօթէին , սըր-բեա՛ զսիրտ իմ յա̅մ աղտեղու-թենէ , որպէս զի հոգին ս̅բ գտանելով զիս իւր արժանի բնակարան՝ զարդարեսցէ զիս պարգևօք շնորհաց իւրոց . ամէն :

Քահանայն յորժամ ընթեռնու ըզ-
յետին աւետարանն , նշանակէ զխա-
չակնքումն իւր հաւատացելոյն ժողն , և զխնդ-
րուածն . զոր առնէին առաքեալքն :

Աղօթք :

Տէ՛ր իմ յս̅ քս̅ , որ առաքեցեր զաշակերտսն քո քարոզել ա̅մ ազգաց զն̅ր. մարդեղութիւն քո , և մկրտել զնոսա յանուն հօր , և որդւոյ , և հոգւոյն սր̅յ . շնորհեա՛ ինձ ամբիծ պահել զուղղափառ հաւատ քո , զոր ընկալայ ՚ի մկրտութե̅ իմում , և զա̅մ պատուիրանս քո յօժարութեամբ կատարել մինչև ՚ի մահ , որ̅պ զի արժանի եղէց ՚ի հանդերձելումն զքեզ ը̅ն հօր , և ընդ հոգւոյդ սր̅յ օրհնել . ամէն :

Օղջուն։

Տէր իմ ած յս քս, ողջանամ և փոշիմանիմ ես բոլորով սըր-տիւ իմով յամենայն մեղաց իմոց, որ զի դառնացուցի զա-մենասուրբ բարութիւնդ. և առաջադրեմ այլ ոչ ևս մե-ղանչել միջնորդութբ քոյին ամենազօր օգնութեդ.
ամէն ։

Աղօթք Կիւրակէ Հինգերորդ Կերակրոյն ժամու :

Հեղուք ոգւոյ իմոյ անձկեալ
առ ոտս քոյս սրբազանս՝ ով
բարի Յս , ապերասանօք մաղ-
թեմ ՚ի քէն . բժշկեա ՚ի սըր-
տի իմում զհիւանդ առաքինու-
թիւս զայսոսիկ, զհաւատ զյոյս,
զսէր , զապաշխարութիւն , և
զառաջադրութիւն ոչ երբէք
մեղանչելոյ ընդդէմ քում ածայ
նոյ հրամանի :

Աղօ Վերջս աւուրս չորեքին յետ ժամու :

Աղաչեմ զքեզ լրութ տեն-
չանաց հոգւոյ իմոյ՝ ով բարի
Յս . շնորհեա ինձ միջնորդութ
վի-

վիրաց աջոյ ձեռին քոյ զհաս-
տատուն հաւատոյ. քզի ահա
ուխտեմ հաւատալ զբնաւս
մասնկունս հաւատոյն քրիս
տոնէականի, և պատրաստեմ
զիս վասն նորին հաւատոյ հե-
ղուլ զարիւն իմ. վն զի ծնե-
ցեալ եմ ես յայսմիկ սրբազա-
նում հաւատոջ. յայսմիկ մնել
եմ, և յայսմիկ կամիմ մեռա-
նել:

Աղօ վերջս յաւխոյ յետոյն յմէ դմէ ։

Միջնորդութ֊ սրբազանի ձա-
խոյ ձեռին քոյ խոստացելոյ ա-
ղաչեմ զքեզ ով բարի Տր, ամ-
րացո զյոյս կեցուցիչ իմոյ հաս-
տատեցելոյ 'ի քեզ. օրհնեցել
լոցի քոյդ բարեգթութն, որ
միշտ քաջալերես զիս 'ի յընդու-
նել զթողութիւն մեղաց իմոց.

ոչ

ոչ երբէք դադարեցայց 'ի պատ-
մելոյ զքոյդ ողորմութիւն , զի
լո՛ւացեր զիս արեամբ քո՛վ պա-
տուականաւ , և ետուր զանձն
քո 'ի մահ վն սիրոյ իմոյ . արդ
տո՛ւր ինձ զյոյս կատարեալ ,
զի 'ի քեզ միայն ապաւինեցից ։

ԱՂ. ՎԷՐԻ ԱՋՈՅ ՈՏԻՆ ՅՍԻ ՔՍԻ ։

Միջնորդութբ սրբազանի աջոյ
ոտին քոյ խոցեցելոյ ո՛վ բարի
յս , ուղղեա՛ զիս 'ի ճանա-
պարհս սիրոյ քոյ ածայնոյ .
քանզի կամիմ սիրել զքեզ մին-
չև յաւիտեան . ոչ միայն վասն
բարերարութեն զոր ինձ արա-
րեր , այլ և վն քոյոյ արժանա-
պատուութեն . և զի դու ասացեր
որ սիրէ զիս , սիրեսցի 'ի Հօրէ
իմմէ ։

Աղ.

ԱՂօ — Վէրս ձախոյ ոտին յսի քսի ։

Միջնորդութ՟ե սրբազան ձա-
խոյ ոտին քոյ խոցեցելոյ ո՛վ բա-
րի յսի , շնորհեա՛ ինձ զզղջումն
մեղաց իմոց ․ վա՛յ է ինձ եղ-
կելոյս , երանի թէ ոչ երբեք
անզգամեալ էի առաջի քոյ ․
բայց դու ո՛վ տր իմ անոխա-
կալ , տո՛ւր ինձ զարտասուս
մաքսաւորին ․ և զզղջումն
պոռնկին , զի լուացեալ զոտի՛ և
զգիշեր վ՟ն թշուառութ՟ե իմոյ ,

ԱՂօ — Վէրս սրբազան կողին յսի քսի ։

Արդ՝ ո՞ւր գտանեմ զանդոր-
րութ՟ի մտաց , եթէ ոչ 'ի խոց-
ուա՛ծս կողի քոյ սրբազանի
ո՛վ բարի յսի ․ ես ցարդ ապըս-
տամբեցայ 'ի քոյոց սրբոց պա-
տուի՛ր-

տու՛իրանաց • բայց այժմ դառ-
նամ առ քեզ ո՜վ զանառակ
որդին, և առաջադրեմ ինձ
այսուհետև փախչիլ 'ի մեղաց
և գործել զարդարութի՛ • տու՛ր
ինձ ուրեմն զքոյդ երկայն-
մտութի՛ն, որ համբերեցեր վա
իմ 'ի վր խաչին :

※※※※※※※※※※※※※※※※※※

Ներգործութե՛ ծառայութեան՝ առնելի
յե՟տ առաւօտու :

Ո՛վ յաւիտենական Ա՟ծ իմ,
ահաւասիկ ես տարածեալ
առաջի անչափ մեծութե՛ փա-
ռաց քոց, և խոնարհաբար
երկիր պագանելով՝ մատուցա-
նեմ քեզ զի՟մ խորհուրդս,
զբանս՝ և զգործս իմ այսօրիկ
աւուր : Եւ գիտեմ առնել

զենաւն վասն սիրոյ քո՝ և վ՟ն
փառաց քոց ։ վ՟ն լցուցանելոյ
զա՟ծային կամս քո․ վ՟ն ծա-
ռայելոյ քեզ, գովելոյ զքեզ, և
օրհնելոյ զքեզ ։ վ՟ն լինելոյ
լուսաւորեալ 'ի խորհուրդս
ս՟բ հաւատոյ քո․ և վ՟ն հա-
ւատոյ առնելոյ զփրկութի՟ն
իմ, և յուսալոյ յողորմութ՟ի
քո ։ վ՟ն վճարելոյ արդարութե՟
քում ա՟ծայնոյ, յաղագս այն-
քան ծանրագոյն մեղաց իմոց ։
և վասն ընդունելոյ զշնորհսդ
ա՟ծային, և զճշմարիտ դար-
ձումն ա՟մ մեղաւորաց ։ Նաւս
դիտեմ գործել այսօր զա՟մ
ինչ 'ի միութիւն ամենամա-
քուր դիտաւորութե՟ցն՝ զոր
ունեցան 'ի կեանս յայս՝ Յ՟ս,
և Մարիամ, և ա՟մ սուրբք՝
որք են յերկինս, և արդարքն՝
որք են յերկրի ։ Նաւ կամէի
կա-

կարօղ լինիլ՝ ստորագրել յատուկ արեամբս զայս գիտաւորութիւն իմ. և կրկնել զայն այնքանիցս. յորժամ բոպէի՝ որքան լինիցին բոպէքն յաւիտենականութեան :

Ընկալ ամենողորմ Տէր իմ, զբարեյօժար սիրտ իմ, և տուր ինձ զսուրբ օրհնութիւն քո հանդերձ գործադրական շնորհիւ միով, առ ՚ի ոչ գործել այսօր զմահուչափ ինչ մեղս :

Ամէն :

Վ Ե Ր Ջ :